

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.
Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL.

Burgonya vetőgumó bejelentések nyilvántartása.

Az OMGE. növénytermesztési szakosztálya által a burgonya levélfodrosodása és szárrohadása ellen tervezett védekezési eljárás tárgyában a burgonyatermesztőkhez intézett felhívásunkat a vizsgálatra tulnag számban való jelentkezések folytán módosítani vagyunk kénytelenek. A földmivelésügyi minisztérium szakférjai — akik más vizsgálatokkal is nagymértékben el vannak foglalva — teljességgel képtelenek arra, hogy a rendkívül nagy számban bejelentett és kérelmezett, az ország minden részére kiterjedő helyszíni vizsgálatokat végezzék és ezek alapján az egészségi bizonylatokat kiállítsák. Erre való tekintettel a *Köztelek*-ben a burgonyatermesztőkhez intézett felhívásunkat oda módosítjuk, hogy a hozzánk érkezett burgonya vetőgumókra vonatkozó eladási bejelentéseket nyilvántartjuk ugyan és a venni szándékozókra ezt a nyilvántartást rendelkezésre bocsátjuk, felelősséget azonban — a vizsgálat hiánya miatt — a vetőgumók kifogástalan egészséges voltáért nem vállalunk, erre vonatkozólag a vevők és eladóknak egymás közt külön kell megállapodniok. *Ügyvezető-titkár.*

Országos sörárpavásár Miskolcson.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület karöltve a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesülettel és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével, valamint az Abauj-, Gömörkishont-, Heves-, Jász-nagykunszolnok- és Zemplénumvármegyei Gazdasági Egyesületek és a miskolczi kereskedelmi és iparkamara közreműködésével

f. évi augusztus hó 23-án szerdán országos sörárpavásárt rendez Miskolcson, a Kepes-nagyszállóda teli éttermében.

A vásár délelőtt 9—12 óráig, délután 2—4 óráig tart. A vásáron a közvetlen vétel és eladás szabad. Bizományban a Magyar Mezőgazdák

Szövetkezete is közvetíti az eladásokat. Minden eladást a rendező-bizottság ellenőriz. Az eladások a vásárhelyiségben kiállított minták és bejelentési iver alapján történnek.

A vásáron résztvenni óhajtó eladó árpájából a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalának faj és minőségként 5 kg. mintát s amennyiben az árpa eladásával a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét óhajtja megbízni, egyidejűleg ugyanazon mintából 4 kg.-ot a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.) is tartozik beküldeni.

A minták legkésőbb augusztus 20-ig beküldendők. Üzletszabályzatot és bejelentési iverket levélbeli megkeresésre a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala (Miskolc, Széchenyi-utca 49.) küld. A Miskolczi Hitelintézet Részvénytársaság a sörárpavásárra bejelentett árpát a vásár napjáig miskolczi termény- s áruak-táraiba fekbér felszámítása nélkül beraktározza s arra megfelelő előleget is ad.

A rendező-bizottság.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — Az argentinai husbehozatal rendszeresítésének terve. — Kinek kell az argentinai hus? — Osztrák kormánynyilatkozatok. — Alkudozások. — Az osztrák agráriusok tiltakozása. — A magyar kormány feladata.)

A szokatlan és szinte évtizedek óta nem tapasztalt forróság változatlanul tart tovább. Jó szerencse, hogy nem korábban kezdődött, amikor a gabonafélék még csak érésben voltak, mert akkor a károsodás mérve kiszámíthatatlan lett volna. Most már csak a kapásnövényeket és a takarmányféléket fenyegeti veszedelem, amely szintén nem kicsinylendő és amelyről a földmivelésügyi miniszter szombati hivatalos jelentéséből fogunk kimerítőbb tájékozódást szerezhethet. A tőzsdén ez a tarthatatlan forróság csodálatosan nem nagyon zavarta a kedélyeket, rendületlenül adták tovább is a papirosbuzát, mintha az idei termés tényleg a legmegfelelőbb és a várakozás teljesen kielégítő lenne. Nem törődtek sem azzal, hogy a cséplési eredmé-

nyek sok helyen, éppen ott, ahol a hivatalos termésbecslés kitűnő termést helyezett kilátásba, csaldást okoztak, sem azzal, hogy a rettentő szárazság a cséplési munkálatok közben nagy veszteségnek az okozója, amely abból származik, hogy a magvak a kalászból, kévékből a legóvatosabb eljárás mellett is nagy mennyiségben jutnak kipergés által veszendőbe. Veszély fenyegeti tengeri- és burgonyatermésünket, amelynek hatása lesz az áralakulásra. Mindezt nem akarja látni most a budapesti tőzsde. A vidék józanabb. Ott nem ragaszkodnak a pesti árakhoz, ott a malmok, kereskedők pesti paritáson felül fizetnek és csakis így tudják a gazdákat eladásra bírni. A pesti tőzsdén obstrukció foly az áralakulás ellen, technikai obstrukció. Technikai momentumok azok, amelyek megakasztották az egészséges árfejlődést. A hét vége felé ugyan némi árjavulás tapasztalható volt, ez azonban elenyésző csekély. A külföld nem a legjobb híreket szolgáltatja. Románia buzatermése közel hat millió métermázsával lesz kevesebb, mint a múlt esztendőben volt. Oroszország kilátásai közepesen aluliak, az Egyesült-Államokból eltérő hírek érkeznek, de ezekből is megállapítható, hogy közepesen jobb termésre ott sincs kilátás; így állván a helyzet, nem lehet meg senkit, hogy a készáru nem akar megmozdulni, a piac felé özönleni. Gazdatársaink figyelmébe ajánljuk különben a liverpooli levelezőnknek tőzsdei rovatunkban található jelentését.

Józan, természetes észszel azt gondolná ugyebár az ember, hogy ha valaki nagyon kiabál olcsó husért, azért teszi, hogy aztán meg is egye a nagy lármával kierőszakolt pecsenyét. Azt kellene hinnünk, hogy azok az éhező száz- ezrek, akiknek a nyomoruságáról, hiányos táplálkozásáról olyan megindítóan irnak és beszélnek az argentinai hus bécsi apostolai, kapva-kapnak az érkező husszállítmányokon s a jó falat megismétlését követelő tömeg morgása, a fagyasztott húst epedve éhező gyomrok korgása zug a bécsi



Szives tudomásul!



Angliában időző osztályvezetőnk értesítése szerint **augusztus** hó folyamán **árverésre** kerül Budapesten **300 drb nagytestű, kiválóan jól tejelő, kizárólag fiatal, hasas,** Dairy-Cows tehén és pedig: **Red-Dairy, Roan Dairy és Derby-Dairy.** A katalogusnak idejében való megküldése végett az érdeklődők mielőbbi igénybejelentését kérjük.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 36 oldal.

népgyűlésekből és tőzsdelapokból a kormány és a városok felé.

De csodálatos módon nem így van. Az argentinai husnak Bécsben, úgy látszik, nem az a rendeltetése, hogy megsüssék vagy megfőzzék s azután elfogyaszják. Legalább a hivatalos kimutatások szerint az eddig Bécsbe irányított 2650 tonna fagyasztott husból mindössze 1650 tonnát vettek át Bécsben s ebből tényleg 951 tonnát sikerült eddig eladni, a többi még mindig eladatlanul hever a raktárakban. Az újabb szállítványokra pedig a nagy reklám dacára alig akad átvető. Az argentinai hus tehát nem kell az „éhező százazreknek“, akiknek nevében sürgették és sürgetik ma is a tengerentuli husbehozatal engedélyezését. Nem kell nekik és nem kell mint tápszer senkinek. Az argentinai hushoz a népek alig van egyéb köze, minthogy a husbehozatal apostolai hangulat-keltés céljából hivatkoznak rá és a nagy hushíányra, amelyet állítólag csak Argentina huskamaráiból pótolhatunk. A nép helyeslőleg bólint a szép szavakra, de azért csak megmarad a maga belföldi gulyása, meg pörköltje mellett s a fagyasztott húst ott hagyja az Austro-Americana nyakán. Ekkora fiaskó után bárhol másutt véglegesen lekerülne a tengerentuli husbehozatal kérdése a napirendről. De nem ám Ausztriában, ahol az argentinai hus maradt továbbra is, ami kezdettől fogva volt: a háttérben egy befolyásos hajózási vállalat üzleti érdeke s a fórumon a politikai agitáció lelkiismeretlenül kiaknázott eszköze.

Keresztény és éppen nem keresztény szociálisták versengenek egymással az argentinai husbehozatal követelésében. Csak úgy dobálóznak az ezer tonnás behozatalokkal, mintha Ausztria népének boldogsága függene az argentinai pecsenyétől és közben ritka egyértelműséggel szidják a „magyar zsarnokságot és elnyomást“, amely tilalomfájával kiehéztetni igyekszik Bécs munkásait.

A népgyűlések egész sora követeli még most is az egyes háztartások által régen visszautasított fagyasztott húst. És az osztrák pártok közt biztos többség nélkül eviczkelő kormány sem tehetett egyebet, mint hogy a maga népszerűségének gyarapítására felkapta az argentinai falatot és az osztrák fogyasztók érdekeit hangoztatva sietett harezba szállani a magyar kormány ellen, ami Ausztriában mindig népszerű vállalkozás. Ha megenni nem is való tehát, arra mégis alkalmas az argentinai hus, hogy mint politikai fegyver szerepeljen a kormány és a parlamenti pártok kezében s hogy a bécsi városában a keresztény-szociális uralom várfalait megrepesztő csákány legyen belőle. No meg hogy alkalmat adjon a magyar gazdasági érdekek újabb megtámadására, izelítőt adva annak a nagy hareznek kemény tusáiból, amely az új kiegyezés és jövő vámpolitikánk körül a közel jövőben megindul és erős ellenállást, kitartást követel részünkről. Ha az ország legéletbevágóbb érdekeit nem akarjuk az osztrák politika kisdéd játékainak áldozatul vetni, az első lépéstől fogva szilárdan ki kell tartanunk és nem szabad az osztrákokkal való alkudozás sikamlós lejtőjére lépnünk, ahonnan haszon és gazdasági előny amugy sem int felénk.

Kormányunk — sajnálatos módon — mégis megindította Ausztriával az argentinai husbehozatal további engedélyezésére, sőt — más forrás szerint — rendszeresítésére irányuló tárgyalásokat. A kiegyezés XX. cikkéhez fűzött végrehajtási módzatok 12. §-ának második bekezdése kétségtelenül megállapítja a magyar kormány hozzájárulási jogát, sőt mivel az 1907 okt. 8-iki zárójegyzőkönyvi megállapodás szerint véleményeltérés esetén a szigorubb felfogás érvényesül, a mi kezünkben van a döntés és csak tőlünk függ, beboacsássunk-e Ausztriába további argentinai husszállítványokat.

Ezt a helyzetet az osztrák miniszterelnök, *Gautsch* báró is igen korrektül így jellemezte a birodalmi gyűlés előtt, de egyúttal kifejezést adott ama reményének, hogy a magyar kormány sikerüljön fog béhés megállapodásra jutni a tervbevett husimport akadálytalan engedélyezése iránt. Az osztrák kormány politikai okokból sürgős szüksége van erre a hozzájárulásra, hogy diadalmi zsákmánnyal térhessen meg első csatájából és a győzelmi mámorban hamarosan elintéztethesse a parlamenttel a bankjavaslatot és néhány más sürgős kormány-előterjesztést. Az osztrák miniszterek, *Gautsch* báró, *Widmann* báró és *Mataja* nyilatkozatai óvatosan kerülnek a magyar kormány sugalmazta nyilatkozatokban szereplő állítólagos rekompencziók említését, de azért — hir szerint — Bécsben is megvan a készség valami tetséklássék engedmény adására, aniből persze hasznunk alig volna s ami távolról sem szerepelhetne a magyar mezőgazdaság javára ellenérték gyanánt. Állíthatjuk ezt anélkül, hogy a rekompencziók körül folyó tárgyalásokat ismernők. Állíthatjuk azért, mert nagyon jól ismerjük az osztrákokat, mint alkudozó felet és mert — nézetünk szerint — az osztrák kormány nem is adhat olyan engedményt, amely fölérne az argentinai husbehozatal hosszabb időre való engedélyezéséből reánk váró károkkal és veszelmekkel.

Mert nemesak egy pár száz vagy ezer tonna husnak egyszeri behozataláról van ám itt szó, ami pedig magában véve is nagy veszedelem egyrészt állategészségügyi szempontból, másrészt a belföldi tenyésztés jövedelmezőségének csökkentése miatt. Ámde ott van az osztrák kormány ama terve, hogy az egyszer engedélyezett husbehozatalt 1917-ig évről-évre rendszeresíti, tehát állandó és egyre terhesebb versenyt támaszt a magyar állatvitelnek. Emellett jól meg kell fontolnunk, hogy az első tengerentuli államnak adott husbehozatali engedély nem vonja-e csaknem természetesen maga után a többi dél-amerikai államok, az északamerikai Unió, Kanada és Ausztrália hasonló engedély iránt való kívánságát, amit — hiszen evés közben jön meg az étvágy — tarifális szerződések kötése és vámmérséklések engedélyezésére irányuló kívánalmak követnének. A tengerentuli államok mellett pedig a Balkán-államok és Oroszország sem bujnanak nagyszerényen a kuczkóba s egyszerre csak azon vennők magunkat észre, hogy az egész világ hustermelését reáauditottuk a szerződéses vámterületre, amelyet pedig a magyar mezőgazdaság van hivatva és tud is élelmiczikkkel ellátni, ha

ilyen öldöklő versenynyel tönkretenni nem engedjük.

Ez a komor perspektiva nem holmi fantasztikus rémkép, hanem nagyon is megszívlelendő komoly valóság. A magyar kormány ezúttal olyan kedvező taktikai helyzetben van, hogy vétő-jával erőteljes védelmet nyújthat mezőgazdaságunk fenyegetett érdekeinek, amelyeket nem annyira az az egyre előtérbe tolt pár száz tonna fagyasztott hus, mint inkább az engedély megadásának szükségszerű kereskedelempolitikai következményei veszélyeztetnek. A jelentőleg pedig bizony azokat a fontos állategészségügyi szempontokat sem szabad kicsinyelnünk, amelyek az argentinai husnak a vámterületre való beboacsajtását aggályossá teszik. Semmi-féle érdekünk sem szól az engedély megadása mellett — mert hiszen a magyar fogyasztónak egyáltalában nem kell ez a hus — de ezer ok szól ellene: így hát talán joggal remélhetjük és elvárhatjuk, hogy a magyar kormány erélyesen kitart a non possumus álláspontján és nem enged a reá bizott s most döntésétől függő nagy érdekeket veszélyeztetni. Azon az elven, hogy a Nyugatról kapott nyomást tovább adjuk Kelet felé, valamint ez alapon megállapított husbehozatali összkontingensen nincs semmi okunk változtatni, sőt az elv szigorú gyakorlati érvényesítésétől ma kevésbé szabad tágtanunk, mint valaha.

Nem, még az osztrák kormány holmi csip-csup rekompencziói fejében sem, mert itt igazán jogosult az az aggodalom, hogy amit az osztrákok megadnának, az afféle danaosi ajándék volna a magyaroknak, amire alaposan ráfizetnénk, mint évszázadok óta minden hasonló alkalommal. A magyar gazdák milliói tömör sorokban állanak a termelésünk érdekeit erélyesen védelmező magyar kormány mögött, amit eléggé igazolnak a IX. országos gazdakongresszus és a kecskeméti nagygyűlés legutóbbi határozatai, gazdatársadalmi testületeink ismételt állásfoglalásai. És a kormány háta mögött kell hogy álljon, mikor Ausztria telhetetlenségével szembe száll, az ország egész gazdasági érdekelttsége is, amelynek boldogulása a mezőgazdaság virágzásától függ. A bécsi tárgyalásokat tehát részünkről csak egy erőteljes nem zárhatja le s a magyar gazdák mielőbb erről várnak hirt kormányunktól.

Tagadó állásfoglalásunk jogosultságát bizonyítja még az a körülmény is, hogy az argentinai husbehozatal mellett hangoztatott legfőbb érv, az állatárak fokozatos emelkedése és a vásári felhajtások állítólagos csökkenése egyáltalában nem felel meg a valóságnak. Igazolják ezt az osztrák kormány részéről a birodalmi gyűlés színe előtt tett hivatalos nyilatkozatok és a német agrárpárt behatóan megokolt sürgősségi indítványa a husdrágaság tárgyában. *Gautsch* báró és *Widmann* báró hivatalos adatok alapján kimutatták, hogy az annyiszor felpanaszolt husdrágaság nem valami különálló, a gazdák vagy vámpolitikánk hibájából keletkezett jelenség, hanem az általános drágulásnak természetszerű kísérője s hogy az állatárak és husárak közt mutatkozó aránytalanságon a piac jobb szervezésével és több, éppen mezőgazdasági oldalról sürgetett reform-

KEMNA
szabadalmazott

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT mérnökdoktor hírneves füstcső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett
rendszerrel teljesítőképeség, mint tartósság tekintetében
messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénert fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.
Sürgőnyezim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91—21.

mal r
német
ment
hogy
kenő
vásár
számu
bécsi
ható
Ha a
mégis
agrári
zetese
kívánn
letei
ban se
amely
tart és
s amel
Magyar
mint a
sége é

NÖVE

Az ó

ő
vagy o
nál van
nyugod
nél má
lesz a
ért nem
Hogy
ősziékn
csak ug
mint a
kal, ar
Igy a
1909/1
a sorba
tan alk
sége,
közö a

trágya
150 kg.
50 "
75 "
100 "
Nagy
gazdasá
ősi ro
rozsna
ként 15
egy má
kg. szu
azonkiv
kénsava
kat. hol
szemmé
mény e
sorba a

A t
A
czió
vagy
RE
Telefo

önkretenni nem

holmi fantasz-
megszivleendő
kormány ezuttal
etben van, hogy
nyújthat mező-
énekek, amelyeket
be tolt pár száz
abb az engedély
kedelempolitikai
A jelent illető-
állategészség-
kicsinyelnünk,
a vánterületre
teszik. Semmi-
edély megadása
ar fogyasztónak
— de ezer ok
remélhetjük és
kormány erélyesen
tján és nem en-
sétől függő nagy
az elven, hogy
abb adjuk Kelet
ott husbehozatali
künk változtatni,
nyesítésétől ma
nt valaha.

holmi csip-csup
mert itt igazán
amit az osztrá-
anaosi ajándék
san ráfizetnének,
asonló alkalom-
tömör sorokban
erélyesen védel-
t, amit eléggé
kongresszus és
bbi határozatai,
élet állásfoglal-
tt kell hogy áll-
ségével szembe-
gi érdekeltsege
gazdaság virág-
t tehát részünk-
sárhajta le s a
árnak hirt kor-

ságát bizonyítja
az argentinai
tt legfőbb érv,
se és a vásári
nése egyáltalá-
nak. Igazolják
ól a birodalmi
los nyilatkozat-
atón megokolt
ágaság tárgya-
nn báró hiva-
hogy az anny-
valami külön-
kánk hibájából
általános drágu-
hogy az állat-
zó aránytalan-
sével és több,
trgett reform-

mal remél az osztrák kormány segítheti. A német agráriusok pedig kimutatják a parlament elé terjesztett sürgősségi indítványukban, hogy Ausztria valamennyi vágóállatvásárján esőkenő árírányzat mutatkozik, hogy a bécsi állatvásárok felhajtása egyre emelkedik és nagyszámu állat marad hétről-hétre eladatlanul, a bécsi husnagyvásáron pedig ma olesőbban kapható másodosztályu belföldi, mint argentinai hus. Ha a detail-husárak a közvetítés drágasága miatt mégis a régiék maradnak, ezen az osztrák agráriusok törvényhozási intézkedésekkel, nevezetesen egy közéletlenül többlet és jobban segiteneék az argentinai husbehozatalnál, amelyet a Lajtán tul éppen ugy veszedelmesnek tart és ellenez a gazdatársadalom, mint nálunk s amelynek éppen ezért véget kell hogy vessen Magyarország teljesen indokolt ellenállása, valamint az egész husimport bebizonyult veszélyesége és czéltalansága.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MÜTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Az őszi kalászosoknál figyelembe jöhet-e a sortrágyázás?

☒ Igen sok gazda, ki a sortrágyázásról hallott vagy olvasott, ha még elhiszi, hogy czukorrépánál van annak jelentősége, mégis hajlandó megnyugodni abban, hogy a hosszabb életű ősziéknél már csak a régóta kipróbált szórt trágyázás lesz a legmegfelelőbb és így a czukorrépa kedvéért nem érdemes külön sortrágyázógépre költeni. Hogy ez azonban nem áll, hanem hogy az ősziéknél is a sorba adott kevesebb mütrágyával csak ugy, vagy még jobban lehet boldogulni, mint a szórvá alkalmazott nagy mütrágyaadagokkal, arra elég sok hazai példát lehet felhozni. Így a vilkei bér gazdaságban kötött agyagon 1909/10. évben az őszi rozs sokkal jobban reagált a sorba adott kevesebb szuperfoszfátra, mint a szórtan alkalmazott nagyobb szuperfoszfátmennyiségre, mint azt a következő 1200 □-öltre vonatkozó adatok bizonyítják:

m. holdankénti mütrágya-mennyiség	m. holdankénti szemtermés
trágyázatlan	515 kg.
150 kg. szuperfoszfát szórvá	565 "
50 " " sorba	612 "
75 " " "	709 "
100 " " "	700 "

Nagyon érdekes a következő, a varsányi gazdaságban ugyancsak 1909/10. évben végzett őszi rozsmütrágyázási kísérlet, melynél egyik rozsnak szánt táblából 10 m. holdon, m. holdanként 150 kg. szuperfoszfát lett kézzel elszórvá; egy másik 10 m. holdra pedig kézzel csak 100 kg. szuperfoszfát hintetett el m. holdanként és azonkívül sorba 50 kg. szuperfoszfát és 40 kg. kénsavas ammoniák keveréke. Az utóbbi rozs kat. holdanként 247 kg. szalmával és 169 kg. szemmel többlet termett. Érdekes ez az eredmény egyrészt abból a szempontból, hogy a sorba adott mütrágya érvényesült a szórt mü-

trágyázáson kívül, másrészt pedig az okból, hogy kénsavas ammoniák adatott kár nélkül sorba, már pedig a kénsavas ammoniákról azt tartják, hogy sorba nem szabad adni, mert árt a csirázásnak és kikelésnek.

De hogy ez a veszedelem se lehet valami nagy, bizonyítja a következő, ugyancsak Minarik János igazgató által 1909/10. évben végzett ama őszi rozstrágyázási kísérlet, melynél az egyik rozstábla kat. holdanként szórtan 200 kg. szuperfoszfátot kapott és azonkívül 10 kat. holdra kat. holdanként 60 kg. kénsavas ammoniákkal vetették sorba a rozst. Noha az ammoniákos részleten a rozs kissé lassabban kelt, mégis kikelése után két héttel erősebben kezdett fejlődni és jobban bokrosodni s ha nem is hozott a sortrágyázott rozs több szemet, mégis kat. holdanként 268 q szalmával többlet termett.

Minarik ugyancsak őszi búzával is vetett sorba 10 m. holdon, m. holdanként 50 kg. kénsavas ammoniákot, de ott is, ha valamivel gyengébben is kelt a buza, később a sortrágyázott rozshoz hasonlóan, bujább fejlődésnek indult és ha szemben nem is, de szalmában kat. holdanként körülbelül 2³/₄ mázsával többlet termett a sorba nem trágyázottnál.

Hogy a sortrágyázásnál jóval kevesebb mütrágyával ugyanolyan, sőt nagyobb hatást lehet még az őszi kalászosoknál elérni, mint a szórvá foganatosított mütrágyázással, azt igen sok 1909/10. évben végzett hazai kísérlet eredménye igazolja.

Igy Hasenfeld Henrik Verpeléről közli: „Egy 22 holdas parcellán, mely ugyis jó erőben lévő föld, friss trágyás zabosbüköny után vetve, m. holdanként 1080 kg. szemet kaptam 75 kg. sorba vetett szuperfoszfát után, míg ugyanabban a parcellában 1200 □-öln 150 kg. szórvá vetett szuperfoszfát után szintén 1080 kg.-ot kaptam; ugyanabban a parcellában 1200 □-öln foszfát nélkül 1037 kg.-ot.“ Azaz a 150 kg. szuperfoszfát szórvá adva nem hatott jobban, mint a 75 kg. sorba.

Hasonló tapasztalatot tett Biró Géza intéző Szanyban, kinél 10—10 m. hold mütrágya nélkül m. holdanként 780 kg. buzát termett, míg a 70 kg. szuperfoszfáttal sorbatrágyázott 830 és a 150 kg. szuperfoszfáttal szórvatrágyázott 810 kg.-ot. Egy másik táblán pedig ugyanoly beállítással termett 800, 850, illetve 830 kg. buza m. holdanként.

Galgóczy Bélánál Juliamajorban m. holdanként a szuperfoszfátotlan buza termett 478 kg. buzát, míg a sorba vetett 50 kg. szuperfoszfát után 926, a szórvá adott 150 kg. szuperfoszfát után pedig 955 kg. buza termett.

Weisz Lajos vilkei bér gazdaságában a következő, a sortrágyázásra felette kedvező eredményt érte el:

m. holdanként adott mütrágya-mennyiség	m. holdankénti I. o. buzatermés
trágyázatlan	575 kg.
150 kg. szuperfoszfát szórvá	595 "
50 " " sorba	680 "
75 " " "	760 "
100 " " "	749 "

Nagyon tanulságos és szintén a sortrágyázás javára szóló Szász István kolozsvári gazdaságában végzett kísérletének eredménye:

m. holdanként adott mütrágya-mennyiség	m. holdanként I. o. buzatermés
trágyázatlan	590 kg.
100 kg. szuperfoszfát szórvá	830 "
120 " " "	949 "
150 " " "	1089 "
50 " " sorba	584 "
60 " " "	664 "
75 " " "	949 "

Ez a kísérlet világosan amellett szól, hogy a sortrágyázással is kísérletezni kell aziránt, hogy melyik mütrágyamennyiség lesz a leghatékonyabb, mert míg Szásznál az 50 kg. szuperfoszfát sorba adva hatástalan maradt és a 60 kg. is alig fokozta a termést, addig a sorba adott 75 kg. ugy hatott, mint a szórvá adott 120 kg.

Mindeme kísérletekből határozottan kitünik, hogy a sortrágyázásnak az ősziéknél is van jelentősége annyiban, hogy sorba adva a mütrágyát, nemcsak a tavasziaknál, hanem az ősziéknél is jóval kevesebb mütrágyával ugyanazt az eredményt lehet elérni, mint a jóval több mütrágyát fogyasztó szórt trágyázással, azaz hogy éppen nem áll az a nézet, hogy az ősziék feltétlenül megkivánják a nagyobb mennyiségű mütrágyának szórvá való alkalmazását. A sorbatrágyázó vetőgép tehát nemcsak a tavasziaknál, hanem az ősziéknél is sikerrel használható, így beszerzése éppen nem jelent egyoldalú befektetést, mert a sortrágyázás hazánkban is a legjövődelműbbnek és legokoszerűbbnek ígérkezik az eddigi, a sortrágyázásra nézve felette kedvező kísérleti eredmények alapján. A sortrágyázással járó nagy mütrágya megtakarítás a sortrágyázógép beszerzésével járó kiadást 1—2 vetési szezon alatt bőven megtéríti. K. H.

Az orosz birodalom rizstermesztése.

☒ A rizs mocsári növény s mint ilyen, víz, viz és viz nélkül nem tenyészhet. Ezen saját-sága és az évezredek behatása fejlesztette ki egyes alakjait, melyek közre rendszeresen müvelt fajtái sorozhatók. Ezek közül a czáros birodal-mában főleg hárommal találkozunk.

A Kinából eredt közönséges vagy mocsári rizs (Oryza sativa L.) a legáltalánosabban ismert; hogy tenyészhessen, 5—6 havi fagymentes nyár még nem elég, hanem 3—4⁵° C. átlagos hő-mérséket s nagy vízmennyiséget követel. Az orosz birodalomban ennél fogva természetien a közép-ázsiai részeken kívül a Kaukázusban és a dél-usszuri körletben lehet. A kaukázusi különböző s igen távolálló fekvések közül említésre érde-mes Lenkoran vidéke, hol a tenger színe alatti magasságban terülnek el termő vetései, míg Erivan környékén 3229 láb magasan találhatók.

Indiában, Kinában s más forróvívi országok-ban ezenkívül kedvelt a szárazföldi vagy hegyi rizs is, mely rendszeres elárasztás nélkül ter-meszthető oly vidékeken is, hol az öntözés nagy nehézségekre ütköznék. Nevének azonban leg-távolabbról sem felel meg, mert a mérsékeltbb meleget ugyan kiállja, de csak oly éghajlat alatt ad termést, hol a légköri csapadékok nagy mennyisége az elárasztást helyettesíti. A gyakori megfigyelések után megállapítható volt, hogy a

A természetes jéggel való hűtés tisztátalan, egészségtelen, megbizhatatlan.

A mesterséges hűtés (gépi uton) ideálisan tiszta, állandó, megbizható és hatá-
sos. **Ahol tejmanipulá-**

ció van, tojás, gyümölcs, zöldség, hus, vadhus konzerválódó, csakis a mesterséges hűtés az egyedül eredményes,

Urasági lakások, kastélyok, gazdaságok, ha valamely üzemerő áll rendelkezésükre (villamos világítás, malom, erőhajtású tejjgazdaság vagy takarmánycsarnok, cséplőkészlet), **termeljének** maguk gépi uton jeget és **készítsenek mesterséges hűtőkamrát.**

Nem drágább a mesterséges jég és mégis óriási előnyös a gazdálkodónak.

Forduljon:

REICHEL és HEISZLER vegyipari gépgyár részvénytársasághoz

Telefon 98-10 és 50-85.

Budapest, X., Noszlopy-u. 1.

Telefon 98-10 és 50-85.

Kaspi-tenger mellékén rendszeres 1'5—1'6 mm. csapadék még nem elégséges s jó eredményt csak a Fekete-tenger (Batumi körlet) mellékén megfigyelt 2—3'0 mm.-nyi átlagos csapadéknál mutatott fel. Ugy látszik, áthasonulási képességének tudható be az amerikaiak azon tapasztalata, hogy az „Up-land rice” csapadékszüksége 1'2—1'6 mm.

Tenyészeje három hónap s így a természetre nézve igen kedvező, de kisebbszemű volta s nem állandó hozamai Oroszországban természetét a moesári rizs javára évről-évre csökkentik, csakugy, mint Amerikában is az állandó, bár lassu csökkenés érezhető.

A kanadai vagy vízi rizs Amerika, Japán és Kína folyamvidékein kívül a Baikál környékén is honos. E növény, melyet a növénytan *Zizania aquatica* néven ismer, az ölnyi magasságot nem ritkán túlhaladja, de hűtlen a természetével szemben, mert magvát rendkívül könnyen peregteti; érése idején közepes erejű szelek elégségesek arra, hogy hozama teljesen megsemmisüljön.

A termesztés szempontjából legnagyobb fontosságú moesári rizs a melegen kívül kellő mennyiségű vizet kíván s így természetes, hogy ezen szükségletének megállapítása sokszoros kísérletek tárgyát képezte. Rauner azon feltevését, hogy a rizs beéréséig 7—15-ször annyi vizet igényel, mint a többi kulturnövények, teljesen igazolta Petrov A. Miklós vizsgálatának végeredménye, mely a következőkben foglalható össze: „az erivani kormányzságban egy hektárnyi rizsvetés 138 napi tenyészideje alatt 8764 köbölnyi vízszükségletéből következik, hogy hektáronként és másodpercenként 7'4 liter vízzel kell a rizstáblákat ellátni.”

San-Girei kerekén 8 literre teszi a másodpercenkénti vízmennyiséget s azt ajánlja, hogy oly helyen, hol a vetés 4000, de legalsó határában 3000 liter vízzel el nem látható, rizs termesztését az, kinek vesztene valója nincsen, még kísérlet tárgyává se tegye, mert „eredményesen csakis abban működhetik, hogy embertársainak kedvét az észszerű termesztéstől elvegye”.

hosszabb időn át ugyanazon helyre vetik. Trágya gyanánt felhasználják a folyamiszapot s az aratásnál magas tarlót hagynak, melyet beforognak ősszel, ezzel kívánva visszaadni a földnek a tőle elvont növényi tápanyagokat. Ta-

csak a víz fenntartására vannak hivatva, de védniök kell a fiatal vetést a széljárástól is. Hibásan beállított gátvonalnál a melegebb vidékek gyakori széljárása a víz alatt levő, elárasztott vetésben érzékeny kárt okozhat, mert a szél által hullámzásba hozott víz az áramlás erejével a fiatal növényeket a talajból kiemelheti.

A gátak nem állandók, hanem a tavaszi szántás befejezése után hanyják fel őket s az aratás befejezése után ismét elterítik, hogy az őszi szántást ne akadályozzák. Szélességüket, magasságukat a helyi viszonyok határozzák meg, a termesztett rizs növényi magasságán kívül a környezet, mert a szomszédos területek más termény alá fordítása esetén szélesebb, magasabb a földszánc, hogy a vízmennyiséget a rizsvetésen visszatarthassa.

A magot elvetése előtt zsákokban beáztatják, 2—6 napi időtartamra. A duzzasztással azt akarják elérni, hogy a vízzel teleszivódott mag a víz színén uszva ne maradjon s mivel a vetés 4—6 hüvelyknyire elárasztott földekre történik (sőt a Kaukázusban egy lábnyi vízbe), áztatás nélkül az egyenletes elszórás nem volna lehetséges.

A mag alátakarására hosszú, széles deszka élét csusztatják a talajon, mely az iszapot felkavarja s ez fedi földréteggel a magot; a különös, járomszerű fogási módra szükség van e munkálatoknál, hogy a deszka éle a talajt állandóan surolja s az iszapot minél jobban felkavarja.

A földnek kikelés utáni kezelése sok gondot, folytonos figyelmet kíván, mert a növények sárgulása, tulhiedeg időjárás, rovarok megszaporodása a gondos természetnek jelekül szolgálnak arra, hogy a vizet részben vagy egészen leereszse, majd ismét újra eláraszsa vetéseit azok szükséglete szerint. A fejlődéssel együtt jár a vetések gyomlálása is, legnehezebb munkálata a termesztésnek, mert embert, állatot egyaránt veszélyeztető kigőzölgés az eposványosodó víznél nem kerülhető el. A növény fejlődése alatt a talaj foszfor- és káli-tartalmán kívül megkívánja, hogy az elárasztásra használt víz szerves anyagokat bőven tartal-



211. ábra. 1. Arpa-sala, 2. Bugdai-sala, 3. Ak-sala, 4. hegyi rizs.

vaszsal újra szántanak, 2—3 hüvelyknyi megálló vízréteggel árasztva el a talajt, a fogattal nem rendelkezők pedig széles, lapos kapákkal dolgozzák meg, lehetőleg érdesen, göröngyösen.

Kézi megmunkálást kap a föld akkor is, ha mocsárterületen természetnek, bár ily hely sem

nehezebb munkálata a termesztésnek, mert embert, állatot egyaránt veszélyeztető kigőzölgés az eposványosodó víznél nem kerülhető el. A növény fejlődése alatt a talaj foszfor- és káli-tartalmán kívül megkívánja, hogy az elárasztásra használt víz szerves anyagokat bőven tartal-



212. ábra. Trágyázás folyamiszappal.



213. ábra. Rizsföld kézi megmunkálása.

A talaj előkészítése trágyázást alig igényel, sőt az istállótrágyát közvetlenül rizs alá adni kerülök, ha a termőterület a szántók közül szakították ki, előveteményeit részesítik rendszeres trágyázásban s buza, luczerna után

mindig alkalmas a termesztésre, mert a talajnak legalább is oly szilárdságúnak kell lennie, hogy a vonóállatokat magán megbirja. A legtöbb tapasztalatot, legnagyobb helyismeretet a vizgátak helyes elrendezése kívánja meg, mert ezek nem-

mazon s nedvesség és meleg a legkedvezőbb feltételei annak, hogy szerves anyagok bomlásnak induljanak.

Az érés közeledtekor a vizet egészen lebo-

csátják a vetésekről, úgy hogy az aratás már

ÉVFOLYAM.

ak hivatva, de véd-
járásról is. Hibá-
melegebb vidékek
levő, elárasztott
zhat, mert a szél
ba hozott víz az
a fiatal növénye-
kiemelheti.

állandók, hanem a
befejezése után
ket s az aratás
smét elterítik,
zántást ne akadá-
sságukat, magas-
viszonyok hatá-
termesztett rizs
án kívül a kör-
szomszédos terü-
ény alá fordítása
ob, magasabb a
a vízmennyiséget
sszatarthassa.

tése előtt zsákok-
2—6 napi időtar-
ztással azt akarják
izzel teleszivódott
usza ne marad-
és 4—6 hüvelyk-
földekre történik
sban egy lányi
élkül az egyenle-
volna lehetséges.
karására hosszú,
fét csusztatják a
iszapot felkavarja
eggel a magot; a
erü fogási módra
nkálatoknál, hogy
talajt állandóan
pot minél jobban

és utáni kezelése
ytonos figyelmet
növények sárgu-
lőjárás, rovarok
gondos természet-
szolgálnak arra,
szben vagy egé-
majd ismét újra
it azok szükség-
fejlődéssel együtt
mlálása is, leg-
esztésnek, mert
eztető kigözölés
kerülhető el. A
foszfor- és káli-
y az elárasztásra
t bőven tartal-

szikkadt földön történik, de ez nem akadályoz-
hatja meg a szunyograjok támadását, melyek
az emberekbe a maláriát oltják be s az elbom-
lott szerves anyagok maradványai a vonóállatok-
nál vész-járványok fellépésének okozói, érzékeny
kárrel sújtva a természeteket.



214. ábra. Rizsföld őszi szántása Turkesztánban.

Nemcsak kistermesztők, de nagyobb vállal-
kozók között is elég gyakori jelenség, hogy a vetés
után elárasztják vetett földjüket s gyomlálással,
gondozással nem törődnek; az ily, legjobban
„zsaroló művelésnek” nevezhető termesztés nem-
csak a gazdára nézve káros, mert természetes,
hogy igen jelentéktelen eredményeket ad,
de főleg árt a földnek, melyen a mindennemű
gyomok elhatalmasodásának nyílt ezzel tág kapu.
Feltűnő példát erre a karajzi koronabirtokon
lehet látni, melyek kisebb-nagyobb részeit 6—7
év alatt a bérlő rizstermesztők annyira elhanya-
golták, hogy azokon jelenleg a gyomfélék ki-
pusztításáról kell gondoskodni, mert enélkül
semminemű vetés meg nem élhet a minden
termőerejétől megfosztott pusztaságokon.

A terméseredmények megállapításánál figye-
lembe kellett venni az ily területeket is s így a
hektáronkénti hozam 50—300 pud, tehát igen
tág határok között mozog. A Kaukázusra nézve
a tényleges átlag 150 pud, Turkesztánban vala-
mivel kevesebb. Az utóbbi vidéken az ár pudon-
ként 50-től 120 kopekig változik; a Kaukázus-
ban a rizs pudja 70 kopektől 150 rubelig*) ter-
jed, fajtája szerint. A hámozott és szépen fénye-
zett áru az imént jelzett értékek kétszeresét
éri el.



216. ábra. Rizsvetés alátakarása.

Szachnazarov Alexej a termesztés ha.-kénti
átlagát Turkesztánban 160 pudra s pudonként
50 kopek érték mellett a nyers bevételt 80
rubelre teszi; a kiadás szerinte 60 rubel, tiszta

*) 1 pud = 164 kg.; 1 rubel = 100 kopek = 326 K.

jövedelem ennél fogva 20 rubel ha.-ként (koroná-
ban 6520), normális termesztést feltételezve.

Tévedésbe ejt sok kezdő természetst az
helytelenül elterjedt nézet, hogy a rizstermesztés
ugyanolyan jövedelmező, mint a gyapoté.
Még az észlelhető legmagasabb, 300 pudos

A szükségletet ez természetesen nem fedez-
heti s igen tekintélyes a behozatal, minek mind-
össze 2 millió pudra rugó részét teszi, pudon-
ként 1 rubel árban, a Perzsiából hozott nyers-
áru; a szükséglet többi része Amerikából s
Németországtól jön be legnagyobb tételekben,



215. ábra. Rizsföld tavaszi szántása Turkesztánban.

hozamnál, a magasabb 1—150 rubeles árak
mellett sem lehet azon jövedelmet elérni, melyet
ugy a Kaukázusban, mint Turkesztánban a gya-
pottal ki lehet mutatni, mert a tiszta gyapot
45—50 pud hozama pudonként 10—12 rubel
értéket képvisel s ezt rizstermesztő még a legjobb
minőség mellett is végeredményben el nem érheti.

A rizstermesztés elterjedtségére világot vet a
rendesen következő eloszlás, melyben a száza-
lékszámok a vetett s rendes művelés alatt álló
területekkel szemben a rizsföldek arányát mutat-
ják: a bakui kormányzóságban a lenkorani,
kubini és geokcsaiszki körletek 21,000 ha. (42%),
a jelizabetpoli kormányzóság nuchini, aresi,
dzsevensiri körletei 17,000 ha. (33%), az erivani
kormányzóságban az erivani, ecsmiadzini, saruzo-
daralagezi körletekben 7000 ha. (13%), Zakatal-
ban 6000 ha. (11%) s a tiliszi kormányzóság-
ban 600 ha. (1%) rizsművelés alatt álló terü-
letet mutathatnak fel. Turkesztánban Taskent,
Szamarkand és Andizsan a központok (Szir-Dar
Amu-Darral 84,000, Fergan 55,000, Szamarkand
45,000 ha.), a dél-usszuri körlet 5000 ha. terü-
letével együtt a Kaukázus évenként 4—6 millió,
Turkesztán pedig 12—14 millió pud hámozott,
fényezett árut volna képes piacra vinni. A
hántómalmok magánvállalatok.

pudja 3 rubel átlagáron. Azon nagy különbség,
mely e termények árban mutatkozik, magya-
rázatot nyer az utóbb említett származású rizsek
igen szép, fogyasztásra már előkészített voltá-
ban, míg a perzsa termény hántatlan, tisztá-
tlan áru.

A fentebb előadott határok között igen sok
(magában a lenkorani körletben 36) változat
forog közkezen. A legkedveltebb fajták a Kaukáz-
usban az *akula*, nagyszemű, szép fehér, korán-
érő s erősen szétfővő, *vilgidesir*, magas növésű,
kisebb szemű, késői féleség. Igen népszerű az
ambarbu, mely koránérő, nagyszemű, fehér árut
ad, de más kellemetlen tulajdonságai közt érté-
kesítésének fött állapotban visszatartó, a benn-
szülöttek által azonban már megszokott szaga
az akadály.

A turkesztáni termesztők között legjobban el-
terjedtek: *arpa-sala*, bőtermő, korai féleség, az
árpaszemekhez hasonló sárgásszinű maggal;
ak-sala, fehér szemű, magas növésű s *kizil-sala*
vagy *bugdai-sala*, késői, igen szép s valamennyi
között bőtermőségével kiváló faj.

A rizstermesztés ellenzőinek azonban bizonyára
nem légből kapott állításai semmiesetre figyel-
men kívül hagyhatók nem voltak s közérdekről
lévén szó, minden irányban megfigyeléseket



217. ábra. Rizsföld gyomlálása.

A Kaukázus kivitele Erivanból Perzsiába és
Törökországba irányul, Turkesztán kereskedelme
Chiva és Bochara lakosaival élénk. A két ter-
melőkörlet fél-fél millió pudot küld ki külföldre
s mintegy fél millió pud a birodalom európai
részében jut fogyasztásra.

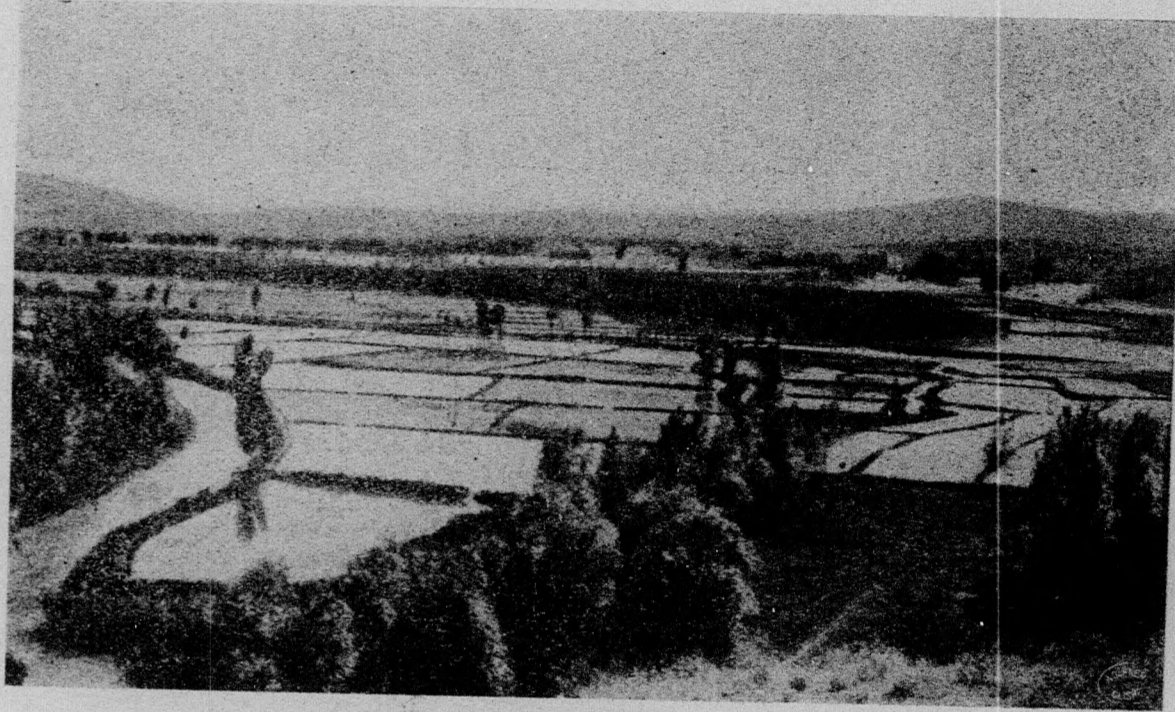
tettek szükségessé. Ezek során kiderült, hogy a
rizstermesztés terjedésével szemben hatványozott
arányban csökken minden más kultúra, a
rendelkezésre álló vízmennyiséggel sokszor arány-
ban nem levő területek az elégtelen elárasztás
folytán ugy mennyiségileg, mint minőség tekin-

legkedvezőbb
nyagok bomlás-

egészen lebo-
z aratás már

tetésben meg nem felelő termést adtak s különösen a folyóvizek mentén csaknem kizárólag ezek vizére utalt lakosok sokszor érzékeny károkat, nélkülözéseket voltak kénytelenek elszenvedni, mert a felső folyások mentén lakó termeszítők a vizet földjeikre elvezették s a lentebbi részekben a medrekben gyakorta nemhogy az állatok, de még az emberek megélhetésére elégséges ivóvizet sem lehetett találni. Aszályos években az e kapzsisággal okozott bajok tűrhetetlen mérvet is öltöttek s az illetékes körök sürgős segítségét követelték.

Jelenleg ennél fogva a veszélyeztetett vidékek rizstermesztésének kellő határok közé szorítása van folyamatban s vezérelvül azt állították a hatóságok elé, hogy oly helyen, hol a rizsföldek hektáronként és másodpercenként legalább is felliternyi vízzel el nem láthatók, újabb termeszítők letelepedését meg ne engedjék.



218. ábra. Elárasztott rizsföldek.

A mocsárláz lehető leküzdésére és a nagyobb tömegű megbetegedések megelőzésére óvintézkedés mindössze annyiban történt, hogy rizsföldet emberi lakhelytől másfél verstnyi körben fenntartani nem engednek. Azt találták, hogy a szunyograjok e távolságnál messzebb a mocsaras területektől nem vonulnak.

Bernolák Károly.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Béla.

Husfogyasztás és sertés-tenyésztés.

Hogy az ország husszükségletét nem vagyunk képesek teljes mértékben kielégíteni, ahhoz semmi kétség sem fér. A mai szokatlanul magas

husárak megcsappantották ugyan némileg a hussfogyasztást, de mégis alig-alig tudjuk fedezni a szükségletet, amely a népesség kereseti viszonyainak folytonos emelkedése mellett talán meg is kétszereződne, ha mérsékeltebb árak mellett juthatna fogyasztóközönségünk a hushoz.

Nekünk gazdáknak pedig nem lehet az a törekvésünk, hogy nagyritkán egy-egy marhát vagy sertést magas áron adjunk el, a többek között azért sem, mert csekély állatállományunk mellett napról-napra lefokozzuk földünk termőerejét, hanem igenis oda kell irányulnia a józan törekvésnek, hogyha közepes áron is, de sok állatot hozzunk a piacra, mert ilyen módon nagy állatállományunkkal nagymennyiségű trágyát termelünk s jobban fenn tudjuk tartani talajunk termőerejét.

Megapadt állatállományunkat felszaporítani s az ország husszükségletét ilyen módon a je-

részt, mert népünk intelligensebb s legtöbb hussfogyasztó osztálya sehogy sem tud megbarátkozni a juhhus fogyasztásával, magyarán mondva nem szereti a juhhus, másrészt pedig azért, mert a juh sem eléggé szapora állat s így a fokozódó husszükségletet általa sem lehetne gyorsan fedezni.

Erre a célra egyedül a sertést tartom alkalmasnak, mint amely rendkívül szapora, gyorsan fejlődő, korán ivarérett állat s így módjában van bárkinek is állatállományát ivarérett állatokkal egy év alatt megkészserezni, avagy éppen meg is négyeszeretni. Emellett a magyar ember szereti is a sertéshust s szivesebben fogyasztaná nagyobb mennyiségben, sőt talán igen nagy mennyiségekben is, ha ára a jelenleginél csak 15–20%-kal volna is olcsóbb.

Példa erre Németország, amelynek sertéshusszükségletét sertésállománya a múlt század vége felé távolról sem tudta fedezni, holott ma nagyobb sertésállománya van, mint amennyit elfogyasztani képes, dacára annak, hogy hussfogyasztásának 60%-át sertésállománya fedezi. Így lehetne ez nálunk is, csak egy kevés akaraterő, következetesség, no meg egy kevés modernizmus kellene hozzá s az eredménynyel bizonyára meg lenne elégedve egy a gazda, mint a fogyasztóközönség. Nem is kétkeltem, hogy így lesz, mert a hangulat, a viszonyok ma kedvezők erre s kétségtelennek tartom, hogy sertésenyésztésünk olyan fellendülés előtt áll, aminőt eddig alig tapasztaltunk.

Kétségtelenül hozzá fogunk nyulni most már az u. n. kultursertések tenyésztéséhez, amelyekkel eddig nagyon kelletlenül foglalkoztunk, de amelyek nagyobb szaporaságát, gyorsabb fejlődési képességét ma méltányolni kezdjük; áttérünk ezzel az egyedül helyes istállózásra s mindinkább fel fogunk hagyni azzal a céltalan magyar legeltetési rendszerrel, amely mellett a sertésnek bőségesen kijut ugyan az u. n. imponderibiliából, tehát a levegőből, napból, szélből stb., de nem jut neki semmi olyan anyag, amelyből testét felépíteni képes lenne. Ráterünk a kétszeri malacoztatásra, sertéseink megfelelő takarmányozására és ápolására s ilyen módon létesítünk hazánkban egy értékesebb, szaporább, gyorsabban fejlődő, tehát jövedelmezőbb sertésállományt, amelynek koczaállománya, ha nem is szaporodik, mégis kétszerte, háromszorta nagyobb tömeg húst fog termelni, mint az eddig ridegen tartott egyszer malacozott koczaállomány.

Ez az átalakulás megtörténhetne ugyan rövidebben is, mégis nagy időt fog igénybe venni, mert nem vagyunk rá előkészülve. A felfedélű fiadzatóknak el kell tenni s helyükbe célszerűen berendezett sertésfiadzató-ólaknak kell épülni, amelyek a modern higiénikus elveknek minden tekintetben meg kell hogy feleljenek. Persze, nehezen fog ez menni, különösen az idősebb gazdáknál, akik talán meg se tudnának barátkozni azzal a gondolattal, hogy a sertések részére is téglából épített, cementezett, sőt még vízvezetékkel is ellátott istállót építtessenek. Pedig hát a mai sertésárak mellett egy lincolshirei vagy yorkshirei kocza 1000–1500 K. bruttót

lenleginél jobban kielégíteni nem olyan könnyű dolog s ezt a célt szarvasmarhaállományunk szaporításával csak nagyon lassan, évek hosszú során át lehet elérni, mert a dolog természetében rejlik, hogy még abban az esetben is, ha elhullás és eladás által nem apadna is állományunk — ami pedig elkerülhetetlen dolog — négy-öt év is beletelik, míg állományunkat ivarérett állatokkal megkészserezhetjük. Miután azonban jövedelemre szükség van, nem egy, hanem tíz, husz nemzedékre volna szüksége a legtakarékosabb gazdának is abból a célból, hogy állományát megkészserezhesse.

Éppen erre való tekintettel legilletékesebb helyen szóba került, hogy talán juhállományunkkal lehetne az ország husszükségletét nagyobb részben fedezni, ha talán a husjutenyésztés kiterjedtebb mérvben karoltatnék fel.

Azonban ez a terv sem valósítható meg, egy-

A lefolyt idény tapasztalatai beigazolták, hogy mégis a CASE az igazi SZÁNTOGÉP.

A CASE GÉP

**csövei nem folynak
kazánja nem megy tönkre
nincsen tuleröltve.**

15 év tapasztalata a Case járvaszántógépeket minden más versenyyártmány fölé helyezte.

Vezérképviselő: **Hahn Arthur és Társai** Budapest, VIII., Ü1161-ut 52/K

legtöbb húst
megbarát-
rán mondvá
pedig azért,
állat s így a
nem lehetne

tartom al-
túl szapora,
s így mód-
rát ivarérett
reznit, avagy
t a magyar
szivesebben
n, sőt talán
ára a jelen-
olsóbb.

ek sertés-
század vége
ma nagyobb
it elfogyasz-
ausfogyasztá-
i. Így lehetne
aterő, követ-
modernizmus
zonyára meg
a fogyasztó-
lesz, mert
vezők erre s
enyésztésünk
t eddig alig

ni most már
ez, amelyek-
lkozunk, de
orsabb fejlő-
ük; áttérünk
asra s mind-
a céltalan
ly mellett a
u. n. impon-
ból, szélből
olyan anyag,
e. Rátérünk
nk megfelelő
yen módon
b, szaporább,
zőbb sertés-
ya, ha nem is
orta nagyobb
eddig ridegen
lomány.

ugyan rövide-
nybe venni,
A félfedelű
e célszerűen
kell épülni,
veknek min-
enek. Persze,
az idősebb
ának barát-
ések részére
öt még viz-
senek. Pedig
lincolnshirei
O K. bruttó

is a
P.

tönkre
ve.
yezte.
III.,
52/K

ad évente s így bizonyára megérdemli, hogy egy tisztá s olyan istállóban legyen elhelyezve, ahol a víz nem fagy be.

A másik dolog, amivel meg kell barátkozni, a sertésállomány zsákból való takarmányozása. Fel kell hagyni a kiaszott, kopár legelők czéltalan s káros járatásával, legfeljebb luczernások, lóheréseket s rövid időre tarlót, burgonya-, repaföldeket szabad a kultursertésekkel járatni, máskülönb pedig egész évben zsákból kell őket etetni, sőt még *Cselkó* könyvét is le kell venni a polcáról s holmi keményítőértékekkel, meg emészthető fehérjemennyiséggel is kell foglalkozni.

Igen nagy baj azután az is, hogy nincs tanult sertésápoló személyzetünk, mert a jelenlegi ugynevezett kondás személyzet megrögzött szokással és kitaró makacssággal vágja le a sertés farkát, fülét, ha megbetegedett, de egyébként a sertésápoláshoz, takarmányozáshoz mitsem ért. Jók lehetnek ezek a kondások, mikor még a sertésfalkák végtelen mocsarokból és makkos erdőkből táplálkoztak, de nem illenek bele a mai modernebb korszakba, amelyben a sertést istállón tartani, ápolni is kell. Németországban az amagy is magasabb intelligenciájú, szelidebb természetű nép kiképzésére sertésápoló iskolákat állított fel az állam, ahol 6 hónapos, 1 éves tanfolyamon képezik ki őket a sertésenyésztés és ápolás minden esinjára-binjára; jórészt ezeknek a képzett sertésápolóknak tulajdonítható, hogy Németország sertésenyésztése oly óriási lendületet vett s nem kanászokra, hanem szakavatott sertésápolókra lesz szükségünk ezután nekünk is; mégis nem merem ma még javasolni, hogy nálunk is állítsanak fel ilyen sertésápoló tanfolyamok, mert félek, hogy nevetség tárgya lennének.

Ezek és sok más nehézség dacára sertésenyésztésünk ügye kezd helyes mederbe tereledni s ezzel oda fogunk néhány év alatt jutni, hogy hazánk husszükségletét a mainál jobban kielégítve, nem lesz oka a fogyasztóközönségnek panaszkodni a gazdaközönség kapzsisága miatt.

Kovácsy Béla.

LÓTENYÉSZTÉS.

A Nonius és annak tenyésztése.

(Könyvismertetés.)

„Der Nonius und seine Zucht im kön. ung. Staatsgestüte zu Mezöhegyes von 1816 bis 1911.“ (A Nonius és annak tenyésztése a mezöhegyesi m. kir. áll. ménésben 1816—1911-ig.) Irta *Steinhausz Frigyes*, horvát-szlavon országos gazdasági tanácsos, a Eltz gróf-féle vukovári hitbizományi uradalom gazdasági intézője. A kis német munka, melynek szerzője a „Köztelek“ részére is írt már több magvas lótenyésztési cikket, a német állattenyésztéstudományi társulat (Deutsche Gesellschaft für Züchtungskunde) kiadásában jelent meg, mely feladatának tekinti a gyakorlatból merített példák alapján a különböző tenyész eljárások eredményeit bíráló tárgyává tenni. Az előttünk fekvő kis röpirat a beltenyésztés vagy talán jobban mondva a rokontenyésztés kérdését iparkodik megvilágítani.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy a régebbi zoo-

technikai irodalom a rokontenyésztést felette káros és az elfajulás felé vezető tenyész eljárásnak szokta minősíteni, jóllehet, hogy egyes kiváló kulturfajták az állattenyésztés minden ágazatában találhatók, melyek a legszűkebb körű rokontenyésztésnek köszönhetik eredetüket s ily módon az egyed kimagasló tulajdonságainak a létesített fajtában való megörökítését. Mindamellett tény, hogy a rokontenyésztés kétélű fegyver, amennyiben épp úgy rögzítheti, fokozhatja és kiterjesztheti az egyed fogyatékosait, szervezetbeli hibáit és káros tulajdonságait, mint a kiválóakat, a jókat s ezért szakavatott kezeket kíván a gyakorlati tenyészésben.

A lótenyésztésben az újabb időben *Lehndorff* gróf, a hirneves német hippológus és az angol *Bruce Lowe* mutattak rá a rokontenyésztésnek az angol telivér ló tenyészésében köszönhető kiváló sikereire.

Legújabbban pedig *de Chapeaurouge* dr. foglalkozott behatóbban ezzel a tárggyal, aki az előttünk fekvő kis munka előszava szerint ennek szerzőjét a Nonius-törzs tenyészésének tanulmányozására ösztönözte „Einiges über Inzucht und ihre Leistungen auf verschiedenen Zuchtgebieten“ című dolgozatával.

A rokontenyésztés vagy szűkebbkörű beltenyésztés eredményes alkalmazásához a tenyésztőnek két fontos kellékre van szüksége: 1. a tenyészésben alkalmazott tenyészállatok pontos és lehetőleg sok nemzedékre visszamenő, részletes származási táblájára (pedigree) és 2. a származási táblákban előforduló ősöknek a tenyészés szempontjából fontos tulajdonságainak — úgy az előnyösöknek, mint a hátrányosoknak — az ismeretere.

Az angol telivér ló tenyészésében, annak alapítása óta vezetett pontos törzskönyvek igen megkönnyítik a legrégebb időkig visszamenő származási táblák összeállítását. A versenyeredményekről való feljegyzések pedig kimutatják az elődök kvalitásait, úgy hogy e téren az elméletben tenyésztőknek száma már légióvá növekedett. Amilyen elterjedt a mi napjainkban a versenyügy iránt való érdeklődés, a versenylovaknak laikusok által „papirosforma“ szerint való megítélése, épp oly divatos most ezeknek az érdeklődőknek az egyedek párosítására vonatkozó tippelése s nem is ritka, hogy olyan ember, aki csak néhanapján lát angol telivér versenylovat, nyilvános pályázaton díjat nyer azon kérdés megoldásában, hogy egyik vagy másik hirneves angol telivérkanca melyik ménhez osztassék be. Sajnos, hogy a tényleges tenyésztők egyrésze is már papiroson intézi el, tisztán a pedigreere támaszkodva, az angol telivérlovak párosítását a Bruce Lowe által felállított elvek alapján. Ilyképpen természetes, hogy számos balsikert érnek el és a félév ló tenyészése szempontjából, ahol a formalizmusnak, a külső forma szerinti tenyészésnek, a piac megmáshathatatlanság követelése folytán teljesen fittyet hányni nem lehet, a modern telivértenyésztés irányja nem egészen kedvező.

A tulhajtott „pedigree-izmus“, ahogy a lótenyésztési technikának ezen legújabb irányát is nevezik, tehát épp oly káros, mint akár a formalizmusnak, akár a képesség szerinti tenyészésnek (Zucht nach Leistung) teljesen egyoldalú, minden más fontos tényezőt ridegen mellőző makacs erőszakolása. Gyakran a legtökéletesebb

alkotású lónak nincsen semmi tehetsége és sokszor a legnagyobb tehetség oly visszataszító, rut külsőben rejlik, hogy viselőjét a piacon nem lehet értékesíteni kiváló belső tulajdonságai mellett sem. Néha a legkiválóbb származású szülők is satnya, tehetetlen utódokat nemzenek. A forma szerint hibás, gyöngé alkotású ló mint egyed néha nem érezheti mozgószerkezetének alkotás-ésdimenzióbeli hiányosságát, mert az anyag magas szilárdsága (a szervezet aczélessága) pótolni képes azt, ami a konstrukcióban gyöngé. Ez áll az egyedre nézve, de utódai, ha a másik ágon puhább szervezetet örökölnek, a velük született, forma szerinti tökéletlenséggel egyetemben törékeny, hasznavehetetlen munkagépeket képviselnek.

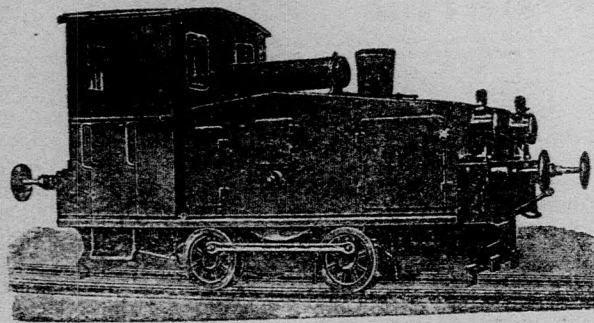
A szóban forgó kis dolgozat ismertetésénél szükségünk volt e kitérésre, hogy vele igazoljuk, hogy a lótenyésztésnek a formalizmus és a képesség szerinti való tenyészés arányos méltánylása mellett a párosítandó szülők származására is kellő súlyt kell fektetnie.

A Nonius-törzs történetének rövid ismertetése és annak megállapítása után, hogy ezen törzs létesítése tervszerűen történt a legszűkebbkörű rokontenyésztés útján, a szerző azonnal áttér a fontosabb családok származási adatainak a méltatására. Hogy az e téren esetleg még nem tájékozott olvasót az efajta pedigree-bírálat titkaiba bevezessük, egyik fontosabb törzsapának, a XXXVI. törzsszámmal jelzett Nonius ménnek a származási tábláját a szerző magyarzataival alább közölni fogjuk. Előbb azonban egyetmást el kell mondanunk a nevek mellett álló római törzsszámokról. A törzs alapító őst Nonius seniornak nevezték (a pedigreeben néhol rövidítve Non. sen. vagy N. s.). Nonius seniornak azon fiutódjai, melyeket érdemeseknek tartottak arra, hogy családalapításra a ménésben maradjanak, megkülönböztetésül római számot kaptak: Nonius I, II stb. Mikor e számozás elérték az LVII számot, nehogy túl nagy számokat kapjanak, ismét az I-nél kezdték a számozást. A jelenlegi törzsménnek (Nonius II, IV, VII és VIII) már a harmadik szeries számai szerepelnek. Az anyakanczák a nevük után apjuk törzsszámát viselik, nevük előtt pedig az anyakanczák törzskönyvének folyó lapszámát, pl. 312 Nonius XIII.

(Lásd az 1860. sz. oldalon lévő származási táblázatot.)

Az itt közölt származási táblához a szerző a következő magyarázatot fűzi: Nonius XXXVI szintén a távolabbi beltenyésztés terméke, mint-hogy csak a IV—V—VI r-ben inbred Nonius XXXVI-ra (régebbi számozás szerint). Az r = remove, vagyis a családja felszálló sora. Inbred = beltenyésztés. (A magyarázat tehát az, hogy a 4. és 5. sorban beltenyészést találunk Nonius XXXVI-ra; e név mellett egy ● jel van, hogy szembetűnőbb legyen.) A IV—V sorban beltenyészés van Nonius XXIX-re (○^{3/4} jel). Az V. és VI. sorban hetszer van beltenyészés Nonius IX-re (▶ jel). A VI—VI—V. sorban beltenyészés Nonius II-re (itt nincs jel). A VI. és VII. sorban 13-szor van beltenyészés Nonius seniorra (■ jel) és az V. és VI. sorban 7-szer beltenyészés. Sıglavy IV-re (* jel) s azonkívül még Revolver-vér (angol telivér) van benne. (Az angol telivért xx jellel jelzi.)

(A táblázatban néhány sajtóhiba van. Arról



Répaszállító benzin-motor vasutak.

A beálló répa- benzin-mozdonyokat, melyek cséplésre idényre ajánlunk is alkalmasak. ::

Oberurseli motorgyár részv.-társ.

Iroda és raktár: Pécs, VI., Gumpendorferstrasse 72 K. Felvilágosítások, költségvetések díjmentesen.

Származási tábla (pedigree).

Törzsmén.		Nonius XXXVI (szül. 1883)		1886—1907.	
312 Nonius XIII		Nonius XVI			
343 Revolver		Nonius XIII		Nonius XII	
Nonius XXXIX 970 Revolver xx		Nonius V 196 Nonius XXXVI 481 Nonius XXXVII 683 Svay I		Nonius LV 712 Nonius XLIII 333 Nonius XLII 413 Cocob I 405 Acorn Nonius XXXIV 413 Cocob I Nonius XX 505 Cupressus I	
Nonius XXXIX 591 Nonius XXXII		Nonius XLI Chanceo 10 Nonius XXXVI 406 Siglavy IV Nonius XXVII 683 Svay I		Nonius LV 503 Nonius XXIV 687 Othello XI Nonius XXXVI 803 Siglavy VII Nonius IX 406 Siglavy IV Nonius XXVII 683 Svay I	
Nonius XXXIX 591 Nonius XXXII		Nonius XLI Chanceo 10 Nonius XXXVI 406 Siglavy IV Nonius XXVII 683 Svay I		Nonius LV 503 Nonius XXIV 687 Othello XI Nonius XXXVI 803 Siglavy VII Nonius IX 406 Siglavy IV Nonius XXVII 683 Svay I	

például nincs szó, hogy a IV. sorban Nonius XLII is kétszer előfordul igen közel egymáshoz; továbbá feltűnő, hogy Nonius XXXIV ugyanazzal a ● jellel van jelölve kétszer, mint a Nonius XXXVI. A VI. sorban középen Non. XI helyett Non. IX olvasandó.)

A szűkebbkörű tervszerű beltenyésztés cél-szerűségének igazolására hozza fel szerző a származásnak ezt a példáját, melyből egy rendkívül életerős, termékeny és kitűnő utódokat nemző mén származott.

A ménnek és a kancaának pedigree szerint való párosításánál arra töreksznek ezen irányzat követői, hogy bizonyos kiváló ősök a származási tábla mindkét oldalán előforduljanak, az apánál épp úgy, mint az anyánál. Ezzel azt vélik elérni, hogy az ekként származó utódok közös kiváló őseiktől azoknak kiváló tulajdonságait kétszeres, illetve többszörös biztonsággal örökölhessék, aszerint, hogy az illető közös ős kétszer vagy többször is előfordul a háttérben. Ennek a feltevésnek van is határozott alapja, mert tudjuk a tapasztalatból, hogy az utód nemcsak szülőinek tulajdonságait örökölheti, hanem az összes elődök tulajdonságainak bizonyos keverékét vagy átlagát. Ha már most az elődök között többször szerepel egy és ugyanazon ős, természetes, hogy a várandó keverékben ennek az ősnek a jellege túlsúlyban fog jelentkezni. Ez volna tulajdonképpen az atavizmusnak, vagyis az utódnak valamely ősrre való visszafajzásának szándékosan való előidézése.

A szűkebbkörű beltenyésztés barátjai az olyan pedigreet tekintik *konzolidált*-nak, vagyis biztos átörökítést remélhetőknek, ahol a mindkét oldali kiváló közös ősök a III., IV. és V. sorban minél gyakrabban ismétlődnek, míg ellenben az olyan származást, ahol az identikus ősök csak az V. vagy VI. sorban találkoznak, *lazának* nevezik és olyannak tekintik, hogy az azt képviselő állat átörökítőképesége nagyobb ingadozásnak van kitéve. Az ilyen laza pedigreevel bíró állatot azután olyannal szeretik párosítani, amelyiknél a pedigree II., III. sorában egyes kiváló ősök előfordulnak, amelyek a vele párosítandó másik állat pedigreejének hasonló tájékán feltalálhatók, mert ezáltal a várható utód pedigreeje ismét konzolidálttá, tömörítetté lesz. Ezen elméletnek a gyakorlati tények által való igazolására törekszik a szerző 24 oldalas, 11 származási táblát és 3 képet tartalmazó kis munkájával. Hogy ez mennyire sikerült neki, azt csakis a mezőhegyesi ménes intéző körei ítélnék meg autentikusan, akik nemcsak a jelenlegi eredményeket ismerik, hanem az előző nemzedékek egész sorozatát is a legbehatóbban. Mindamellett az egész kis munka már a benne közölt részletes származási tábláival is megérdemli a tenyésztők érdeklődését. A füzet a *Patria* könyvkereskedésében (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) 1 K.-ért kapható.

K. M.



GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Hegyi Dezső.

A csontmagvú gyümölcsfák bakteriózisa.

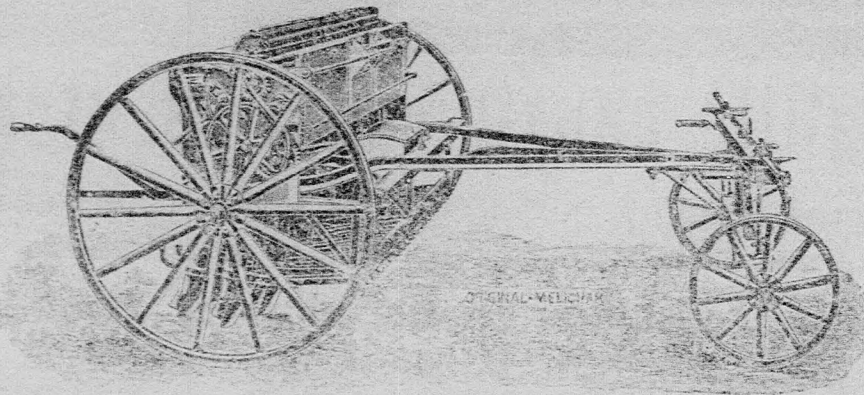
Ez év tavaszán nagyon sok oldalról érkeztek állomásunkra beteg kajszinbarack-, cseresznye- és őszibarackfa gallyak és törzsrészek vizsgálatra, amelyek legnagyobb része a *Bacillus spongius* pusztításaitól szenvedett. Mivel e betegség hazánkban nagyobb mértékben ezidén észleltetett először, azért szükségesnek tartjuk e bajjal a nagy nyilvánosság előtt is foglalkozni, annyival is inkább, mert ellene igen egyszerű eljárásokkal védekezhetünk, ha a bajt idejekorán felismertük.

A betegség leggyakrabban a faiskolákban lép fel s az ottani eseményeket teszi tönkre, de nagyon gyakran idősebb fákat is megtámad s azokat is teljesen elpusztítja. Az ilyen beteg fák gallyain vagy magán a törzsön is eleinte kevésbé jól látható forradások, a rákbetegséghez hasonló foltok keletkeznek, amelyek csak akkor tűnnek már szemünkbe, amidőn a foltok elszáradt kéregrésze felrepedezik s a kerületü.ön egy kör alakú daganat képződött. Ilyen stádiumában emlékeztet e betegség bennünket az erős napsütések vagy pedig a fagyok által előidézett tünetekre, amelyek mindenki előtt eléggé ismeretesek. A foltok kerületein gyakran erős mézgefolyást venni észre, ez a mézgasodás azonban nem feltétlen ismertető jele a betegségnek (tudvalevőleg ez inkább a *Clasterosporium carpophilum* Aderh. nevű gombától származik), mert sok esetben teljesen ki is maradhat. Ha ugyanis a foltok igen gyorsan fejlődnek s a kerületük hamar megdagad, akkor a mézgaképződés elmarad, mert a kéreg beforrott részei azt megakadályozzák. Ami a foltok alakját és nagyságát illeti, erre nézve semmi szabályt sem lehet felállítani, mert sokszor számos apró, egymástól különálló folt képződik, amikor is a beteg ág, vagy törzsrész úgy néz ki, mintha ragyás lenne. Viszont gyakori az is, hogy e foltok összefolynak s a kérget nagyobb felületen eltorzítják. Ez utóbbi esetben a gyümölcsfák megtámadott részei teljesen elpusztulnak.

A megtámadott részek teljes elhalása, vagy a fa lombosodása előtt, vagy pedig a lombosodás alkalmával következik be. Az előbbi esetben az ilyen megtámadott ágak kopárok maradnak. Az ilyen fák az első tekintetre emlékeztetnek a Monilia-betegsége, azonban míg a Moniliánál többnyire csak a fiatalabb hajtások pusztulnak el s a törzs, vagy idősebb ágak sohasem esnek áldozatul, addig e bakteriózisnál az idősebb fák törzsei és ágai is teljesen elhalhatnak. A Monilia legfeljebb terméketlenné teszi a fát, vagy kissé kopárrá a lombkoronát, de a bakteriózis a fiatal fákat teljesen tönkre s az idősebbeket legalább is nyomorékká teszi. Eppen ezért a bakteriózis kártétele sokkal nagyobb és veszedelmesebb, mint a Moniliáé. Tudunk eseteket, ahol a faiskolák a bakteriózis következtében teljesen kipsztultak.

Az eredeti MELICHAR gyártmányú világhírű

„UNICUM DRILL“ sorvetőgépek,



műtrágyaszórával vagy anélkül és az ezzel azonos vetőszerkezeti **sortrágyázásra berendezett „Imperator“ vetőgépek utólagos tökéletességüknek** fogva páratlan kedveltségnek örvendenek. Gondolkodó gazda nem vesz kétes értékű gyarló utánzatot, mikor majdnem ugyanazon pénzért **feltétlenül megbízható elsőrendű eredeti „Melichar“** vetőgépet is kaphat. Az 1911. évi modell szabaddalmazott újításokkal van ellátva, melyek utánzása törvényileg tiltva van s csak az eredeti Melichar gépeken vannak meg. Mielőtt vetőgépet vásárol, okvetlen érdeklődjék gazdataisainál az eredeti Melichar-gyártmányok iránt.

MELICHAR FERENCZ vetőgépgyárának magyarországi vezérképviselője: Szűcs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

A bet
hónapok
sével, a
növeked
szünetel

Igy az
nyár fo
semmi s
észre se
az egész
kül mar
befertőz
állomán

Hogy
mehet v
életmük
get a h
térium,
idézi el
ságu, O
alaku,
elhelyez
ugyneve
Szaporó
válaszfa
2 fiókse
Szaporó
viduum
millióra

A ter
ben, a
porodva
elhalásá
tenyészt
s nevéz
tenyészt
vaszszal
akkor e
pusztul

Ilyen
mészete
ség elő
rovarok
az ojtók
vagtunk
akkor
hiszen
tapadha
a kezün
észreve
általa h
tői e b
mérték
vagy a
különös
amelye
saját te
ragálya
járulha
felreped
azt a
ilyen fo
apró tö
s mint
gendő
mód is

FOLYAM.

NYTAN.

ölesfák

dairól érkeztek
k-, eseresznye-
zek vizsgálatra,
llus spongius
betegség hazánk-
szellettett elő-
hajjal a nagy
ad s azokat is
eti eljárásokkal
an felismertük.
iskolákban lép
kre, de nagyon
ad s azokat is
eg fák gallyain
e kevésbé jól
eghez hasonló
akkor tűnek
száradt kéreg-
egy kör alakú
aban emlékez-
ős napsütések
zett tünetekre,
smeretek. A
mézgafolyást
azonban nem
égnek (tudva-
porium carpo-
mazik), mert
at. Ha ugyanis
s a kerüle-
mézgaképző-
forrott részei
ok alakját és
szabályt sem
nos apró, egy-
amikor is a
ez ki, mintha
z is, hogy e
jobb felületen
gyümölcsfák
ztulnak
elhalása, vagy
dig a lombo-
z előbbi eset-
párok marad-
etre emlékez-
n míg a Moni-
hajtások pusz-
ágak sohasem
isnál az idő-
e'halhatnak.
é teszi a fát,
de a bakte-
re s az idő-
teszi. Éppen
l nagyobb és
Tudunk ese-
is következ-

A betegség kora tavasszal (márczius, április hónapokban) kezdődik, az apró foltok fellépésével, amelyek májusban, júniusban rohamosan növekednek, míg a nyár folyamán a betegség szünetel.

Igy aztán nagyon gyakran előfordul, hogy a nyár folyamán fertőzött fák a betegségnek semmi nyoma sem látszik, ősszel sem venni észre semmit, csak kora tavasszal látjuk, hogy az egészségesnek hitt gyümölcsfánk lomb nélkül maradnak, nem hajtanak ki. Egy beteg fa befertőzheti az egész gyümölcsösünk egészséges állományát.

Hogy a fertőzés olyan gyorsan és könnyen mehet végbe, az a kórokozó mikroorganizmus életműködésével magyarázható meg. A betegséget a hasadó gombák csoportjába tartozó baktérium, a *Bacillus spongius Aderh. et Ruhl.* idézi elő. E baktérium 2—4 ezred mm. hosszúságú, 0,6—0,8 ezred mm. vastagságú, pálcikaalakú, egyszettű növényi lény, amely a végein elhelyezett 2—4 ostorszerű nyulványával, az ugynevezett csillagokkal élénk mozgást végez. Szaporodása igen egyszerűen megy végbe, egy válaszfalal a sejt kettéosztódik s a keletkezett 2 fióksejt 20 perc alatt szaporodásra képes. Szaporodásuk olyan intenzív, hogy egyetlen individuum utódainak a száma egy nap alatt sok millióra emelkedik.

A természetben a fa kérge alatti eleven részben, a kambiumban tenyésznek s gyorsan elszaporodva, a fentemlített kórtüneteket és a fa elhalását eredményezik. Mesterségesen zselatinon tenyésztve, szivacszerű (spongia) telepeket alkot s nevét is innen nyerte. Ha e mesterséges tenyészetekből egy tűhegynyi mennyiséget tavasszal egészséges fák kérge alá viszünk, akkor e fák a már ismert betegségben el fognak pusztulni.

Ilyen minimális mennyiségű baktérium a természetes fertőzésnél is teljesen elegendő a betegség előidézésére. E fertőzést a természetben rovarok, emberek stb. eszközölhetik. Ha azzal az ojtókéssel, amelylyel esetleg ilyen beteg gallyat vágunk, egészséges gyümölcsfákba bemetszünk, akkor a fertőzés már megtörténhetett, mert hiszen az apró mikroorganizmusok milliószámra tapadhattak rá a késre vagy fűrészre, esetleg a kezünkre, anélkül, hogy azt szabadszemmel észrevehetnők. De nemcsak az ember és az általa használt eszközök lehetnek továbbterjesztői e betegségnek, hanem talán még nagyobb mértékben a rovarok is. Különösen a kéregben vagy a kérge alatt élősködő rovarvilág, így különösen a közönséges kéregszúcs (*Scolytides*), amelyek egyik fáról a másikra vándorolva, a saját testük felületén elhurocolhatják a betegség ragályanyagát. Végül az eső és a szél is hozzájárulhatnak e bakteriózis terjesztéséhez. Ha ilyen felrepedezett beteg foltokba az eső beleesik s azt a fa törzsén továbbviszi, továbbá ha az ilyen foltok teljesen felrepedezve megszáradnak, apró törmelék alakjában is tovább vitethetnek s mint fentebb láttuk, olyan kis mennyiség elegendő a baj előidézésére, hogy ez a fertőzési mód is tekintetbe jöhet.

A védekezés e betegség ellen az első tekintetre igen könnyűnek és egyszerűnek látszik, ha azonban azt tényleg a célnak megfelelőleg akarjuk keresztülvinni, akkor alapos elővigyázatára és körültekintésre van szükségünk. A védekezés végrehajtásánál sohasem szabad szem elől téveszteni azt aényt, hogy a kórokozó baktériumok szabad szemmel nem láthatók s mégis rajta tapadhattak a kezünkön vagy a használt eszközökön.

Védekezésül, mint legbiztosabb és legradikálisabb eljárást a beteg részek eltávolítását ajánljuk. Ha a betegség fiatal vékony ágakon látható csak, akkor e fiatal hajtásokat teljesen lemetszjük. Ha a vastagabb ág vagy törzsrészek vannak megtámadva, akkor éles késsel vagy kerti fűrészszel kivágjuk a beteg foltokat a fa eleven részéig. E beteg részek eltávolítása a téli hónapokban eszközölendő. A metszésnél igyekezzünk lehetőleg 3—4 késsel dolgozni s a késeket és fűrészket minden használat után erre a célra készített folyadékokban fertőtleníteni. E folyadékok nagyon sokfélék, de leginkább ajánlható az 1%-os lysol és az 1%-os kreozolszappanos oldat.

Az eszközök fertőtlenítésénél arra ügyeljünk, hogy sohasem használjunk addig sem kést, sem fűrészket, amíg azokat az említett oldatokba jól be nem áztattuk, hogy a rájuk tapadt baktériumokat elpusztítsuk. Az eszközöket nem elegendő csak a fertőtlenítő folyadékba egyszerűen belemártani, hanem egy maroknyi vattát a kezünkben tartva, azzal a késeket használatba vétel előtt jól le kell dörzsölgötnünk. A vatta szintén bemártandó a fertőtlenítő oldatba s az egy maroknyi vatta több ízben, egész napra is elegendő. Szintén elővigyázatot igényelnek az eltávolított beteg farészek. Ezeket nem szabad a földre dobunk, sem a trágya- vagy komposzttelepre hordanunk, mert ott csak továbbtenyésznek a bennük levő baktériumok s alkalomadtán (trágyázás vagy rovarok útján) újabb infekciónak az anyagát szolgáltatnának, hanem egy ládába össze kell gyűjteni azokat s aztán a gyümölcsöstől távolabb eső helyen elégetni. A keletkezett sebhelyeket leghelyesebb kőszénkátránnyal (esetleg viaszszal, gyantával, vagy vastag karbolineummal) bekenni, hogy így a külvilágból a különböző káros gombák behatolását a fa eleven részeibe megakadályozzuk.

Arra nézve, hogy egy beteg ágat teljesen eltávolítsunk-e a fáról vagy csak éppen a betegségben szenvedő kéregrészt messzük ki, irányadóul a baj mérvét kell tekintetbe vennünk. Ha a foltok annyira tömegesen fordulnak elő egy-egy ágon, hogy a kímésen után a sebhelyek az ág felületének $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ -ed részénél kevesebbet hagynának épségben, akkor leghelyesebb, ha az ilyen ágat teljesen eltávolítjuk. Ha azonban a beteg foltok egyes idősebb ágaknál csak itt-ott elszórtan és kisebb számban vannak jelen, akkor kár lenne az egész ágat lemetszünk s ilyen esetekben csak a beteg foltok kivágásával elégedünk meg. Egész fiatal hajtásoknál leghelyesebb a beteg hajtást egészen eltávolítani.

Ha e védekezést kimélet nélkül és a dezinf-

ciálásra irányuló rendszabályokat pontosan végrehajtjuk, akkor gyümölcsösünkben e nagyon is veszedelmes betegséget rövidesen kiküszöbölhetjük.
Beke László.

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Kosutány Tamás dr.

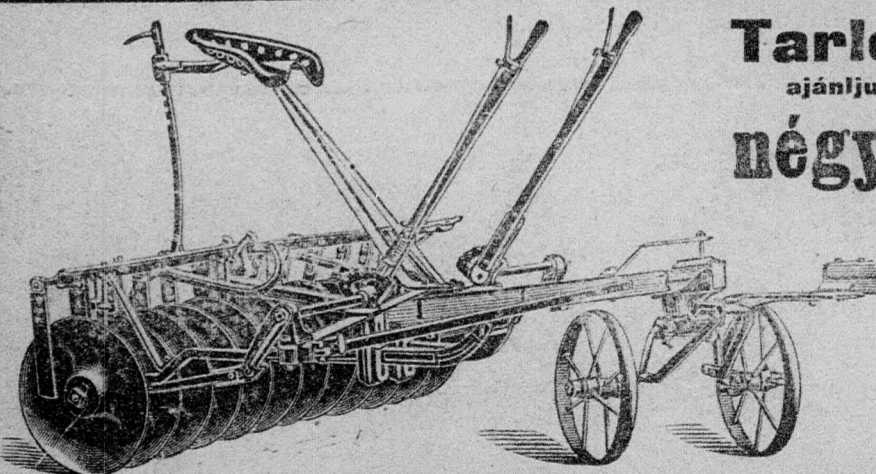
Tanulmányok a paprikáról.

E czim alatt igen érdekes tanulmány jelent meg *Eszterhay* Kálmántól, a *Kosutány* Tamás dr. igazgatósága alatt álló Orsz. m. kir. kémiai intézet és központi vegyikísérleti állomás vegyészétől, mely a *Károly* Rezső dr. gazdasági igazgató által szerkesztett „Kísérletiügyi Közlemények” f. évi 1. füzetében tétetett közzé. E tanulmány a gazdaközönséget is érdeklő részeit rövid kivonatban az alábbiakban ismer-tetjük:

A paprikatermesztés gócpontja nálunk Szeged, hol is a fekete homokföldön 3000—5000 és Kalocsa, hol 2000—3000 katasztrális holdon termesztik. Az egész országban mintegy 10,000 kat. hold területen termesztenek paprikát. Egy hold paprikaföld 800—1000 korona bruttó jövedelmet ad.

A paprika augusztus-szeptemberben érik és ekkor vörösszínű lesz. Az érett paprikát apránként szedik és csománál fogva, 6 méter hosszú zsinórra szorosan egymás mellé fűzik s a füzereket szellős, de védett helyeken, csűrökben vagy a ház eresze alatt stb. szárítják. Szárítás után a hüvelyeket érettségük, szépségük, illetve színük szerint szétválogatják. Az ép, piros színű hüvelyeket csomájától megfosztják, majd felvágják belőle az erezeteket, magléczet és magvakat eltávolítják és az így elkészített termésburkot kemenczepadkán vagy szárítókamrában kiszáritják. Az előzetesen kiszedett magvakat, ha kevésbé erős, édes paprikát akarnak nyerni, juttazásokban, folyvást folyó ivóvízben kiáztatva, abból a fűszernek erős ízt adó capsicin egyrészt kioldják. Készítenek édes, felédes és erős elsőrendű paprikát. Az édes paprikába a teljesen megtisztított termésburkot a hüvelyekből származó áztatott, majd szárított paprikamaggal őrlik össze; a felédesbe a mag felerészét áztatva, felerészét eredeti állapotban, az erős paprikába pedig a csomától megfosztott hüvelyek egészét őrlik meg. A paprikát először őrlesekéken darálják (paprikadereze), majd 8—10-szer garatra öntve megőrlik. Az őrlemény minősége és főleg színe az őrlés mikéntjétől függ. A durva őrlesee vadpiros színű (csörmöly paprika), a finomabbra őrölt szép lángpiros, ha az őrlesekéket majdnem egymáson jártatják, akkor az őrlemény 2—3 fokkal rosszabb minőségű az előbbieknél, ez az ugynevezett égett paprika. E színhatárok kiváltását a finom pornak a paprika természetes olajával való átívódása okozza. A kész paprikát zsákokban hozzák forgalomba.

Az őrölt paprikát a naptól védett, száraz, szellős helyen kell raktározni, mert a napfényen



Tarlóhántásra és vetőszántásra

ajánljuk utólrhetetlenül tökéletes munkateljesítésű, könnyűjárású

négybarázdás aczélekeinket és

hullámos tányéru tárcsásboronáinkat.

Mélyszántásra törhetetlen aczélefejes és páncéllkormányos egy-

vasu és ketbarázdás művelőkeinket.

Talajjelőkészítésre boronák, hengerek, Camp-

bell általajtomó-ítők,

rögtörők mindenféle talajviszonyokra elsőrendű anyagból a legmodernebb kivitelben

BÄCHER RUDOLF eke- és talajmivelő eszközök gyárának magyarországi vezérképviselete: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

chirü

épek,

ti sor-
ek utól-
nekörven-
ot, mikor
brendü
ell szaba-
va van s
t vásárol,
vok irant.

szám.

elveszti színét, nedves helyen pedig megpenészedik. A penészen kívül nagy kárt okozhatnak a paprikában az u. n. paprikamoly, mely petéit közvetlenül betakarítás előtt a hüvelyek csészéjére rakja, azok feldolgozás alkalmával az őrléménybe keverednek, majd kikelve a paprikakucac nagy pusztítást okoz az őrléményben; továbbá a megalkásodás, vagy mint mondani szokták, megpókhalásodás. Mindkét baj ellen többszöri átszítással lehet védekezni.

A kereskedelmi forgalomban a paprikát ize, színe és származási helye szerint osztályozzák. A forgalmi elnevezés azonban az egyes kereskedők szabad tetszésétől függ és így annyi a név, hogy abból a minőségre alig lehet következtetni. Jelenleg a következő elnevezések vannak forgalomban: udvari, édes, nemes, rózsá, fél-édes, félédes csemege, csörmöly, 00, bibor, Hunnia, csemege édes, Emke, royal, magcsörmöly, salon, gourmand, tulipán, valódi édes, különlegesség, gulyás, rózsá I., II., király I., II., halász, 4/0 extrait, Szeged gyöngye, kalocsai I-ső rendű édes, speciális 0, extraspeciális 00, kalocsai I-ső rendű erős, kalocsai félédes, merkantil I., II. stb.

E forgalmi elnevezés tehát rendszertelen, holott a paprika mint jelentékeny exportcikk, rendszeres osztályozás és elnevezés szerint volna forgalomba hozandó. Másrészt azonban a paprikánál oly gyakori hamisítások meggátlása céljából is föltétlenül szükséges, hogy az elnevezés tetszőleges ne legyen és hogy az osztályozáshoz a vegyvizsgálat is hozzájáruljon, illetve azt ellenőrizze, miért is a m. kir. földmívelésügyi miniszter a paprikaforgalom szabályozására, illetőleg a paprika osztályozására kémiai értelemben a következő ideiglenes szabályzatot adta ki:

I. rendű paprika néven csakis válogatott, tisztított, kocsányától (szárától), csészéjétől, valamint válaszfalaitól (csumájától) és a magvak-tól megszabadított paprikatermés falából (pericarpiumából) készült friss őrlémény értendő, melyhez e, észsleges (nem penészes), mosás által erejéről legnagyobb részben megszabadított paprikamag, saját magjának megfelelő mennyiségben örölhető köz.

Ilyenek pl. édes, édes nemes, csemege, fél-édes, gulyás stb. paprikák.

II. A másodrendű paprika néven a paprikának azon friss őrléménye értendő, mely válogatott, tisztított kocsányától és csészéjétől megszabadított paprikatermés egészéből készül. Ilyenek pl. a rózsápaprikák különböző féleségei. Ide sorozandó az azonos részeket tartalmazó, durva szemcsés őrlésű u. n. magcsörmöly paprika is. Amiként az I. rendű, úgy ezen II. rendű paprika is a paprikatermés (gyümölcs) megengedett részeiből csakis annyit tartalmazhat, amennyit a természetes paprikatermés (gyümölcs) átlaga szolgáltat, nevezetesen a saját magjánál több bele nem örölhető.

III. Harmadrendű paprika néven értendő azon paprikaőrlemény, mely a hibás paprikatermésnek maggal, válaszfalakkal és egyéb, a paprikatermésből származó hulladékokkal, a kocsány és a csészé kivételével együtt való őrlése útján készült. Ide tartoznak pl. a király-paprika különböző féleségei.

Ezen három tulajdonképpeni paprikaőrleménynek kocsány (szár) és csészéalkatrészeket tartalmazni nem szabad.

IV. Végül az u. n. merkantil-paprika néven a kereskedelem tárgyát képezheti még az az anyag is, mely paprikatermés hulladékaiból s a csészé és kocsány (u. n. szár) őrléséből készül.

Ezen rendelet tulajdonképpen a vegykerületi állomások részére adatott ki, azon megjegyzéssel, hogy míg a paprika forgalma rendszeresen szabályozva nincs, ezen rendelkezés a vélemények adásánál irányadó és annak gyakorlati kivitele tanulmányozás tárgyává teendő.

Az országos vegykerületi állomás megbízásából e feladatot a szerző végezte, ki egyúttal az újabb és ezek közt a nem paprikából származó olajokkal való hamisítási módokat is tanulmányozta, amelyek a paprikapornak vörösebb színt adnak, azok látszólagos minőségét 2-3 fokkal emelik, úgy hogy az ilyen olajjal hamisított paprikáért 30-40 koronával többet adnak, mint amennyit valóban megér. Ez pedig nyilvánvaló hamisítás, mert az 1895. évi XLVI. t.-cz. értelmében a paprikához semmi más anyagot, mint ami a természtől fogva sajátja, hozzákeverni nem szabad.

A kísérleti anyagot a szerző 1908 őszén Szegeden és Kalocsán személyesen szerezte be és az ottani nagytermelők, paprikakereskedők és gyárosok szíves közreműködésével tanulmányozta a paprikatermesztést és kereskedelmet annak minden fázisában. Elsősorban a hüvelyes paprikát boncolta fel alkotórészeire és 1 kg. csövespaprikából kapott:

termésburok	554.30	gr.-ot
magot	317.60	"
magléczeket	20.20	"
erezetet	28.10	"
csumát	79.35	"
a feldolgozási veszteség	0.45	"
összesen	1000.00	gramm.

A paprika (középtérteket véve) tartalmaz:

víz	8.5 %
ásványi anyagokat (különböző sók alakjában)	6.5 %
éterrel kivonható veres színű anyagot ebből az illóanyag (illóolajok)	10.5 %
a nem illó anyagok (nem illó olajok)	0.85 %
rostanyagot	9.45 %
nitrogént	15.50 %
fehérvényeket	2.50 %
	15.50 %

Tartalmaz még cukrot, keményítőt és az olajban oldott vörös festőanyagot.

A paprika alkotórészei közül a legfontosabbak a paprika festőanyaga, a csipős izt adó capsicin és az olaj. A piros festőanyagot a paprika héja, a hevesen égető csipős izt és szagu capsicin a paprika összes részei tartalmazzák, de aránylag legnagyobb mennyiségben az erzet és magléczek. Olaj kétféle van a paprikatermésben, amennyiben a termésburok (héj) olaja más, mint a magból nyert olaj.

A paprika különböző alkotórészei kémiai vizsgálatának eredményeit a következő táblázat mutatja:

1908. évi termés.

Költségszám	A n y a g	1908. évi termés.				
		Hamu %/o-ban	A hamu 10%-os részében oldható rész %/o-ban	A legmagasabb rész kivonata %/o-ban	A tisztított olaj refrakciójának 40° C-on	A tisztított olaj jódszáma
1.	Termésburok (pericarpium)	6.35	0.25	7.91	98.0	127.25
2.	Magőrlemény	2.67	0.04	20.92	67.5	136.13
3.	Erezetőrlemény	9.12	0.50	7.67	71.0	125.87
4.	Magléczőrlemény	10.27	0.38	5.25	74.5	125.90
5.	Csumáőrlemény	16.98	2.75	1.88	88.0	15.86

A sorrend, mely szerint az egyes alkatrészek hamutartalom tekintetében egymás után jönnek, a következő: csoma, maglécz, erzet, termésburok (pericarpium) és mag; homoktartalom szerint: csoma, erzet, maglécz, termésburok (pericarpium) és mag; éterkivonat tekintetében: mag, termésburok (pericarpium), erzet, maglécz, őrlémény és csoma. Az egyes alkatrészekből előállított tisztított olajok jódszámai közül a legmagasabb a mag olaja, legalacsonyabb a csoma olaja, míg a termésburok (pericarpium), erzet és maglécz olajai a középső helyet foglalják el. Az olaj refrakciójai közül legmagasabb a termésburoké (pericarpiumé) és a legalacsonyabb a magé, míg az erzet, csoma és magléczek olajának refrakciójai a köztök között vannak.

A szétválogatott és megvizsgált paprikaalkatrészekből az alábbi 5 különféle és a gyakorlatnak megfelelően készített keveréket vette vegyvizsgálat alá:

	L II. III. IV. V.				
	számu keverék				
	g r a m m				
Termésburok	6.45	6.38	6.01	5.82	—
Mag	3.55	3.51	3.36	3.09	7.05
Erezet	—	0.11	0.30	0.29	0.65
Maglécz	—	—	0.33	0.20	0.47
Csoma	—	—	—	0.80	1.83
Összesen	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00

Ilyen paprikakeverékek különböző helyekről beszerzett csövespaprikából készültek és ezek vegyvizsgálatának eredményei középtértekben a következők:

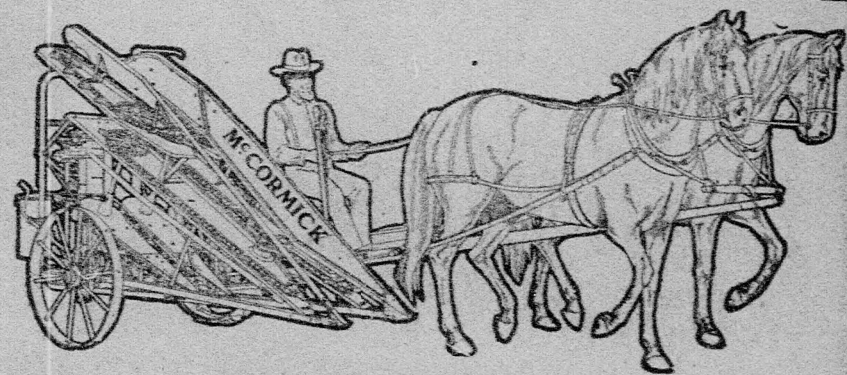
A keverék jelzése	Hamutartalom %/o-ban	10%-os részében oldható rész %/o-ban	Éteres kivonat %/o-ban	A tisztított olaj jódszáma	A tisztított olaj refrakciójának 40° C-on
I.	6.52	0.22	12.68	128.27	76.5
II.	6.30	0.17	12.57	128.05	76.5
III.	6.25	0.17	12.25	128.84	77.0
IV.	7.88	0.34	11.45	126.14	76.0
V.	6.49	0.57	15.96	134.56	70.8

McCormick tengerekéveköti-aratógép

vágja és kévébe köti a tengert, egyformán jól, akár rövid- vagy hosszuszaru, akár áll a tengeri vagy pedig dült. 26 ang. hüvelyk sortávolságtól feljebb alkalmazható. A köti szerkezet lényegében ugyanolyan, mint a világhírű McCormick gabonakévekötié. A gép úgy van szerkesztve, hogy a tengeri csöve nem sérül meg. A kévék nagysága szabályozható.

További felvilágosítással és ajánlattal szívesen szolgál: ==

McCormick Harvesting Machine Company, Budapest, V., Váci-ut 98. sz.



Min három magas sem majdn hatlan jelenlé Az nem zetes alacsony menny gasabli menny Az mag apad, hol a része. leggaz őrlém A t rékben olaj se ben se A ke a hárd van, a levő k alá, a keveré A f beszer a tan őrlémé csolató osztály göröső termés a fent Ha ige II. ren tartal nátl tö oldhat A I mag, mumb kot és Az refrak száma Vég a term mokot A s rendel I. ren erősnek csak a őrlém részeb II. ren kantil-nek né osztály jelezte galomb megszö

M egy sz és sz M Mc

Mint a kapott eredményekből látjuk, az első három keverék hamu- és homoktartalma 7%-nál magasabbnak nem emelkedik, mivel csomát egyik sem tartalmaz. A IV. számú keverék hamuja majdnem 80% és a hamu hig sósavban oldhatatlan része 0.3% fölé emelkedik, mit a csoma jelenléte okoz.

Az V-ös számú keverék tulajdonképpen már nem paprikaőrlemény, mert a termés a jellegzetes részét, a termésburokot nem tartalmazza, alacsony hamutartalmát a jelentékeny mennyiség leszállítja, viszont az 0.5%-nál magasabb homokot tartalmaz, mit a jelentékeny mennyiségű csomaőrlemény idéz elő.

Az éteres kivonat a négy első keveréknél a mag mennyiségének kevesbedésével arányosan apad, különösen a IV-ik keveréknél tapasztaljuk, hol a mag mennyisége az egésznek közel 1/3-ad része. Az V. keverék az éteres kivonatban a leggazdagabb, mert közel 2/3-ad része mag-őrleményből áll.

A tisztított olaj refrakciója a négy első keverékben egyforma, az V. keverék olajáé a magolaj refrakciójához áll közel, mivel a keverékben sok magőrlemény van.

A keverékek tisztított olajának jódszámai közül a három első keverék olajáé egymáshoz közel van, a negyedik jódszámát a keverékben jelen levő kevesebb mag, illetve csoma olaja szállítja alá, az ötödik keverék olajának jódszámát a keverékben levő sok mag olaja emeli.

A feltüntetett, valamint különböző helyekről beszerzett 54 paprikaminta vizsgálatai alapján a tanulmányozó megállapítja, hogy a paprika-őrleményeket csak a göröcsövi vizsgálattal kapcsolatos vegyvizsgálat után lehet megbízhatólag osztályozni. Meghatározandó ugyanis először göröcsövi vizsgálat után, hogy az őrlemény a természetesnek megfelelő arányban tartalmazza-e a fenti (termésburok, mag stb.) alkatelemeket. Ha igen, úgy a miniszteri rendelet szerint I. és II. rendűnek minősített paprikaőrlemény nem tartalmazhat 70%-on felül hamut, 14.5-15%-nál több éterkivonatot. A hamu hig sósavban oldhatatlan része (homok) 0.3%-nál több nem lehet.

A III. rendű őrleményben (paprika terméskot, mag, érezet és maglécz, kocsány nélkül) maximumban tartalmazhat 8% hamut, 0.5% homokot és 15% éterkivonatot.

Az I., II. és III. rendű paprika tisztított olaja refrakciójának 40° C.-nál 70° C. fokozat és jódszámának 126° C.-on felül kell lenni.

Végül a IV. rendű merkantil-paprikának, mely a termés hulladékaiból készül, 3%-nál több homokot nem volna szabad tartalmaznia.

A szegedi érdekeltség javaslata, a miniszteri rendeletben I. rendűnek jelzett paprikaőrlemény I. rendű édesnek, a II. rendűnek jelzett I. rendű éresnek minősítessék, mert hiszen az utóbbi csak annyiban különbözik az elsőtől, hogy az őrleményben levő mag nem mosott és az érezet részben benne van. A III. rendűnek jelzett áru II. rendű legyen, a IV. rendűnek jelzett merkantil-paprika pedig „paprikahulladék őrlemény”-nek neveztessek, osztályba sorozás nélkül. Ezen osztályok a csomag egyik oldalán feltűnően jeleztessek, de a másik oldalon az illető forgalombahozó az árut az ő üzleti forgalmában megszokott nevekkkel is jelezhesse. Külföldre

csak olyan áru szállítása engedélyeztessek, mely vegy- és göröcsövi vizsgálat után az illetékes vegyvizsgáló állomás ólomzárával van ellátva és amelyhez vegyvizsgáló bizonylat van csatolva. Tanulmányának eredményeit Eszterhazy a következőkbe foglalja össze:

A paprikaőrlemények idegen olajjal való olajozásának kimutatása a paprika tisztított olaj jódszámának és refrakciójának megállapításával lehetséges.

A paprikaőrlemények mikroszkópi és kémiai vizsgálat alapján osztályozhatók, megjegyzendő, hogy az osztályozásnál az őrlemény színe és íze is irányadó, miért is az osztályzat megállapításánál a vegyészten kívül egy termelő és egy kereskedő véleménye is meghallgatandó volna.

Az osztályozás: I. rendű édes, I. rendű erős s végül II. rendű paprika legyen, míg az u. n. „merkantil-paprika” (most IV. rendű) paprikahulladékőrleménynek neveztessek.

Ezen jelzések a zsákok, csomagok egyik oldalán világosan kiirandók, de emellett a kereskedők áruikat az ő üzleti forgalmukban megszokott nevekkkel is jelezhetik.

A külföldre szállítandó áru az illetékes vegyvizsgáló állomás ólomzárával és bizonylatával láttassék el.

M. T.

A brosurá elején megismerteti az olvasót a különféle műtrágyákkal és azoknak a fafélék és csemeték fejlődésére, életére való kihatásával.

A füzet elolvasása nemcsak azon uradalmaknak és földbirtokosoknak ajánlható, kik egyuttal erdőbirtokosok is, hanem olyan privát egyéneknek is, kik kisebb-nagyobb *parkkal* rendelkeznek, tehát a facsoportok növekedését műtrágyák segítségével óhajtják előmozdítani vagy akik ezen kérdés iránt érdeklődéssel viseltetnek.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Istállófödém eszegeése. 450. kérdés. 80 db szeszgyári moslékon hízalt szarvasmarhám részére 7 éve épült istálló első minőségű aszfaltlemezzel fedett teteje, dacára az évenkénti meszelésnek, esőzések alkalmával több helyen szivárog, úgy hogy az aszfaltlemez kicserélése vált szükségessé. Tekintettel arra, hogy az istállóban, amelynek belmérete 14.5 m. széles, 39 m. hosszú, 4 m. fal-, 8 m. középmagasságú, padlásolatlan, a szarufák belső oldala épp úgy az aszfaltlemez alatt is eresztett deszkával van fedve, a két deszkázat közé üres, a téli idő beálltával páralecsapódás folytán, a hideghez mérten csepeg. Elkerülhető lenne-e a nagymérvű páralecsapódás, ha aszfaltlemez helyett más könnyű fedőanyagot használnánk? Eleinte a gerinczen alkalmazott zsalus szellőző és a falakban épült szellőző nyílások lettek volna hivatva a párák elvezetésére, miután ez nem felelt meg, Muir-rendszerű szellőzőt alkalmaztunk, ez sem felel meg. Mi módon lehetne segíteni, hogy páralecsapódás ne álljon be? M. J.

Felelet a 450. sz. kérdésre. A páralecsapódás oka egyrészt a rosszul elszigetelt, azaz télen hideg tetőszerkezet, másrészt pedig a levegő nagy páratartalma, mely szeszgyári moslékkal történő hízálás esetén csakis tökéletesen működő szellőző berendezéssel csökkenthető kellően. A páralecsapódás csökkentése, illetve megszüntetése céljából legelőnyösebb a tetőzet hőszigetelését, valamint a szellőző berendezést is egyidejűleg tökéletesíteni. Az aszfaltlemeznek más, hasonlóan könnyű és kis lejtést igénylő fedőanyaggal való kicserélésével sem lehet célt érni. Ajánlom ezért a tetőt ismert elsőminőségű aszfaltlemezzel, vagy még helyesebb ruberoiddal (kapható Avenarius műveknél Ligetfalun, Pozsony megye) befedni. Megjegyzem, hogy meszeléssel nem lehet az aszfaltlemez tartósságát növelni, hanem csak azáltal, hogy 4-5 évenként folyó kátránnyal, vagy aszfalttal mázoljuk és érdes homokkal hintjük azt be. Növelni lehet a tetőzet elszigetelő képességét azáltal is, hogy a két deszkázat közti tért 2/3 magasságban törekkkel, tőzeggel, vagy polyvával töltjük ki. Legtökéletesebb, azonban egy kissé drága megoldása az elszigetelésnek olyképp eszközölhető, hogy az alsó deszkázatra leczeket s utóbbiakra 4 cm. vastag parafakölemezeket szegezünk. Ez esetben nemcsak a nagyon jól izoláló parafaköburkolat, hanem utóbbi s az alsó deszkázat közti levegőréteg is közreműködnek a hőszigetelésnél.

Az alkalmazott kombinált (első) és Muir-rendszerű szellőzőberendezés valószínűleg nem volt

IRODALOM.

Műtrágyák az erdészet szolgálatában. Irta enesi Dorner Béla. 3 1/4 iv. 22 képpel, ára 2.50 korona. Kapható Pátria könyvkereskedésben Budapest, Üllői-ut 25.

A mai modern mezőgazdasági szakirodalomnak, míg a művelt külföldön legjobban fölkapott tárgyát a mezőgazdasági termelés fokozása, a nagyobb jövedelem elérése és leginkább az ezen célt elérhetővé tevő: műtrágyázás kérdése képezi és míg a könyvnyitvány legelterjedtebb termékei a műtrágyázás legkülönfélébb neveivel és módzataival foglalkoznak, addig nálunk ezen kérdéssel még elég kevés szakiró foglalkozik és a mezőgazdák ezen tárgy még mindig nem érdeklő oly módon és oly formában, ahogyan azt ezen tárgy rendkívüli fontossága megérdemelné.

Bizonyára kevesen tudnak arról, hogy ma már a német termelők a mesterséges haltenyészésnél a halastavakat is műtrágyázzák, hogy ezáltal az iszapnövények nagyobb fejlődésnek indulván, nagyobb legyen a halak növekedése is, tehát jövedelmezőbbé váljon a tógazdaság.

Kevesen tudnak arról szintén nálunk, hogy a belga, holland és németországi és a Luxemburg nagyhercegségi erdészeti üzemben a műtrágyákat nemcsak a kopár területek beültetésénél, hanem az erdészeti faiskolák és csemetekerteknél is használják, sőt vannak már többben kereskedelmi kertészetek is, hol a karácsonyfát dusan műtrágyázott táblakon nevelik tömött és buja zöld levélzetűvé, hogy a piacra rövidebb idő alatt értékesebbé is tudják előkészíteni.

Dorner Béla említett brosurájában érdekesen írja le a külföldi erdészeti üzemeknél tapasztalt műtrágyázási kísérleteket, eredményeket és tapasztalatokat és érdekes képekben teszi megérthetővé a tárgyat.

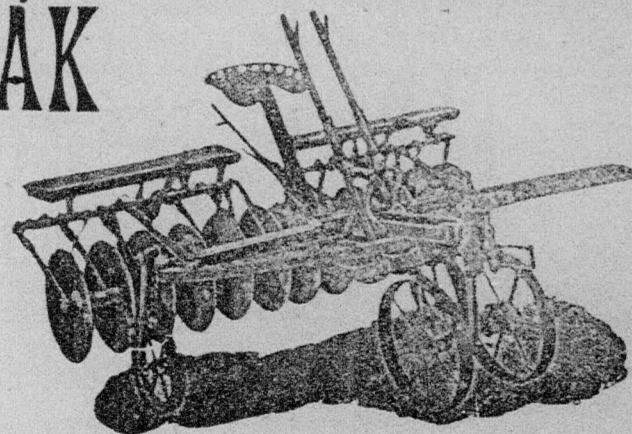
MC CORMICK TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. :: A tarlóbuktatásra a legujabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc Cormick Harvesting Maschine Company, Budapest, V., Váci-ut 98. sz.



A tisztított olaj refrakciója 40° C-on	A tisztított olaj jódszáma
98.0	127.25
67.5	136.13
71.0	125.87
74.5	125.90
86.0	15.86

alkatrészek jönnek, termés- oktartalom termésburok tekintetében), érezet, egyes alkatrészek jódszámai legalacsonyabbak (peri- a középső rzió) és zet, csoma a kettő

prikaalkat- gyakorlat- ette vegy-

V.	V.
62	—
69	7.05
29	0.65
20	0.47
80	1.83
00	10.00

helyekről és ezek tékben a

A tisztított olaj refrakciója 40° C-on
76.5
76.5
77.0
76.0
70.8

sz.

kellően méretezve s elhelyezve az istállóban. Padlás nélküli istállónál különben is mindkét szellőzőberendezés csak szél esetén működik. Ajánlatos volna ezért a meglévő szellőző berendezést kiegészíteni nagy huzatu kürtökkel, melyek működése nem függ a szélről, hanem a kürtő méretén kívül csak a külső és belső levegő hőkülönbségétől. Ily kürtők a falak mellett nyerve elhelyezést s egy alsó és felső elzárható nyílással készíthetők. A kürtők vagy téglából falazandók, vagy bádogcsőből készíthetők. Utóbbi esetben azonban, hogy nagy legyen a huzatjuk, még egy deszkaszekrényvel kell azokat körülvenni s a deszkaszekrény és bádogcső között törekkkel vagy tőzeggel kitölteni. Különösen fontos ezt a kürtőnek tetőn kívüli részén megtenni. Lehetőleg törekedni kell hosszú kürtőket készíteni, mert minél hosszabbak, annál nagyobb azok huzatja.

Epületszerkezetek avulása. 451. kérdés. Egy épületem elégett s a biztosító-társasággal eddigelé nem tudtam megállapodásra jönni. Hogy mégis támponként legyen a kiegyezéshez, sziveskedjenek velem közölni, hogy egy nádtető borítása 1 suk vastag s jó náddal fedett, hány évig tart javítással s 7¹/₂ év alatt — mert a tető azóta áll — az avulást hány százalékban lehet megállapítani? Mennyi ideig tart egy 17 éves tető szerkezetgerendázat s mennyezet fenyőfából s mennyi ideig tölgyfából s hány százalék az avulás egy 17 éves fenyő-, illetőleg tölgyfából álló tetőszerkezetnél? Ablak, ajtók hány évig tartanak s mennyi azoknak 17 évi avulása százalékban kifejezve? Megjegyzem, hogy cseléd lakásról van szó.

Felelet a 451. sz. kérdésre. Jó anyagból gondos kivitellel készült nádtető kellő tatarozás mellett átlag 125 évig tart. Az avulás az első években ötvenként 2⁴/₁₀%, vagyis 7¹/₂ évnek megfelelő avulás 3⁶/₁₀%. Fenyőfából készült, fedélszék a jól szellőző nádfedélhéjazat alatt átlag 125 évig, ugyanaz tölgyfából 150 évig tart. A tartósság ezen átlagos értékeit felvéve 17 évnek megfelelő avulás fenyőfa esetén 8⁴/₁₀%-kal s tölgyfa esetén 7⁰/₁₀-kal veendő számításba. A fűdémgerendázat, ajtók és ablakok már kevésbé tartósak, mert a cseléd szobák és konyhák páradus levegője s a cseléd akások hiányos szellőztetése következtében azok gyorsan korhadnak. Ezek tartóssága a helyi viszonyok szerint 50—75 év közt változik s így a 17 évnek megfelelő avulás 24—15⁰/₁₀-kal számítandó.

Szénapajta átfedése. 452. kérdés. Zsuppal fűdött nagy szénapajtam födele már öreg; nem lehetne-e erre, úgy amint van, aszfaltlemezeket adni? Talán úgy, hogy a zsupfűdélre egymástól 1—2 méternyire vízszintes irányban léczet adnánk, mit dróttal úgy huzatnánk a zsup alatt lévő szarufákhoz, hogy a léczek a zsupotól síkjába essenek. Erre a léczekre aztán keresztbe felszőgeznők a háromlú léczeket s ezekhez szőgeznők az aszfaltlemezeket, úgy mint máskor, ha így fedünk. Zsuppal is beverethetném az öreg fedelet, de az is drága most és sokkal tűzvesélyesebb.

Felelet a 452. sz. kérdésre. Zsuppal fedett tetők átfedésére aszfaltlemez tudtommal még nem nyert alkalmazást s véleményem szerint nem is válhat jól be. Aszfaltlemezfedés ugyanis csak akkor lesz tartós, ha az szilárd és lehetőleg sima héjazatra készül, melyre a háromszög keresztmetszetű léczek elmozdíthatatlanul le-

szegedhetők. Ilyen mozgást nem végző alsó héjazat zsupotón nem állítható elő s ennek következtében a szegeknél a lemezek feltépődésének s összeroppedezésének. Könnyen megsérülhetne azonkívül a zsupra fektetett aszfaltlemez már a bontás készítésénél s azonkívül a tatarozás alkalmával. Esetleg ruberoidlemezekkel, melyek jóval erősebbek, mint az aszfaltlemez, lehetne a fenti módon eszközölni a fedést, azonban ez esetben is annak tartóssága csak nagyon kétes értékű lehet.

Magtár sertésfiadztató felett. 453. kérdés. Téglából építendő malacoztató padlását deszkával hogyan lehet padolni, hogy azon a gabona télen-nyáron eltartható legyen, anélkül, hogy az megromlanék?

Felelet a 453. sz. kérdésre. Egész biztosak afelől, hogy a páradus levegőjű fiadztató felett a gabona meg ne romoljék, csak akkor lehetünk, ha az ólakat masszív fűdém szerkezettel készítjük s utóbbi a padlástérben cementszabarcimitással látjuk el. Gerendás mennyezet alkalmazása esetén a felszálló párák ellen ugy lehet védekezni, hogy kétrétegű deszkaborítást alkalmazunk s a két deszkaréteg közé aszfaltlemez fektetünk. Tekintve, hogy a gerendák áthajlása alkalmával az aszfaltlemez könnyen megsérül, a páradus istállólevegő felhatalása a padlástérbe nincs kizárva s ezért kiváló gondot kell fordítani a padlástér szellőzésére.

Sertésfiadztató. II. felelet a 408. sz. kérdésre. A tervezett megoldásnál jobb beosztás az, midőn a kutyák és fal között 1³ méter széles folyosót hagyunk, melyen a koczkák az ól közepén levő, mintegy 4 méter széles gyülekező helyre jutnak, míg a malacok a kutyák közötti 2⁵ méter széles folyosón lesznek etetve. Gyülekezőhely építésének előnye, hogy őszi időben a kondás mindaddig ott tarthatja a koczkákat, míg a tőgybimbókról a jegesség felolvad s az többé már nem lehet káros hatása a malacokra.

Erős Rezső 40 éves szolgálati jubileuma.

Erős Rezsőt, a nagyváradi latin szertartású püspökség jószágigazgatóját augusztus hó 1-én fogják ünnepelni Nagyváradon abból az alkalomból, hogy negyvenedik szolgálati évét tölti be; úgy a vármegye gazdaközönsége, mint Bihar vármegye társadalmi testületei élénk óvációban fogják részesíteni a jubiláló jószágigazgatót, akinek a neve, mint kiváló gazdáé Bihar megye határain túl is, országserte ismert, mert a gazdatársadalmi mozgalmaknak egyik széles látókörű és nagy tudású munkása, aki úgy a vármegyei, mint az országos gazdatestületekben is tevékeny részt vesz s évek hosszú sora óta működik közre. Egyesületünknek igazgatóválasztmányi tagja, ugyszintén több évtized óta hasznos munkása a szövetkezeti mozgalmaknak is. A Biharvármegyei Gazdasági Egyesületben választmányi tagsági és egyéb tisztségeket visel. Tevékeny részt vett az 1906-ban Nagyváradon rendezett országos gazdagyűlésen és borászati és szőlészeti kongresszuson s a folyó évi májusban Budapesten rendezett IX. országos gazdakongresszuson, főként a mezőgazdasági érdekképviseleti és gazdasági szakoktatási kérdésekben szólalt fel több ízben.

Amidőn a magunk részéről is egyesületünknek

kiváló tagja és lapunknak munkatársa előtt egy emberöltőre kiterjedő közhasznú munkássága határvénél meghajtjuk az elismerés zászlóját, szívből kívánjuk, hogy azon lankadatlan buzgalommal és lelkesedéssel szolgálja még sok éven keresztül hazai mezőgazdaságunk ügyeit, amellyel eddig is szolgált. A jubiláló élettrajzi adatait a következőkben közöljük:

Erős Rezső 1853 november 17-én Budapesten született, iskoláit Esztergomban és Kalocsán végezte. Az érettségi vizsgálat után Forster János primási és főképtalan jószágigazgató 1871 augusztusban az esztergomi főképtalan uradalmaiba gyakornoknak alkalmazta. Mint központi segédtsízt eleget tett katonai szolgálatainak és a központban és Szentmiklóson teljesített 3 évi szolgálat után a főképtalan az akkor divó szokás szerint a magyaróvári gazdasági akadémiára küldötte, ahol az önkéntes szigorlatnak is alávetette magát s így a végbírányítványon kívül külön oklevelet is nyert. 1878-ban április hó folyamán Bessenyőre kezeletisztnak nevezte ki a főképtalan, de már 1880 január havában áthelyezte a kiskomáromi uradalomba, hol a pusztakápolnai és somogysámsónyi gazdaságok kezelésével bizta meg. 1887 tavaszán a garamszentbenedeki uradalom rendelkező tisztjévé lett előléptetve. Itt ismerte meg Keltz Gyula kamarás, zsitvaújfalusi birtokos révén Szmracsányi Pál, akkori szepesi püspök és meghívta jószágigazgatójának, amit elfogadva, a főképtalannál viselt állásáról 1897-ben lemondott.

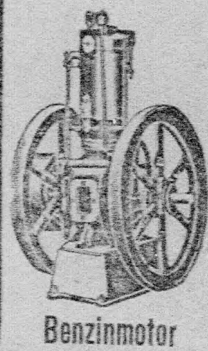
Hat év múlva, a püspöknek 1903-ban váradi püspökké történt kinevezésekor a nagyváradi latin szertartású püspökségi uradalom igazgatójává magával vitte Szmracsányi Pál püspök, akinek 1906-ban bekövetkezett sulyos betegsége, majd 1908-ban bekövetkezett halála idejéig s ezt követőleg a székesédes harmadfél éves időszakában a jelenlegi püspök kinevezéséig kormányozta a nagyváradi püspökségi uradalmakat; s miután f. évi augusztus 1-ével 40-ik szolgálati évét betöltötte, ez időre nyugdíjaztatását kérte. Midőn erről az esztergomi főképtalan értesült, jószágigazgatójának hívta meg, mely állását még augusztus hó folyamán elfoglalja.

Az 1890-es évek közepén Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter Bars vármegye közigazdasági előadójává nevezte ki, amely tisztelet szepesi püspökségi jószágigazgatóvá történt kinevezéséig viselte, majd ugyanezen tiszttel bizta meg Bihar vármegyében 1906-ban, amely tisztelet azóta még ma is viseli.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	185
Egyről-másról	1853
Erős Rezső 40 éves szolgálati jubileuma	1864
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
A őszi kalászosoknál figyelembe jöhet-e a sortrágyázás?	1855
Az orosz birodalom rizstermesztése	1856
Állattenyésztés.	
Husfogyasztás és sertésenyésztés	1858
Lótenyésztés.	
A Nonius és annak tenyésztése	1859



Benzinmotor

Takarmánykamrák, malmok stb. céljaira. :: ::

„Rekord“ eredeti amerikai benzinmotorok

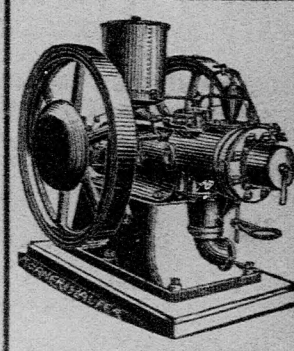
már 1 lóerőtől kezdve.

„Rekord“ nyersolajmotorok

a legkötőbb hazai gyártmány, 6-40 lóerőig.

Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! Kérjen motorárjegyzékünket ingyen és bérmentve.

FEHÉR MIKLÓS gépgyár r.-t. Budapest, V., Váci-ut 80.



Nyersolajmotor

Gazdasági növénytan.	Oldal
A csontmagvú gyümölcsfák bakteriozisa	1860
Gazdasági vegytan.	
Tanulmányok a paprikáról	1861
Irodalom	1863
Levelszekrény	1863
Vegyesek	1865
Évzáró ünnepély a kolozsvári gazdasági akadémián. — Személyi hírek. — Rovatvezető változás. — Eljegyzés. — Sörárpakiállítás és vásár. — A bécsi hűtőipari kongresszus beszámolója. — A Székely Szövetség kirándulásai. — A keszthelyi m. kir. gazd. akadémia értesítője. — Baromfi- és házi-nyulkiállítás Losoncban. — Tejelőverseny Szakálházán. — Helyreigazítás. — Terményszállítások az állami méntelepek részére. — Az erdélyi akezió	1866
Kereskedelem, tőzsde	1867
Szerkesztői üzenetek	1869

Évzáró ünnepély a kolozsvári gazdasági akadémián.

(J.) A kolozsvári gazdasági akadémia július 20-án tartotta meg szokásos évzáró ünnepélyét, melyen a gazdasági akadémia teljes számu tanári s tisztikara és hallgatóságán kívül résztvettek az Erdélyi Gazdasági Egyesületnek és Kolozsvármegye törvényhatóságának kiküldött képviselői és nagyszámu vendég.

Az évzáró ünnepély Páter Béla dr. h. igazgató ünnepi beszédével vette kezdetét, amelyben melegen emlékezett meg Szentkirályi Ákos dr. igazgatóról, aki 12 évi igazgatói, 24 évi tanári működés után vonult nyugalmába, majd az elhunyt Kodolányi Antalnak és Haller Károly dr.-nak érdemeit méltatta. A tanári testületben történt személyi változások felemlítése után ismertette a tanári testületnek irodalmi, közgazdasági és társadalmi téren kifejtett működését. A hallgatóságról beszámolván jelentette, hogy a befejezett tanévben 74 hallgató iratkozott be. A harmadéves hallgatók közül 14 kapott diplomát.

Örömmel és büszkeséggel emlékezett meg az OMGE. által Kodolányi Antal 50 éves írói jubileuma emlékére tett alapítványának pályadíjáról, melyet Fazakas István dr. III. éves hallgató nyert el öt pályázó közül, míg Jánó János I. éves, Gróf Aurél és Veress Szilárd III. éves hallgatók dícséretet arattak a pályázaton. A 200 korona pályadíjat buzdító szavak kíséretében átadta az igazgató Fazakas István dr.-nak, egyben tolmácsolta az OMGE. dícséretét Jánó, Gróf és Veress hallgatóknak, felolvassa egyben a „Köztelek” szerkesztőségének igen megleghangú elismerő, üdvözlő iratát, melyet ezen alkalomból az akadémia igazgatóságához intézett.

Az akadémián május hónapban egy gyümölcsészeti tanfolyamot tartottak 26 lelkész részére s most nyílik meg ötödikben a gyógynövény-ismertetési tanfolyam 32 résztvevő részére. Az akadémiát nemcsak igen sok gazda tekintette meg, de testületek is látogatták nagy számmal az elmúlt tanévben. Az akadémia az elmúlt tanév folyamán igen sok kiállításon vett részt.

Az elméleti oktatás kiegészítésére több kiránduláson vettek részt az akadémia hallgatói tanáraik vezetésével. A III. éves hallgatók nagy tanulmányi kirándulása június 9—19. volt megtartva, mely alkalommal meglekintették a

Pallavicini-féle mindszentalgói, Eltz gróf-féle vukovári, a Zichy gróf-féle lengyeltői uradalmakat, Szeged, Fiume és Budapest nevezetesebb közgazdasági intézményeit. Ezenkívül több 1—1 napos kirándulást is rendeztek az egyes évfolyamok részére.

A hallgatóság kebelében fennálló egyletek, a segélyegylet, olvasókör, tüztöltőegylet, dal- és zeneegylet mind igen tevékeny munkásságot fejtettek ki, még pedig nemcsak maguk körében, hanem a nagy nyilvánosság előtt is felolvasó-, zene-, és dalünnepélyekkel.

A záróünnepély alkalmával kiosztották a különböző jutalom- és pályadíjakat is. Kolozsvármegye „Gyarmathy Miklós” alapítványának 200 koronás kamatait a vármegye főjegyzője lelkes beszéd kíséretében nyújtotta át Bethlen György dr. gróf III. éves hallgatónak. Az Erdélyi Gazdasági Egylet hajdani dícső elnökének: Mikó Imre gr. emlékére tett alapítványa 200 korona kamatát Fazakas István dr. III. éves, néhai „Bors Albert” nagybirtokos alapítványának ugyancsak 200 korona kamatát Nyárády György dr. III. éves hallgatónak adta át az E. G. E. megbízásából buzdító szavak kíséretében Gidófalvy István dr. igazgató-választmányi tag. A tanári testület által jelesen végzett harmadéves hallgatónak jutalmazására tett 2000 koronás alapítvány kamatait a szorgalmas munka elismerésül Szopós András nyerte el.

Jutalomban és dícséretben részesültek még: Jánó János, Gárdonyi József, Hadnagy Gábor, Szopós András, Tókos Elemér hallgatók.

Ugyancsak a záróünnepélyen lettek felbontva az olvasókör által kitűzött pályakérdésekre beérkezett nyertes pályamunkák jellegű levelei. A növénytermesztési pályamunka nyertese Uher Vilmos II., é. h., dícséretben részesült Jánó János I. é. hallgató. Az üzemtani pályamunka nyertese pedig Fazakas István dr. III. é. hallgató lett.

A jutalomdíjak kiosztása után Páter dr. h. igazgató átadta a végzett hallgatóknak három évi fáradozásuk gyümölcsét, a diplomát, egyben bucsuzó szavakat intézett hozzájuk, melyekből a következőket emeljük ki: „Nemrégiben megtámadták a gazdasági akadémiákat a nyilvánosság előtt, azzal vádolva bennünket, hogy tudatlanul bocsájtuk ki a fiatalságot, szemünkre vetik, hogy amikor önök kilépnek az életbe, nem tudnak gazdálkodni. Erre itt ezen ünnepélyes pillanatban röviden csak annyit mondhatok, hogy olyan iskola nem létezik, ahol kész mestereket nevelnek. Az iskola csak az alapot rakhatja le, amelyre az életben építeni kell.

Önöktől sem kívánhatják senkisémet igazságosan, hogy most azonnal már tudjanak uradalmakat kormányozni. Ilyen dolgokat legfeljebb olyanok követelnek, akik maguk nem járták meg az előképzettségnek rendes iskoláját. Hogy tehát az életben boldoguljanak, ahhoz az a tudat kell, hogy a diploma mellé gyakorlati ismereteket kell hogy szerzzenek, állandóan, folytonosan műveljék és képezzék tovább magukat.”

Páter Béla dr. h. igazgató ezen lelkes s önzertől duzzadó kijelentéseket tartalmazó beszédét s tartalmas beszámolóját a jelen voltak őszinte örömmel és nagy elismeréssel fogadták és az érdemes igazgatót hosszasan ünnepelték.

Személyi hírek. Rubinek Gyula, az OMGE. igazgatója nyári szabadságidejének megszakításával augusztus hó 2-án Budapestre érkezik s hivatalos működésébe lép. — Szilassy Zoltán, az OMGE. szövetségi titkárja e hó 26-án, Buday Barna szerkesztő-titkár augusztus hó 1-én kezdi meg egyhónapra terjedő nyári szabadságát. — Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár f. hó 28-án a román állatesempészet kérdésének tanulmányozása céljából Erdélybe utazott, ahonnan a jövő hó közepe táján fog hazaérkezni.

Rovatvezető változás. A kertészet, szőlőmivelés és borkezelés rovatunk eddigi vezetője, Rácz Sándor egyéb irányu nagy elfoglaltsága miatt lemondott ezen rovatunk vezetéséről. Sajnálattal vettük tudomásul ezt a meg nem másítható lemondást, de reméljük, hogy távozó rovatvezetőnk ezentúl is gyarapítani fogja lapunk tartalmát értékes cikkeivel. A rovat vezetésére Pettenkoffer Sándor, szőlészeti és borászati felügyelőt kértük fel, aki a rovat vezetésére szíves volt vállalkozni. Az új rovatvezető elméleti szak tudása és gyakorlati képzettsége egyaránt kellő garanciát nyújtanak rovatunknak az eddigi nivón való megtartására.

Eljegyzés. Pallós Arthur okl. építész, mív. mérnök Budapesten eljegyezte Goldfinger Elizát, Goldfinger Gábor kereskedelmi tanácsos, az „Általános Szeszzipari Közlöny” szerkesztőjének leányát.

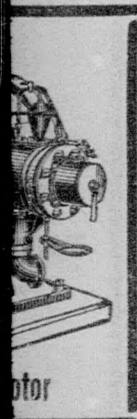
Sörárpakiállítás és vásár. A földmivelésügyi miniszter legutóbb kibocsátott terméscseleése kiváló sörárpatermésről emlékszik meg. Nemcsak mennyiségileg, de minőségileg is majdnem rekordszámba menő termésünk van a jelentés szerint árpából. Az ősziektől elvont terület egy része árpával vetetett be és így származott az a tizenhárom milliónyi mennyiség, mely kiváló minőségénél fogva nemzetközi versenyre hivatott. Németország árpatermése nem sikerült az idén. A rendesnél is nagyobb sörárpa importra lesz utalva és ennek jelentékeny részét tőlünk kell beszereznie, annál is inkább, mert e tekintetben versenytársunk Oroszország kissé elmarad az idén. Az OMGE. által szept. 23—25-én rendezett országos sörárpa- és komlókiállításnak, valamint az augusztus hó 23-án Miskolcban megtartandó XIV-ik sörárpavásárnak sokkal nagyobb a jelentősége, mint más esztendőben. Előreláthatólag sok külföldi, németországi kereskedő és gyáros fogja ugy a kiállítást, mint a vásárt fölkeresni. Árpatermésünk kiváló voltának híre vonzani fogja az érdekelteket és nem csatlódunk, ha azt hisszük, hogy ugy a kiállítás, mint a vásár helye hangos lesz az érdeklődők zajától. Sörárpatermesztőink érdeke, hogy e megnyilvánuló élénk érdeklődést kihasználják és mennél nagyobb számban keressék fel mintáikkal ugy a kiállítást, mint a vásárt, ahol alkalom nyílik arra, hogy közvetlen összeköttetésbe lépessen a tulajdonképpeni fogyasztóval. A kiállítás gyakorlati eredményének legjobb példája a mult esztendői berlini sörárpakiállítás, amelyen a magyar sörárpa iránt oly nagyfoku érdeklődés nyilvánult meg, hogy német gazdatisársaink feltő aggodalommal nézték, mint arat dícsőséget a sűrű érdeklődéssel a magyar sörárpa és mint jegyzi fel magának a német sörgyárak és nagykereskedők zöme a kiállítók névsorát, hogy

mindenféle gazdasági magot legmagasabb napi áron. Jelenleg különösen:

VESZEK borsót, őszi bükkönnyt, szöszös bükkönnyt, biborherét

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 33.



velük egyenes összeköttetésbe lépjen. E példa is talán természetünk közül sokat fog arra bírni, hogy a kiállításon sörárpamintájával részt vegyen.

A bécsi hűtőipari kongresszus beszámolója. Az elmúlt ősszel Bécsben megtartott második nemzetközi hűtőipari kongresszusról szóló jelentés a napokban jelent meg. Két kötet számol be a kongresszus munkálatairól, melyek a hűtőiparnak minden ágát felölelik. A tartalmas jelentést a m. kir. szabadalmi hivatal könyvtárában az érdeklődők a hivatalos órák alatt tanulmányozhatják (Budapest, VII., Erzsébet-körút 19.).

A Székely Szövetség kirándulásai. Tordán tartja az idei nagygyűlést a Székely Társaságok Szövetsége augusztus 22-én, mely alkalommal három valóban érdekes csoportos kirándulást rendeznek a szövetségi tagok részére. Az egynapos kirándulások mindenike sok látnivalót ígér. A tordai hasadék csodás alakjával és regékben megörökített multjával egy nap alatt pompásan bejárható. A skerisorai jégbarlang az Érez-hegység egyik ismeretlen világát tárja a látogató elé, ami szintén megérdemli az egynapos utat. Harmadik hely Toroczkó, a Székelykő lábánál elterülő volt bányaváros, melynek kohói be-rozdásodtak régen. Közvetlen mellette a történelmi nevezetességű Toroczkószentgyörgy híres várromjaival. A Székely Szövetség idei nagygyűlése nemcsak tárgyalásánál, de kirándulásainál fogva is érdekes lesz.

A keszthelyi m. kir. gazd. akadémia értesítője. Most jelent meg a keszthelyi m. kir. gazd. akadémia értesítője az 1910—1911. tanévről, *Diósgyőri-Czakó Béla* igazgató szerkesztésében. Az értesítő részletes felvilágosítást nyújt az akadémia szervezeti, rend- és fegyelmi szabályzatáról, az előadott tantárgyakról, ösztöndíjakról, segélyekről stb., az akadémia legutolsó évi működéséről, az oktatás céljaira szolgáló intézményeket csinos képekben is bemutatva. A hallgatók összes száma a tanévben 65 volt, 24 I. éves, 23 II. éves és 17 III. éves.

A cseléd adója. Több ízben beérkezett kérdézőkódásokra nem egyszer irtunk már eme tárgyról és pedig oly értelemben, hogy a gazda feltétlenül fel van jogosítva a törvény szerint eselédje helyett fizetett adóknak a cseléd béréből való levonására. Kifejtettük minden alkalommal azt is, hogy a gazdának ez a joga az adótörvények világos rendelkezésén alapszik. Most olvasunk a jogi szaklapokban egy miniszteri határozatot, amely érdemben ugyanezt mondja, de az indoklásban a mi magyarázatunktól eltér, amennyiben a cseléd helyett fizetett adót kölcsönjellegével bírónak tekinti s így magánjogi ezimen állapítja meg a gazdának levonási jogosultságát. Az indoklás szerkesztésénél nyilván figyelmen kívül hagyták az 1875. évi XXIX. t. cz. 11. §-át, amely egyenesen feljogosítja a munkaadót arra, hogy a cseléd helyett fizetett adót annak béréből levonja. Ez a jogosultság tehát nem az általános magánjogi elveken, nem is a cseléd törvény rendelkezésén, hanem az adótörvények világos intézkedésén alapszik. Az említett miniszteri határozat így szól: A gazdasági cseléd terhére kivetett állami és községi adóknak a gazda által történt kifizetése a cseléd részére nyújtott kölcsön jellegével bír, melyet — ellenkező megállapodás hiányában — az 1907:45. t. cz. 35. §-ának második bekezdése értelmében a gazda jogosult a cseléd bérébe beszámítani. (Földművelésügyi miniszter, 69962/1910. sz.)

Baromfi- és házinyulkiállítás Losonezon. A Nógrád vármegyei Gazdasági Egyesület október hónap 22—24. napjain Losonezon gyümölcs-, szőlő- és borkiállítással kapcsolatban baromfi- és házinyulkiállítást rendez. Nagobbmértvű állami

és magánbevásárlásokról gondoskodnak. A kiállítás hirdeményeit legközelebb küldik szét. Addig is mindenkinek bővebb értesítést ad az egyesület titkári hivatala Balassagyarmaton.

Tejelőverseny Szakálháza. A földművelésügyi miniszter anyagi támogatásával a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület f. évi augusztus hó 20-tól 4 héten át a szakálházai kisgazdák teheneivel tejelőversenyt rendez. Ezen tejelőverseny részleteinek megbeszélése végett a szakálházai kisgazdák f. hó 23-án *Bázel Elek* titkár elnökele alatt gyűlést tartottak, amely alkalommal a tejelőverseny ellenőrzési zsűrijét is megválasztották. A tejelőverseny díjai a f. évi szeptember hó 24-én Szakálháza megtartandó állatdíjazás alkalmával lesznek kiosztva.

Helyreigazítás. *Széchényi Aladár* grófnak a „Köztelek” 58. számában megjelent viszonyválaszába két sajtóhiba csuszott bele, amelyeket a következőkben rektifikálunk. Az 1835. oldalon ez áll: „Tehát nemcsak hogy lovaink minősége rosszabbodott az utóbbi években, de az a kilátásunk is megvan, hogy *régibb* lötenyésztsünk...” A *régibb* szó helyett ez a szó értendő: *népies*. Továbbá az 1836. oldalon a következő mondatban: „Azt mondd, hogy más hibának is kell ottan lenni, ahol a tenyésztő 8 éves csikajáért...” 8 helyett 3 teendő.

Terményszállítások az állami méntelepek részére. A székesfehérvári m. kir. állami méntelep székesfehérvári, komáromi, nyitrai, nagyabádi és palini osztályaiban elhelyezett katonai legénység és az ugyanott levő ménállomány részére 1911. év november 1-től 1912. október 31-ig nagyobb mennyiségű zab, széna, alomszalma és tűzifa szükséges. Részletes felvilágosítást a székesfehérvári méntelep számvevő irodája ad, ahová az ajánlatok f. év augusztus 23-ig nyújtandók be.

Az erdélyi akció. A Marosvásárhelyi Székely Társaság felirattal járult a földművelési és kereskedelmi miniszterekhez, hogy a székelymentési akció keretében a székely háziipar fejlesztése, kiterjesztése érdekében hathatósan közreműködjenek. Negyedszázados kesergése ez a székelyföldi vezetőknek és szomorúan tapasztaljuk, hogy ott az éhhetetlenség még a hazafiságnál is nagyobb. Nem látunk a vezetéség mozgalmában egyetlen gyakorlati jelentőségű mozzanatot a román vámháború óta, ami 1884. évben volt. Ellenben mindennap látunk az országban szétesatangoló, kóbor székely házalókat, akik osztrák gyáripari selejtes árukat elég kihívó módon kínálnak. De kérdezzük: miféle székelymentési mozgalom az, melynek háziiparát a magyar székesfőváros, az ország központja területén kapni nem lehet, nincs raktára. Az állami támogatást akkor volna helyes kérni, ha a vezetéség megmutatná a kézzelfogható siker utját kiesiben a székely háziipar értékesítése és előállítása dolgában, aztán a kezdet továbbfejlesztéséhez, nagyobbitásához az állam támogatása el sem maradhatna. A székely ipari és háziipari mozgalom ebben a formában nem fog tényleges eredményt elérni, amint huszonhat évre visszamenőleg nincs felmutatni való sikere. Mindent úgy és így a székely mozgalomnál is csak a teltek segítenek.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézetet rendeltetése kizár minden nyereszkezdést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját

a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kiválmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egyösszegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adhatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel, fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

Jó könyvek.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület karöltve a „Patria” irodalmi és nyomdai részvénnytársasággal könyvkiadó vállalatot tart fenn, melynek az a célja, hogy a gazdaközönséget jó és olcsó könyvekkel lássa el.

A kiadott könyveket gyakorlati gazdák számára írják olyan kiváló szerzők, akik együtt haladnak az élettel és a tudománnyal. Különös tekintettel van a vállalat arra is, hogy ne terhelje meg az olvasókat elméletekkel, miért is a szerzők csak azt adják elő, ami az élet tapasztalatain átszűrődött és helyesnek bizonyult. A gyakorlati iránynak és a takarékoság szempontjának betartása teszi lehetővé, hogy a könyvkiadó vállalat feltétlen megbízhatóságuk mellett könnyen érthető és olcsó könyveket bocsáthat az olvasó közönség rendelkezésére.

Ujabbban az OMGE. könyvkiadó vállalatában következő művek jelentek meg:

A „Köztelek Olcsó Könyvtára” I. és II. évfolyamának 12 füzeté 5 K., a III. évfolyam előfizetési ára 5 korona. — *Groffits G.: Gardisági építéssel.* Füzve 10 K., vaszonba kötve 12 korona. *Campbell H. W.: Okszerü talajművelés.* Magyarra átdolgozta: K. Ruffy Pál. Füzve 3 K 50 f., vaszonkötésben 4 K 50 f. *Praznovszky Á.: Dohánytermelés és kezeléstan.* II. kiad. Füzve 2 K, vaszonkötésben 3 K. *Károly Rezső: Mezőgazdasági üzemviszonyok és eredmények.* Füzve 9 K., vaszonkötésben 10 K. *Rodiczky Jenő dr.: Die Bienenzucht in der Nusschale.* II. kiadás 1 K 20 f. *Cselkó István: Szarvasmarhatenyésztés.* Füzve 7 K., vaszonkötésben 8 K. *Grabner Emil: A gazdasági növények nemesítése.* Füzve 5 K., vaszonkötésben 6 K. *Szilárd Gyula: Szőlőművelés és borkészítés.* Vaszonkötésben 10 K. *Vantsó Gyula dr.: A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony* 3 K. *Az új végrehajtási törvény.* Kérdés és feleletekben 50 f. *Kovács Imre: A gyapju minősítése* 3 K 50 f. *Cselkó István: Takarmányozástan.* Kellner új elmélete alapján. Vaszonkötésben 10 K. *Sierbán János és Koerfer István dr.: Tejgazdaság.* Kézikönyv gyakorló gazdák és tejszövetkezetek részére. Füzve 4 K., vaszonkötésben 5 K. *Népszerű kiadás* (Magyar és német nyelven.) Egyenként 2 K. *Kovácsi Béla és Monostory Károly: A ló és tenyésztése* 12 K., vaszonkötésben 15 K. *Rodiczky Jenő dr.: A magyar juhtenyésztés mult és jelen irányairól.* Vaszonkötésben 3 K. *A kecske tenyésztése és hasznvétele* 1 K 50 f. *Molnár István: A mezőgazdasági gyümölcstermelés és értékesítés.* Vaszonkötésben 5 K. *Kardos Árpád: Házi és*

Gazdasági
Vizvezetékeket, szivattyukat
készít és szállít modern kivitelben

MŰSZAKI ÉS GÉP-
IPARI RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST, V.,
ALKOTMÁNY-UTCZA 25.

udvarke
Suschka
Vászonk
ismeret.
Béla: A
Vászonk
állatteny
Emil: A
értékesít
uradalom

Hogy
alább n
amely k
r.-t.-nak
dendő.

Alulir
gyar Ga
megjelen
idejüleg
Kérem
könyvek
A kö

Olvasat
Lakóhely
Utolsó p

B rovatban

Patkány-

„Ratin” (t
fortéző bet
jesen kipus
berre ártal
ktid a „Ra

Budapest

Felhívj

GYA

mely

Az aul
Magyar
teherpá

Alt
Ar
V. k

szesz teendők
k megfelelően
ra az intézet
gedélyez, me-
ág (Budapest,
minden fel-
működésének
ga. 2. Az inté-
elvén, a vevők
et, ahogy az
adók a par-
zabadulnak. 4.
megkapja a
össég ninesen.
nek. Az inté-
főbb előnyei:
2. Kölcsönök
k. 3. Az egyik
szel, fizetetik
ségecsupán
A kölcsön az

gi Egyesület
romdai rész-
tot tart fenn,
zadközönset

gazdák szá-
akik együtt
nyal. Különös
hogy ne ter-
el, miért is a
z élet tapasz-
k bizonyult.
rosság szem-
hogy a könyv-
águk mellett
et bocsáthat

vállalatában

és II. év-
II. évfolyam
G.: Gardi-
zonba köve
szerű talaj-
Ruffy Pál.
4 K 50 f.
és kezeléstan.
3 K. Károly
nyok és ered-
ben 10 K.
ucht in der
selkő István:
K, vászon-
A gazdasági
szonkötésben
borgazdaság.
a dr.: A bir-
3 K. Az új
etekben 50 f.
3 K 50 f.
Kellner új
O K. Sierbán
edáság. Kézi-
zetek részére.
szerű kiadás
enként 2 K.
y: A ló és
K. Rodiczky
mult és jelen
eske tenyész-
olnár István:
és értékesítés.
ad: Házi és

ÉS GÉP-
V.-TÁRS.
T, V.,
TCZA 25.

udvarkertek berendezése. Vászonkötésben 3 K. Suschka Richárd: *Egyszerű gazdasági számvitel.* Vászonkötésben 6 K. Cserhádi Sándor: *Talajismeret.* Füzve 4 K, vászonkötésben 5 K. Péter Béla: *A vadon termő növények.* Füzve 5 K. — Vászonkötésben 6 K. Tormay Béla: *Általános állattenyésztés.* Vászonkötésben 7 K. Hreblay Emil: *A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése* 1 K 50 f. Wiener Moskó: *Az ujlaki uradalom üzleti berendezése* 1 K.

Hogy a megrendelést kényelmesebbé tegyük, alább mellékelünk egy megrendelési lapot, amely kivágva és borítékba téve, a „Patria” r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott ezennel megrendelem az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelent következő műveket, melyeknek árát egyidejűleg posta-utalványon küldöm.

Kérem postafordultával alanti címre következő könyveket küldeni:

A könyv neve: _____ ára _____ K.

.....

.....

.....

.....

Olvasható aláírás: _____

Lakóhely: _____

Utolsó posta: _____

NYILTTÉR.

A rovathat foglaltakért a szerkesztőség felelősséget nem vállal

Patkány- és egérintőbacillus.

„Ratin” (mazel egér, hősőg és ürgeknél is) fertőző betegséget plántál köztünk és teljesen kipusztítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektust ingyen küld a „Ratin” Bakteriológiai Laboratorium vezérképviselője

Budapest, Rottenbiller- u. 30.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAKCZIÓKRA,

melyek első sorozata f. é. július hó 12-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címmel gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és minden-
nemű felvilágosítással szolgál

Magyar

Általános Hitelbank

Áruosztály—Gyapjuárverések
V. ker., Nádor-utca 12. sz.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

1911 július 26.

A betegség neve	Fertőző volt		Mult heti állapot		Mult évi állapot	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	298	329	280	310	273	313
Vesztség	273	283	267	274	213	225
Takonykór	54	58	53	57	48	51
Száj- és körömfájás	3612	25162	3546	24709	19	164
Juhhimlő	46	73	43	69	47	122
Ivarsz. hóly. kiütés	36	76	39	76	39	70
Rühkór	173	373	191	415	169	349
Bivalyvész	8	8	5	5	4	4
Sertésorbáncz	365	991	379	1026	422	1190
Sertésvész	945	3213	911	2980	978	3550

Ausztriában 1911. év július 19-én fertőző volt: vesztésggel 24 k. 29 u., takonykórral 9 k. 9 u., rag. száj- és körömfájással 1551 k. 28803 u., sertésvészszel 134 k. 454 u.

Németországban 1911. év július 15-én fertőző volt: takonykórral 23 k. 30 u., rag. száj- és körömfájással 4240 k. 25406 u., sertésvészszel 696 k. 999 u., rag. tüdőlobbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonátőzsdéről.

1911 július 28.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A mai készárúüzletben az árak 10—15 fillérel emelkedtek. Forgalom mindössze 15,000 métermázsára volt tehető.

Rozsban az üzlet élénk. Budapesten 17:50 koránál fizetik.

Árpában jó a kereslet. A piacra kerülő minőségek kielégítőek.

Zabban változatlan az üzletmenet. Budapesten — koránál jegyzik.

Tengeriben az üzlet igen szilárd. A szárazság folytán a termés vesélyeztetve van. Ara Budapesten 15:80 K.

Eladatott:

Buza. Új tiszavidéki: 650 mm. 82 k. 23:50 K., 100 mm. 82 k. 23:20 K., 500 mm. 82 k. 23:— K., 2000 mm. 81 k. 23:30 K. aug. 10 száll. 500 mm. 81 k. 23:40 K., 400 mm. 81 k. 23:10 K., 500 mm. 81 k. 23:10 K., 2000 mm. 81 k. 23:20 K., 100 mm. 81 k. 23:— K., 500 mm. 81 k. 22:95 K. felső, 100 mm. 81 k. 22:80 K. felső, 1000 mm. 81 k. 23:30 K., 700 mm. 80 k. 23:— K., 300 mm. 80 k. 23:05 K., 100 mm. 81 k. 23:05 K., 200 mm. 81 k. 23:15 K., 500 mm. 80 k. 22:90 K. felső, 1000 mm. 80 k. 23:— K., 300 mm. 80 k. 22:60 K. sárga, 100 mm. 80 k. 22:70 K. sárga, 200 mm. 79:5 k. 22:70 K., 500 mm. 79 k. 23:— K., 200 mm. 80:5 k. 23:— K.,

Fejérmegyei: 200 mm. 80:5 k. 23:— K., 150 mm. 80:5 k. 23:—

Pestvidéki: 300 mm. 82:5 k. 23:— K., 200 mm. 80:5 k. 23:— K., 225 mm. 82 k. 22:90 K., 1000 mm. 81 k. 23:10 K., 100 mm. 81 k. 22:80 K., 800 mm. 81 k. 22:85 K., 2000 mm. 80 k. 23:— K., 100 mm. 80 k. 22:80 K., 150 mm. 79:5 k. 22:80 K., 2000 mm. 80 k. 22:80 K., 250 mm. 80 k. 22:60 K. sárga, 100 mm. 80 k. 22:80 K., 100 mm. 79:5 k. 22:80 K., 250 mm. 80 k. 22:60 K.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 80 k. 22:90 K.

Szerémségi: 300 mm. 80 k. 23:— K.

Bánsági: 200 mm. 81 k. 23:10 K., 150 mm. 81 k. 22:90 K., 300 mm. 80 k. 23:— K.

Bácskai: 100 mm. 81 k. 22:90 K., 2000 mm. 80 k. 23:— K., 100 mm. 80 k. 22:20 K. üszkös, 130 mm. 79:5 k. 23:— K., 160 mm. 79 k. 22:90 K., 100 mm. 80 k. 22:90 K.

Boszniai (ő): 3400 mm. 76:7 k. 21:10 K. raktárból. Árpa (új): 500 mm. 15:80 K. kp. pp. Zab (ő): 100 mm. 18:80 K. kp.

Határidőárak
(Déli zárlat.)

Buza 1911 októberre	22:10 K.
Buza 1912 áprilisra	22:54 "
Rozs 1911 októberre	18:10 "
Zab 1911 októberre	16:30 "
Tengeri 1911 júliusra	15:58 "
Tengeri 1912 májusra	14:88 "

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Liverpool, 1911 július 25.

Piacunk az egész hét alatt szilárd hangulatban folyt le, miközben a folyó havi és az októberi és decemberi elhajózásokra szóló árak meglehetősen emelkedtek, míg a kőszáru piac teljesen változatlan, minthogy erre az új terméseredmények már nem bírnak oly nagy befolyással, mint a határidőpiacra, mert a malmok egyelőre el vannak látva készáruval és noha a mult heti piac nagyon tevékeny volt, ez a tevékenység főleg a határidőüzletben nyilatkozott, mely tudvalevőleg nagyon laza összefüggésben van az aktuális szükséglettel, hanem legnagyobb részt spekuláczió alapszik. Az amerikai piacok nem gyakoroltak a mult héten oly domináló befolyást piacunkra, mint az előbbi hetekben, mert annak dacára, hogy az amerikai piacok többnyire lanyha hangulattal folyt le, a mi piacunk tartósan szilárd maradt s nem reagált annyira ezekre, mint inkább az európai hírekre, melyekhez most még a kissé nyugtalanító politikai helyzet is hozzájárult. még pedig a szilárdságot támogatva.

Érdekes jelenség folyik le az amerikai piacokon. Már a mult héten említettük, hogy annak dacára, hogy újra 30—40 millió bushellel redukálták a tavaszi buza várható termését, a farmerek oly nagy tömegben szállítják új búzájukat (őszi), ahogy eddig még sose történt. Illusztrálás végett álljon itt e rövid statisztika, mely visszamenőleg 14 év alatt az amerikai gabonaszazon első 17 napjának szállításait mutatja ki:

Év	Bushel	Év	Bushel
1911	11,924,000	1904	7,17,000
1910	2,846,000	1903	2,103,000
1909	1,078,000	1902	3,647,000
1908	3,145,000	1901	6,921,000
1907	2,140,000	1900	5,184,000
1906	5,541,000	1899	4,601,000
1905	4,580,000	1898	2,079,000

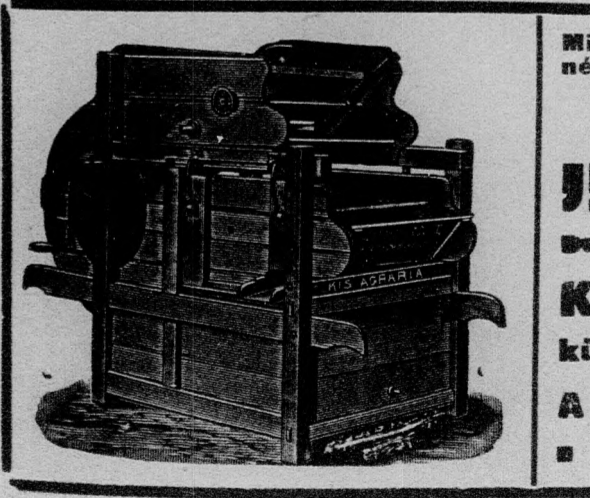
Ebből látható, hogy az ezidei szállítások majdnem kétszer akkora, mint voltak 1901-ben, amidőn t. i. az Egyesült-Államok rekordtermést arattak őszi búzában.

Oroszországra nézve annyi biztos, hogy a Közép-Volga tája határozottan tönkre van téve a szárazság és forróság által és egyes vidékeken egyáltalában nincs is mit aratni. Másrészt azonban nagyon szép a termés délen, dényugaton és Lengyelországban, mindazonáltal ezek a volgamenti veszteséget nem kárpótolhatják. Ezen veszteség ellenében azonban örvendetes ellensúly a franciaia, magyar és olasz termés, mely mind nagyon jó, noha Franciaországban a nagy szárazság már újra aggodalomra ad okot a tavaszi búzá illetőleg, mely okvetlen esőt igényel, Olaszországból újra megerősítik a jó termést, melyet 2 héttel ezelőtt jeleztünk.

A ma beérkezett magyar buzaminták nagy meglepetést idéztek elő az itteni piacon, mert tényleg páratlan szépségű a 83 kg.-os bácskai, az ugyancsak 83 kg.-os bánáti és a 81 kg.-os tiszai buza. Bizony kár, hogy Magyarországnak nincs néhány millió métermázsányi kivitele ilyen búzából, mert itt magas árakat fizetnének érte. Németországban is folytán javul a helyzet, úgy hogy a mult évhez képest egyáltalában nem számítanak deficitre. Argentínában és Ausztráliában is nagyon kedvező a gazdasági helyzet.

Mai jegyzéseink részszállítványokra c. i. f. Liverpool q-ként:

	jul. 18.	jul. 25.
2. sz. É-Manitoba jul.-aug.-ra	K. 18:84	19:04 K.
Dél-Ausztráliai jul.-aug.-ra	K. 18:15	18:29 K.
78 kg.-os Barusso jul.-aug.-ra	K. 17:88	18:01 K.



Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták”

Ezévi ujdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMAR ZS. és TARSA, Hódmezővásárhely
különleges terménytisztítógépgyár és vasöntöde. ■ ■ Vezérképviselőt

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége

■ ■ ■ BUDAPEST, V., Váci-körut 32. ■ ■ ■

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1911. júl. hó 28-án. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 192 szekér réti széna, 20 szekér muhar, 21 szekér zsupszalma, 17 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 27 szekér luczerna és zabosbüköny, 300 zsák szecska.

A forgalom élénk. Árak fillérekben q-ként a következők: új réti széna 640—860, muhar 740—900, zsupszalma 440—600, alomszalma 380—500, takarmányszalma —, kőve tengeriszár —, egyéb takarmány új —, zabosbüköny 700—840, lóhere —, luczerna 720—840, köles —, sarju —, szalmaszecska 40—500. Összes kocsiszám 280. Összes súly 336,000 kg.

Szeszület.

Szilárd iránzat és élénk fedezési vásárlások folytán a szeszárak úgy azonnali, mint későbbi szállításra 1 K-val drágábban zárulnak.

Elkelt finomított szesz adózva 18150—18250 K-ig, adózatlanul 6250—6350 K-ig nagyban, míg ellenben kiesinyben az ár —50—1— K-val drágábban zárul. Élesítőszesz adózva kisebb tételek gyér kínálat folytán 181 K-ig kelt el adózva.

Denaturált szesz szilárd és hordóval együtt kötésre 50—5050 koronáig kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részére kontingens nyersszesz prompt és július-augusztusi szállításra 56—57 K-ig, jegyzésen alól 2—250 K-ig kelt el. Tejtermelési időnyre több tétel 15—5550 K. fix áraban és 2—250 K-ig jegyzésen alól kelt.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 58—59— K.

Bécs kontingens nyersszesz 55 K-ig kelt el és jegyzésen 53—55— K-ig.

Budapesti jegyzés

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes Kontingens nyersszesz, Finomított szesz adózva, Élesítőszesz adózva, Denaturált szesz.

(Az adózott szesz 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte áruszükségleti cikkek jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az utolsó heti zsiradéküzlet sem mutat változást Gyenge forgalom s nyugodt iránzat mellett a multheti árak érvényesültek.

Jegyzések:

Table with 2 columns: Description and Price. Includes I. r. fehér forrázott táblaszalonna, Kőnyebb minőségű, L. r. perzselt (paraszt) szalonna.

Luiza gozmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1911 július hó 27. Netto-árak 50 kg.-ként Budapesten, elegysúly tiszta súlyként, zsákostul. Kötettség nélkül.

Takarmányliszt:

Table with 2 columns: Szám and Price. Includes Ar K.: 17:00 17:50 17:10 16:70 16:30 15:80 15:30 14:80.

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte abraktakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaszisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul.

Table with 2 columns: Szám and Price. Includes Ar K.: 34:80 34— 33:20 32:40 31:60 30:60 29:20 25—.

Rozslisztárak:

Table with 2 columns: Szám and Price. Includes Ar K.: 29— 27:20 26:20 25— 21— 19— 18—.

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Table with 2 columns: Description and Price. Includes Finom korpa 1911 azonnali száll., Goromba korpa 9 1 azonnali száll., Rozskorpa, Arpadara és arpaderce, Malomkukoly.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 július 27.

Fölhajtattott:

Table with 2 columns: Description and Price. Includes Jobb minőségű hátszló, Könnyű kocsló (jukker), Nehéz (hintós), Igás kocsló (nyugati vér).

Eladatlan maradt — 446 drb

Iránzat: közép. Székesfőváros lovágásra vásárolt 116 drb 50—222 K-ig.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 július 27.

Fölhajtás összege:

Table with 2 columns: Description and Price. Includes Új felhajtás 11.0 drb, Mult vásárolt visszamaradt —.

Származási hely szerint:

Table with 2 columns: Description and Price. Includes Magyar eredeti 677 drb, Magyar tarka 443.

Minőség szerint:

Table with 2 columns: Description and Price. Includes Elsőrendű hizott 281 drb, Másodrendű 664.

Nem szerint:

Table with 2 columns: Description and Price. Includes Bika — 107 drb, Ökör — 554.

Á r a k

Table with 3 columns: 1911 július 20, I. rendű, II. rendű, III. rendű. Includes Magyar hizott ökör, Tarka hizott ökör, Bosnyák ökör.

Iránzat: élénk, az árak elsőrendű minőségűeknél 3—4 K-val, gyengébb minőségűeknél 2—3 koronával métermázsánként emelkedtek.

Nemzetközi gabonapiacoz 1911 július 22-től 1911 július 29-ig.

Large table with multiple columns: Kelet (Budapest, Liverpool, Wien, Prága, Mannheim, Páris, New-York, Chikágó, Buenos-Ayres, Odessza), Határidő (Budapest, Liverpool, Berlin, Páris, New-York, Chikágó). Rows for Buza, Rozs, Zab, Tengeri, Árpa.

Advertisement for SZIVATTYUK ÉS MÉRLEGEK by GARVENSWERKE, WIEN, II., Handelsquai No. 130. Includes address and contact information.

Budapesti szurómarhavásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 július 25.

Fölhozott:	Árak:	
	I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borju	259 db	110-140
leszurt		
Ausztriából élő borju	51	110-132

Árak:
(kilogrammonként élő-súlyban fillérekben)

Magyarországból élő bárány	kor. értékben páronként	
	I. oszt.	II. oszt.
leszurt		
gödölye		
Ausztriából		
Galicziából rugott borju		
Ausztriából élő borju		

Összesen: 310 drb
Eladatlan maradt: drb élő borju, drb leszurt borju, drb élő bárány, drb leszurt bárány.
Irányszat: élénk, az árak 6-8 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Budapesti juhvásár.

1911 július 24.

Fölhajtott:

Magyarországból	481 drb juh	drb kecske
Szerbiából		juh kecske
Összesen	481 drb juh	drb kecske

Eladatlan maradt: drb juh, drb kecske

Á r a k
(kilogrammonként élő-súlyban, korona értékben).

	kg.	páronként
Hízott ürü	63-76 fill.	kor.
Feljavított juhok		
Kiverő juhok		
Kisorolt kosok	58-64	
Bárányok		

Irányszat: csendes, az árak változatlanok.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

1911 július 27.

Heti felhajtás összege	Érkezett vagon	Érkezett összesen darab	Eladott	Eladatlanul maradt
július 21-től				
július 27-ig	136	5140	5389	310

Napi árak fillérben

N a p	Óreg nehéz páronként 280-350	Páronként 300 kg-on felül	Páronként 220-300 kg.	Könnnyű 220 kg.	Husos fajta
1) július 21.					
július 27.					
2) július 21.	146-148	156-159	158-168	164-170	
július 27.	148-148	152-160	152-167	162-168	

1) Az árak élő-súlyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élő-súlyban páronként 45 kg. élő-súly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányszat: A vásár közepes, az árak változatlanok.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendők.)
Óreg nehéz páronként 400 kg. felül fillérig
Óreg közép " 300-400 kg. " "
Fiatal nehéz " 320 kg. felüli súly 150-152 " "
Fiatal közép " 250-300 kg. 154-156 " "
Fiatal könnyű " 250 kg.-ig " "

A hízott sertésüzlet irányszata nyugodt.
Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Url Rexasó sertésbizományos VIII. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)
1911 július 26.

	kilogrammig	fillér
Sertésvészen átment	60-100	250-210
"	100-120	210-180
"	120-160	180-170
"	160-200	170-150
Sertésvészen át nem ment	60-100	200-170
"	100-120	170-160
"	120-160	160-150
"	160-200	150-136

Árak élő-súlyban kilogrammonként 4% engedmény.
Irányszat: változatlan.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 július 27.

Fölhajtás:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	623	Angol husos ürü	
Galicziából		Elsőr. hizl. ürü	62-64
Osztrák tartományokból		Gvapjas	
Összesen	623	Középm. hizl. ürü	52-60
		III-ad rendű	

Irányszat: lanya, az árak multhetihez viszonyítva 2-4 fillérrel estek.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 július 25.

Fölhajtás:	drb	Származás szerint:	drb
Minőség szerint:		Magyarországból husos	34
Hussertés	10060	Magyarországból zsirfajta	4597
Zsirsertés	4780	Galicziából	9962
Összesen	14840	Osztr. tartományokból	64
		Németbirodalomból	183
Eladatlan maradt	1680	Összesen	14840

Árak: (kilogrammonként élő-súlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsirsertés	130-134 kiv.
Középsertés	124-129
Óreg sertés	114-124
Könnnyű és szedett sertés	112-120
Süldő (lengyel, erdélyi)	94-120 kiv. 136

Irányszat: lanya, a mult héthez viszonyított nagyobb felhajtásnál fogva prima zsirsertés 8 fillérrel, összes többi minőség 8-10 fillérrel olcsóbb. Hussertés 6 fillérrel olcsóbb.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 július 27.

Fölhozatal:	Árak	
	I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borju	2 db 148-150	130-146
leölt	94	164-172 100-160
Ausztriából élő borju	994	148-150 130-146
leölt	1850	164-172 100-160
Magyarországból élő bárány		K. párja
Ausztriából élő		K. párja
Magyarországból leölt		32-44 K. párja
Ausztriából leölt		23 K. párja
Magyarországból leölt sertés		zsirsert.
Ausztriából	911	128-140 hussertés
Magyarországból leölt juh		
Ausztriából	154	100-132
Összesen:	4033 drb	

Irányszat: szilárd, prima borju, mint mult héten, ellenben összes többi minőség 4-8 fillérrel drágább. Sertés áll, mint mult héten. Juh és bárány ára szintén változatlan.

Folyó hó 28-án megtartott wien-szt-marxi vesztegmarhavásáron felhajtott:

	Ökr	Bika	Tehén	Bivaly	Összesen
Magyarországból	841	229	140	101	1311 drb
Galicziából	190	9	54		253 "
Ausztriából	18	8	3		29 "
Összesen	1049	246	197	101	1593 drb

Ösztályozva:

Hizómarha	1174 drb
Legelőmarha	92 "
Csontosmarha	354 "
Összesen	1593 drb

A vásárra bejelentett: 95 drb
Eladatlan maradt: 48 "

Irányszat: Igen lanya. Összes min. ökr 4 K.-val olcsóbb. Bivaly 2-3 K., csontosmarha 3-4 K.-val olcsóbb.

Külföldi állatvásár.

Berlin. Jul. 15. A marhapiaczi felhajtás 400 darab volt csekélyebb, mint a mult héten és részben ez okozta a kialakult szilárdságot. A felhajtott jószág mind elkelt. A borjuvásár nyugodt üzletmenet és emelkedő árak mellett folyt le. A sertésvásári felhajtás (8221 drb) csekély volt a kereslethez képest és azért nemcsak a multheti áresökkenés történt meg, de ezenkívül is lavulás volt tapasztalható. I. oszt. marha 55-44-59- K., II. oszt. 50-68-54-28 K., hizlalt I. oszt. tehén 46-02-48-38 K. Borju I. oszt. 62-54-68-44 K., II. oszt. 54-32-60-18 K., III. oszt. 47-20-53-10 K. Sertések 150 kg-on felül 55-40 K., 120-150 kg.-ig 54-28-55-40 K., 100-120 kg.-ig 54-28-55-40 80-100 kg.-ig 53-10-54-28 K. Mind 50 kg. élő-súly szerint.

Páris. Jul. 10. Marhavasár. Árak esökkenők. Ökrök 71-21-83-60 K., tehének 66-50-82-65 K., bikák 62-25-74-10 K. Borju változatlan 80-75-104-50 K. Sertések emelkedő árban 97-85-110-85 K. 50 kg. vágósúly szerint.

Rotterdam. Jul. 10. Marhaárak változatlanok. I. oszt. tehén 84-05-86-05 K., ökrök 80-05-84-05 K., bikák 68-8- K. Borjuárak emelkedők 113- K., sertések magasabb áron 48-05-55-05 K., 50 kg. élő-súly szerint.

Chikágó. Jul. 8. I. oszt. marha 51-25 K., II. oszt. (legelőmarha) változatlan 29-25 K. Texasmarha változatlan 28-75 K. Sertések: könnnyűsúlyiak 31-75 K., nehezebb súlyiak 30-50 K. 50 kg. élő-súly szerint.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. L. Érseljujár. A takarmányborsó ki lehet géppel is csépelni, csak a dobót tágábbra kell eresztetni, úgy hogy a szemet ne zuzza és elég, ha csak minden második sint hagyjuk rajta a dobon. A borsó árpával keverten is értékesíthető, de jobb árt ér el, ha külön választja. A borsó értékesítése és ára tekintetében tessék a Mezőgazdák Szövetkezetéhez fordulni. A borsó nagy fehérjetermésű, fogva kitűnő abraktakarmány, növedékállatokkal, malacokkal, tehennel értékesíthető legjobban feltakarmányozás esetén.

B. J. Alfúged. A földm. miniszter hivatalos terméscélcslését nem lehet tözsdei tendenciával megvádolni. A tudósítók zöme nem kereskedő, hanem egyszerűségig őszinte gazdák. Ha mégis nem fed teljesen a becslés a valóságot, ennek más oka van, valószínűleg a becslés szervezetiében létesített új rendszer. A régi rendszer, midőn a tudósítók egyenesen a földm. minisztériumba küldték jelentéseiket és nem véteett igénybe a gazdasági felügyelők közvetítése határozottan jobb volt. A gazd. felügyelők másodlagos elfoglaltsága nem engedi meg a szükséges alaposágot. Remélhetőleg különben a 29-iki újabb hivatalos jelentés redukálni fogja a korábbi becslést. Kérdőlapokat valószínűleg a jövő hó elején küldünk szét. F. E.

G. M. Lefejő. A földm. miniszter részére rendszerint lehetőleg a környékbeli jobb tejlőtehenek közül szokás vásárolni, mivel aránylag még ezeket kapja a gazdaság legolcsóbban. A mostani magas marhaárak mellett azonban lefejő gazdaságok egyre ritkábbak lesznek, mivel számadásukat nem találják meg s inkább a jobb tejlőfajták tenyésztésével kapcsolatos állattartására térnek át. U.



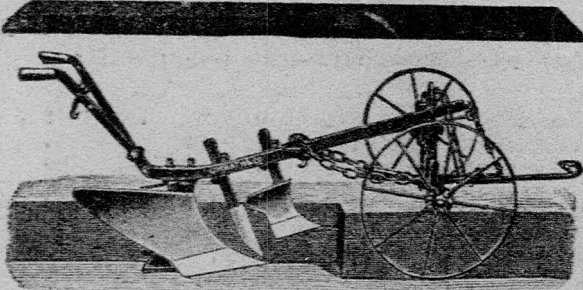
SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA BUDAPEST, VI., Teréz körút 46. (Bejárat Gyár-utca 2)

BOLINDER NYERSOLAJMOTOR

Kevés nyersolajszükséglet.

Feltétlenül megbízható üzem.

Nincs korom, báz, füst!



Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-tesetekkel, páncéllemezekkel
□ acél gerendelyvel
állítható szarvakkal, önzvetéssel.

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló-, rél-boronák.
Háromtagu és egytagu hengerek.
Superior sorvetőgépek, triőrök.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőeszközök 12 HP.-ig. Ipari mozonyok 200 HP.-ig.

Eredeti osztíriz tenyészmarmhák

elsőrendűek, 1-2 1/2 évesek, vörös-tarkák, kiválasztott tenyésztési czélokra külön bikák, nagyhozamu tehenek és borjak, azonkívül egy eorda félféves bika- és úszó-borjú eladó.
Baró Wimmersperg,
Laxenburg bei Wien. 939

A SZABADKAI SZÉCHENYI FIUNEVELŐ-INTÉZETBE

felvétetnek középiskolai tanulók. Állandó felügyelet, házi oktatás, jó ellátás. Havi díj 70 korona. Prospektust küld **Koncsek Kálmán** felügyelő, gimn. tanár. Szabadka, VI., István-utca 79. sz. 932

„IDEÁL” burgonya-szedőgép.

Burgonya osztályozógépek, műtrágyaszórógépek, 1911. évi modell. Hofmeister szabadalma. Burgonya-gőzölőket is ajánl. 948
JULIUS CAROW, gazd. gépgyár, Prag-Bubna.



Minden szőlősgazda olvassa el a most megjelent nagyfontosságú és közzétetté tettre méltó könyvet: „A szőlő trógyázása”-ról írta: **Grabner Emil,** az orsz. m. kir. növénynevelő-intézet igazgatója, 16 képpel és számos táblával. Ár 2 korona, mely összegnek előzetes beküldése mellett bérmentve küldi a Pátria r. t. gazd. szakkönyvkereskedése Budapest., IX., Ulóli-ut 25. kőtelek.)

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

- F. 3. Formák és szerzőmök eszmőszőlő beton-árak előállításhoz.
- F. A. 1. Kézi szembereendezett betontégla-és alagsógyártás.
- Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cement-cserépgyártás.
- B. B. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása.
- C. S. 1. A cement- és mozaiklapok gyártása című árjegyzéket és prospektusokat; kérje a vagyonkijelölés megvizsgálását, mert nekünk is osztási és likvidációs ügyekben műtőtelephelyükön összesen cementipari homokértékesítő gépeinket.

SZÁNTÓ és BECK mérnök

czementipari gépek gyártása.
Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

Házigomba ellen egyetlen pusztítószer a

SERPULIT

MEGÖLI a házigombát és megvéd ellene.
Hatása biztos. Ár olcsó.

Gyártja és eladja:

SERPULIT R. T. Budapest, VII. kerület, Damjanich-utca 12. sz.
Telefon 81-80. Kérjen prospektust

ÁLLAMOK ÉS ELŐRENEDŐ KÖZTETÉS. ERŐS ÉS ELŐRENEDŐ MÉRLEKESZŐK. KÖZÖSSÉGI SZERKEZET.

PEP

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK
mázoláshoz teljesen készen vakolatra, fára és vasra.
Ez a név 1000 sz.

LUTZ EDE és TÁRSA
FESTÉKGYÁR. BUDAPEST VII. ÖRMEY-UTCA 4.

„Kulatár”

szobrász- és építő- kész művészi síremlékek állandó kiállítása.
művészek által tervezett
Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. sz.
Iroda **BLUM LAJOS** sirkőraktárában. Telefon 91-76.

Fakult bőrkabátok

sötét színekre tartósan festetnek és impregnáltak
Haltenberger bőrfestőgyárában, Kassán.

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK.
ÜZEMKÖLTSÉGEK.

NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér

ÓRÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT. NINC S ROBBANÓ- és TŰZ-VEZÉLY! -MINDEN PENZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKŰL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRÚT 76.



Őszi trógyázás!

Valódi **Stern** Márka védjegyű

THOMASSALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Valódi csak zsákban van ólomzár van

Minden zsák jelzéssel

Óvakodjunk a



ha ilyen és eredeti rajta.

fartalom- van ellátva.

hamisításoktól 870

Kalmár Vilmos

Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője
Budapest, VI., Andrassy-ut 49. szám.

Temesvári vásár-hirdetés.

országos vásár

1911. évi augusztus hó 10-étől bezárólag augusztus hó 14-éig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra augusztus hó 10-étől csütörtökön reggeli 5 órától kezdve van megengedve.

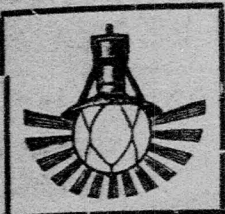
Temesvárott, 1911. évi július hó 1-én.
A városi főkapitányságtól:
Beé Ferencz, főkapitány.

GRAEPEL HUGO, Betéti Társaság

malomépítész, gép- és rostalemezgyár, Marschall Sons & Co. Ltd. vezérigynöksége
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 40-46. SZ.

Ajánlja páratlan szab. lemeztőrekróstait

bármely rendszerű cséplőgéphez, a meglévő fakeretbe illeszthető. Tartósabb minden más törekrostánál. Magveszteséget kizár. A finompolyva tisztább, A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza. Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 dbnál több kifogástalan használatban. Kivánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.



Villanyvilágítási és erőátviteli telepeket

gazdaságok és kastélyok számára legmodernebb kivitelben specialitásként szerel

SIGNER F. és R. mérnöki és elektrotechnikai vállalat
Budapest, V., Perczel Mór-u. 1.

Ismertetést előkelő referenciákkal bérmentve küldünk.
Alapított 1903.



PRITZ ÉS POPELKA okl. mérn.
mérnöki irodája
Budapest, VIII. József körút 18.

Gazdasági

épületeket és üzemberendezéseket, mezeti vasutakat, sodronykötélpályákat, vizierőműveket, vízvezetéki és világítási telepeket tervez és épít.

46. a

Parcellázásokat és felméréseket is elvállal.

Biborheremagot,

őszi borsót, bükkönyt, szöszös bükkönyt, csibehurt, fehérherét stb., a legmagasabb napiárakon vásárol

HERNFELD ADOLF
magnagykereskedő cég, Wien 22.

Gazdaságok vizellátása



motoros szivattyúval! A motor takarmánykamra-üzemhez, daráláshoz, villanyvilágításhoz stb. is használható! Egyszerű kezelés! Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES ÉS TÁRSAI okl. gépészmérnökök,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon 102-24.

Belföldön az egyedüli Thomassalakgyár!

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a kőföldi Thomassalak utánzóitól!

A valódi THOMASSALAK
lőhere védjeggyel

a legjobb és legolcsóbb, minden növényhez alkalmazható, foszforsavas műtrágya, melynek tisztaságáért, beltartalmáért és porfinomságáért mindenkor garantálunk.

Magyarországon 30 év óta van legjobban bevezetve!

Minden zsák ezen védjeggyel van ellátva! Árjainkat, szakiratok és mindenféle egyéb felvilágosítással készségesen szolgálunk!



László Marcell Budapest, VI., Eötvös-u. 28.
a Csehországi Thomasművek magyarországi vezérképe.

Vétele előtt kérjen árjainkat! Eredeti stassfurti kőlesek és kalnit legolcsóbb napi árakon.

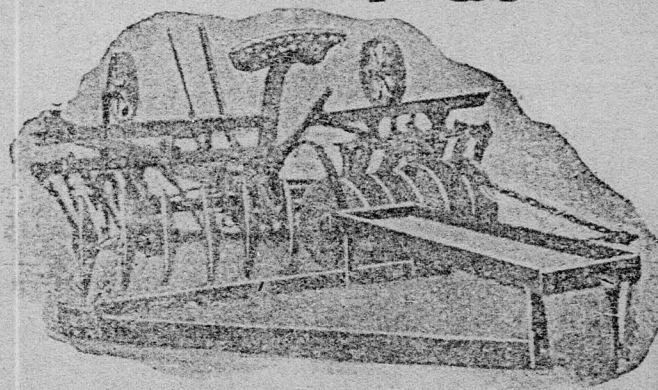
FIGYELEM! Az idén kivételesen olcsó árjainkattal szolgálunk!

Legújabb OMEGA nyersolajmotorok és lokomobilok

Előnyei: Csekély üzemköltség 924
Nincs robbanó vagy tűzveszély
Nincs pénzügyi ellenőrzés

BÁRDOS ÉS BRACHFELD műszaki és villamossági vállalat
BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCZA 5. SZ.

Néklözhetetlen minden tárcsásboronák után való szabadalmazott „GREGOR”-féle talajjegyvető,



mely a tárcsák után maradék bakhátat és bakhátát eltünteti.
A talajjegyvető a tárcsák után akasztva, azonnal egyidejűleg dolgozik és mellette a vontatáshoz semmi fogarszaportást nem igényel.

Ára 30 korona. Ismeretők és referenciák készséggel küldetnek.

Rendelésnél tárcsa szélessége előírandó.

Lehetőleg már most kérünk írásbeli előjegyzéseket!

Kizárólagos elárusítás

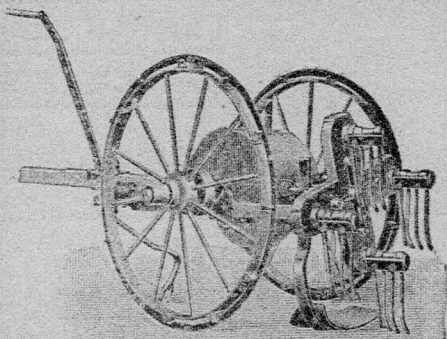
2902. számú szabadalom.
WILHEIM VILMOS ÉS FIA cég, LENGYELTÓTI (Somogy megye)

Eladó 65 darab elsőrendű 1 éves ökörborju,

valódi erdélyi faj, melyből választva is adok. **GÖNCZI MIKLÓS** birtokos, TORDA, Erdély.

BURGONYA-ARATÓGÉPEK,

„Welt” Roder
1911. évi minta,



néklözhetetlen minden burgonyát termelő gazdának!

Szolid, egyszerű szerkezet. Elpusztíthatatlan készítés.

Minden talajra, mélységre és tiltási távolságra beállítható.

Könnyű vontatás. Könnyen, tisztán és gyorsan dolgozik, mint azt számos elismerés bizonyítja.

Kérje ingyen és bérmentve az 578. számú „Welt” Roder prospektust.

MAYFARTH PH. & Co. Wien, II., Taborstrasse 71.
680 első díj, aranyérem stb. — 1500 munkás és hivatalnok. Ismételadók és képviselők keresetnek.

Ujdonság! Ujdonság!



Herkules idomvasabla

Készítik a "VICTORIA" Raktár és lakatosgyár. Izsákos és mind-nyel lakatosmunkákat.

Istálló- és raktárablakok vasrámában **sodrony-üveggel.**

Előnye: tűrhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó! Megrendelhető a készítőnél:

Farkas és Társa lakatosgyárában
Budapest, VI., Lehel-utca 10. 690

Beszerezhető még a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is.

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és kocsigyártó-iparvezetői védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsernok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Teglalagári gépeket, teglalagári teljes berendezéseket
szállít mind különlegességet

Ludwig Hinterschweiger jun.



vasöntőde és gépgyár
Marie Valerie-Hütte
Lichtenegg 5.
bel Wels
Felső-Ausztria

Próbaszajtolások és égetések minden időben a legteljesebbre és gyorsan végeztetnek. Ajánlatok és prospektusok ingyen és bérmentve. Magyarországi vezető-képvisele: **ERDELYI HENRIK és TÁRSA** Budapest, VI., Liszt-Ferenccs tér 14. 257

GÖZEKALKATRÉSZEKET,
minden egyéb gazdasági **gépalkatrészt,**



kovácsolható lágyvasöntvényt, Temperaczelöntvényt, **ökörpátkót**
a legjobb minőségben szállít a

Hazai kovácsolható vas- és aczelöntvénygyár
WERKNER ARTUR
UJPEST,
Váci-ut 39. szám.
TELEFON 85-20. 5587

Csépelt, kuszált

lenszalmát

előre is, legmagasabb áron **vásárol**

RÓNAI IGÁNCZ és FIA ezég, Új-Verbász (Bács-Bodrog megye).

A lenszalma kívánatra bármikor a helyszínen megszemléltetik. 834 Telefon 35. szám.

Fajebek! Ritka alkalmi vétel!



A telep elhelyezése folytán rövid ideig felette olcsón kaphatók **fajebek**, mesés szép, sokszor díjazott **fajbaromfi-törzsek** és ezek **tojásai, diszgalambok, méhek**, krajnai, olasz és magyar anyákkal, Dzierzon-kaptárakban. **Méhészeti gépek és eszközök.** Nélkülözhetetlen érdekes árjegyzék bérmentve küldetik. 5841

DIANA-TELEP, TAR Heves megye.

Minden gazdaságnak,
ipartelepnek, kastélynak, lakóháznak stb. lehet ma már **olcsón**

saját **villanyvilágítása**
és **vízvezetéke,**
melyet modern gépekkel jutányosan létesítünk ::::

Költségvetés ingyen és bérmentve.

BARDOS és BRACHFELD
műszaki és villamossági vállalat
Budapest, VI., Gyár-utca 7/B.



LEPTER JÁNOS vasszerkezetek és lakatosárú gyára
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

Alapított 1885. Sürgönczim LEPTER, Budapest, Pékerdő. Telefon 55-22

A JELENKOR LEGTÖKELETESEBB ÉS LEGOLCSÓBB IDOMVASABLAKA.

Ujdonság!



KÖPPLINGER szabadelmazott **IDOMVASABLAK.**

Ujdonság!

14 MÜVELT AL-LAMBAN SZABDALMAZVA

Raktárak, magtárak, gyári épületek, istállók, gazdasági melléképületek, üvegházak, verandák stb. részére kiválóan alkalmas

Régi rendszer. **Köpplinger rendszer.**



Megkeresésekre költségvetéssel készséggel szolgálunk. ::



Vinczellérkönyv

szőlőmunkások és kigazdák részére.

Irta: **Vaday József.**
2-ik kiadás. Szemléltető rajzokkal.

A Vinczellérkönyv ez idő szerint a legnépszerűbb szőlészeti segédkönyv hazánkban. Nagy elterjedését annak köszönheti, hogy a szőlőmivelés összes munkáit gyakorlatias rövidséggel és rajzokkal kísérve, szemléltető módon adja elő.

A szerző birtokában több száz levél van egyszerű kapásoktól és vinczellérektől, akik a könyv átolvasása után saját jószántukból indítatva érezték magukat **köszönő sorokat írni** és abban kifejezni, **miszerint nem hitték volna, hogy parasztember egy könyvecskéből így megérthesse a szőlőkezelés leírását.**

A Vinczellérkönyv hatása a szőlőkben alkalmazott egyénekre és munkásokra olyan szemmel látható, hogy uradalmak, községek, városok és egyesületek czélszerűnek látják tömegesen rendelni alkalmazottaik közt való kiosztás végett.

Sajátságos, hogy gazdálkodással nem foglalkozó magánzók, hivatalnokok, vasuti, postai alkalmazottak, törvényszéki bírák oda nyilatkoznak, hogy a könyvből a **szőlőmiveléssel azonnal tisztába jöttek** és mindent megtudtak csinálni. Ennek az a magyarázata, hogy a szerző mint a tanítás művészetét értő egyén gyakorlati közvetlenséggel tud előadni és leginkább saját rajzaival illusztrálta könyvét is.

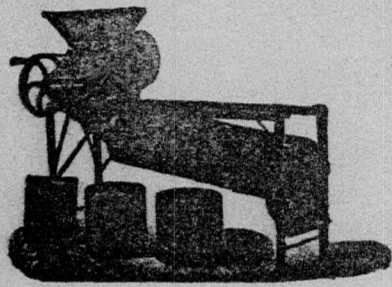
Ára kötve . . 1 korona, mely összeg előzetes beküldése mellett bérmentve szállítja a "PÁTRIA" részvénytársaság gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

Uj és egyszer használt
zsákok, ponyvák, kölesön és eladás,
amerikai manillazsineg, kévekötelek kartellen kívül.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. szám.

Táviratezim **NAGELA.**

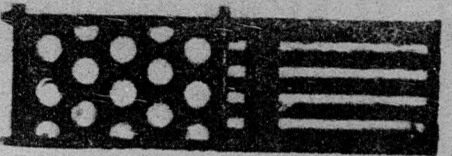
Telefon **35-92.**



STAHEL ÉS LENNER

trieur- és lemez-
 lyukasztó-gyár Budapest,
 VI., Angyal föld, Országbiro-ú. 4446.

AJÁNLJUK: Trierjelket, marott vagy
 sajtolt hengervezékkel, minden gabona
 tisztítására. :: 5 kg. nyerstermény bekül-
 dése mellett különleges triert készítenek.



Törökrosták és mindenféle gőzcséplőgép-
 sziták, zink-, vas- vagy acél-lemezű.
 Trier-javítások mindegyik azonnal és
 legolcsóbb árak mellett engedélyeztetők.

Ujdonság:

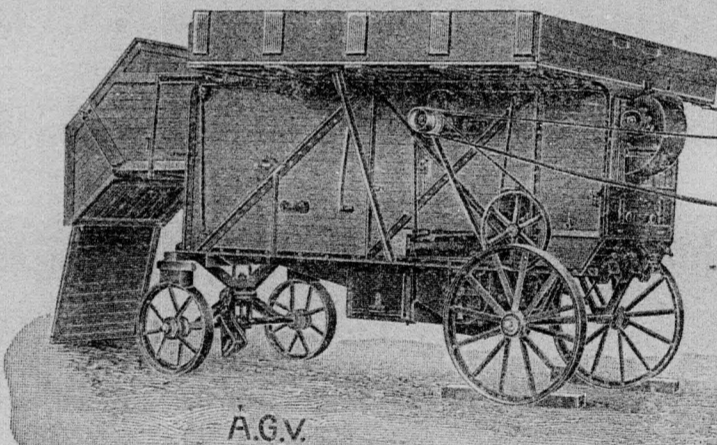
**Legujabb szerkezetű cséplő-
 készlet. :: Szabadalmazott**

SZIVÓGÁZLOKOMOBIL

golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel

A legolcsóbb és
 legbiztosabb üzem.

Tüzelés faszénnel
 vagy antracszittal.



A.G.V.

A legolcsóbb és
 legbiztosabb üzem.

Tüzelés faszénnel
 vagy antracszittal.

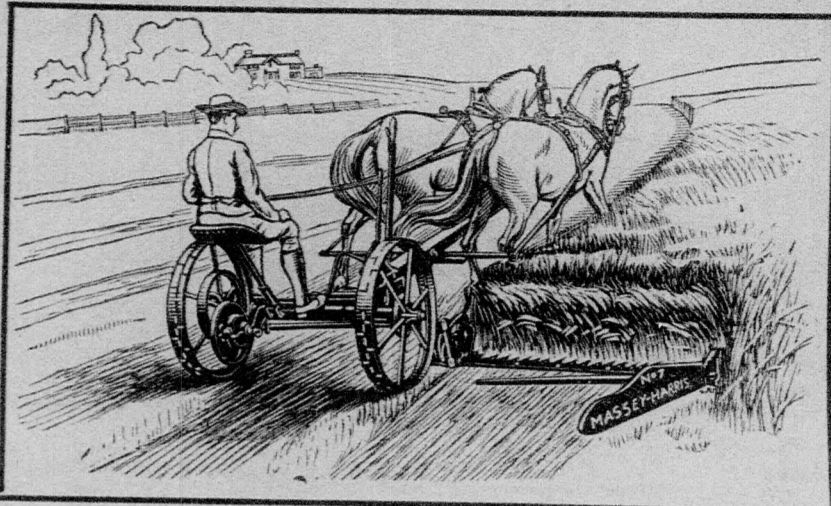
Tüzelőanyagfogyasztás óralóerőnként 480-500 gramm.

Saját érdekében felkérjük a t. gazdaközönseget, hogy az Államvasutak Gépgyárának ezen legujabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni sziveskedjék.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körút 32.

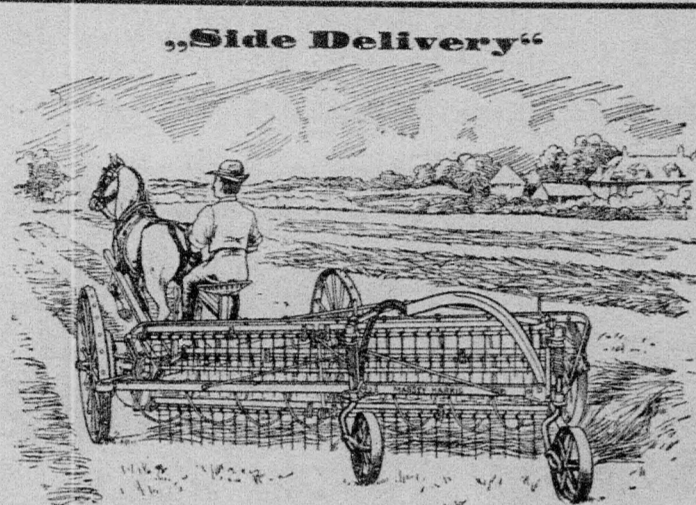
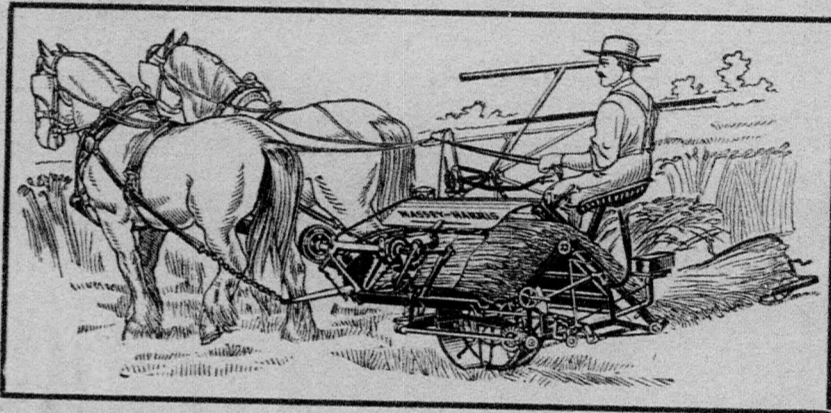
MASSEY-HARRIS C. R. T.



fűkaszáló aratógép és föld-
:: mivelő eszközök gyára ::

TORONTO, ÉSZAK- ::
AMERIKA.

A világ legjobb gyártmányai.



„Side Delivery“
Kombinált szénagyűjtő- és forgatógép.

Árjegyzéket kívá-
natra ingyen küld

Massey-Harris C. R. T. Budapest, U., Alkotmány-utca 23.

H. HAUPTNER

világhírű berlini műszergyáros gyártmánya.

Az 1910. évi brüsszeli világkiállításon versenykivüli jury tag. Az 1910. évi buenos-airesi világkiállításon „Grand Prix“-vel kitüntetve.

SOK PÉNZT, IDŐT és anyagot takarít meg minden gazda, ki az **eredeti**
„KING“ gyorsmeszelőgépet

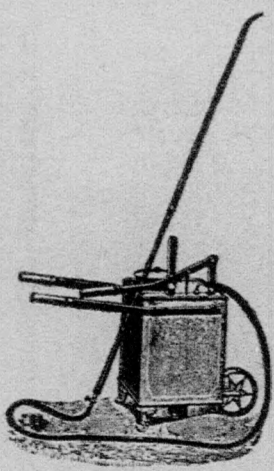
használja, istálló, pincze s más helyiségek meszelésére és fertőtlenítésére, továbbá gyümölcsfák permetezésére.

A „King“ gyorsmeszelőgép ára:

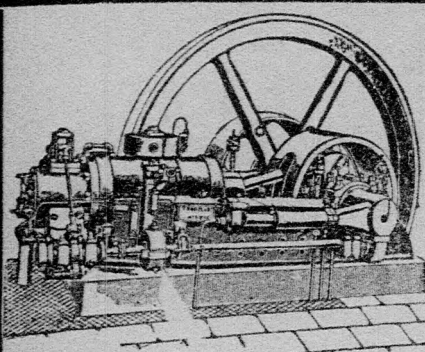
75 liter ürtartalommal, 5 méter magas nyomótömlővel, külön mész szitával, 1 sárgaréz fecskendővel, csappal és porlasztóval, egy kb. 3 1/2 méter bambuszruddal sárgarézcsővel beleszerelve, egy kb. 2 méteres bambuszruddal beleszerelt sárgarézcsővel, 3 különféle porlasztófejjel teljesen felszerelve, kocsin K 170.

Kapható:

GEITNER és RAUSCH cégénél, BUDAPEST, VI. ker., Andrásy-ut 8K. sz.



Gazdasági ponyvák :: lótakarók :: len- és jutazsákok a legjutányosabb gyári áron beszerezhetők
FISCHER ÉS REISS zsák- és ponyva gyári raktárában, BUDAPEST, V. ker., Arany János-utca 12/K. szám.



TRAUZI & Co. BÉCS, IV/2.

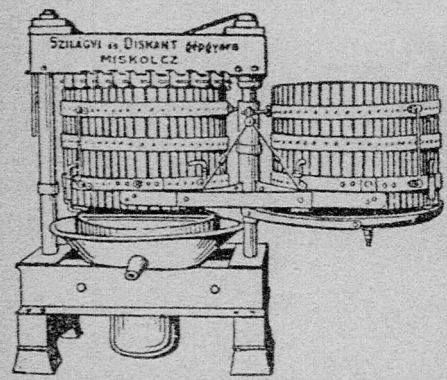
Magyarországi vezérképviselő **FARKAS BÉLA** okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körut 8.

Négyütemű egyenymű nyersolajmotorok, fekvő elrendezésűek, dezéssel. Egyszerűsített és javított **Diesel-rendszer** szerinti működő motorok, nehezen gyűlö, olcsó olajok számára.

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb, legegyszerűbb, legökölésőbb szerkezete. Porlasztó-készülék, gyújtókészülék, előmelegítés nincsen. Bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden egyes része könnyen áttekinthető és hozzáférhető. Olaj- és hűtővízszükséglete kicsiny. Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható. Üzemköltség óránként és tényleges löerőnként 1-1½ fillér.

Allategészségian

Állattenyésztő és állattartó gazdák használatára. Irta: **Wenckheim Károly**, 283 ábrával. Ára 7 korona. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében. Budapest, IX., ÜDösi-ut 25.



1902. orsz. gazd. kiállítás. Pozsony, I. díj aranyérem. — 1906. Nagyvárad, I. díj díszoklevél. — 1901. temesvári kiállítás, I. díj díszoklevél. — 1907. pécsi kiállítás aranyérem és díszoklevél.
Legújabb rendszerű könyökszerkezetű

BORSAJTÓK

Kossuth, Kincsem, Hegyalja, Mabile és Aczelorsós, a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói. Legújabb rendszerű **kettős kosaru sajtók** nagyüzemi préseléshez (hidraulikus)

Sajtóink főelőnye: A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőkielhasználás! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzók és bogozók., **VILLAM** legújabb czenrifugális bogozó- és zuzogépek

1902. borászati kiállítás Eger, I. díj díszoklevél és aranyérem.

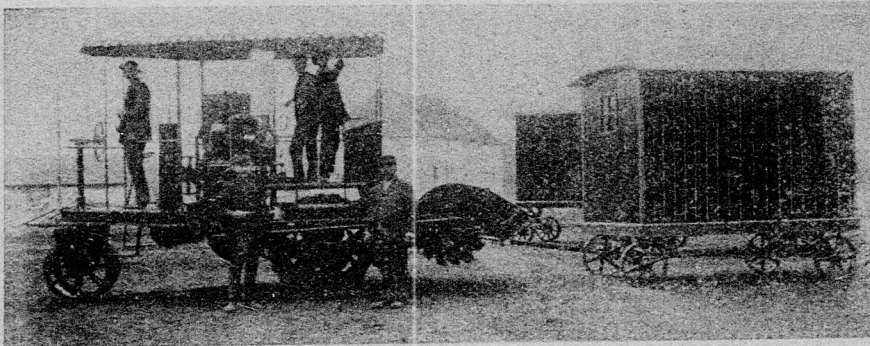
SZILÁGYI és DISKANT GÉPGYÁROS MISKOLCZ Árjegyzék ingyen!

KÖSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS TALAJMŰVELŐGÉPGYÁR R.-T. BAJA

A Kőszegi-féle szab. motoros talajművelőgép

bebizonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, aminőt eddig csak a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj.
3. Ideális trágya-alásztás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával.
4. 30%-kal olcsóbb és 100% kal jobb talajmunka, mint bármely ekével.
5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána.
7. Legalább 30-50%-kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100%-os terméshozamok is).
8. Őrlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitűnően alkalmas.



Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában felülmulhatatlan talajművelőgép.

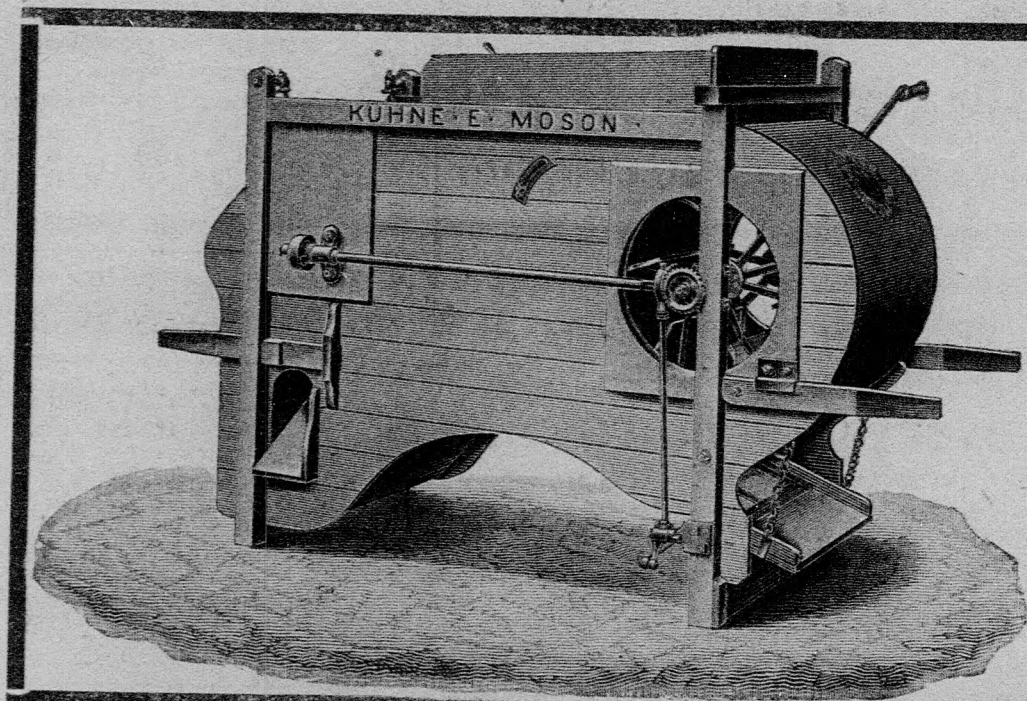
Referenciák:

Gr. Széchényi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gróf Wenckheim Frigyes Pusztá-Szöllös, gróf Karátsonyi Jenő Bánlak, báró Bánffy Ferenc Karácsonyfalva, Máár Zoltán Óbattyán, Rakovszky Antal Kocsóc, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán. Érendred, Machmer

János Pusztá-Rastovác, Razgba Ernő Hontkiskér, Tománovics György Bácsbokod, Pannonhalmi főapátság Kismegyer stb.

Szabadalmazva az összes államokban.

Német- és Oroszország részére gyártási engedély adva **HEINRICH LANZ** cégnek, **MANNHEIM.**



GABONATISZTÍTÓ ÉS SZELELŐ :: ROSTÁKAT,

konkolyválasztó gépeket,
 kerekéket, boronákat, hengereket,
 HIRNEVES **SORVETŐGÉPEKET.**
 Új lánczos műtrágyaszórógépeket

elismert elsőrendű kivitelben szállít:

„KUHNE” MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. MOSON.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.
 Szüretelő és tejgazdasági eszközök.




SZÜCS ÖDÖN
 BUDAPEST,
 VI. NAGYMEZŐ-UTCZA 66.
 AJANLJA
ZEHETMAYR RENDSZERŰ
„KINCSEM”
 SORBAVETŐGÉPEIT, MELYEKSEL
 LÉNYEGES TERMÉSTÖBBLET MEL-
 LETT NAGYMEGTAKARITÁS ÉRETIK EL.
 ISMERTETÉS KIVÁNATRA
 DIJMENTESEN KÜLDETIK




Cséplési mázsakönyv 200 lapos füzet, minden második lap kitép-
 hető, puha barna borítékkal, drbjá K 1.50
Cséplési mázsakönyv 50 lapos füzet, közepén perforálva, kemény
 kötésben, darabja K 1.20
Cséplési értesítő 100 lapos füzet, puha kötésben, darabja . . . K .90

Beszerezhetők a „Pátria” r.-t. nyomtatványkezelői osztályában, Budapest, IX., Ullői-ut 25. sz.



Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskeny-
 vágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása új és
 használt állapotban, több évi részletfizetésre is.
Nyomjelzés, tervezés, építés!
A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR
 keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.
 Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály
 Budapest, V., Váci-körút 32.

Lovak keheessége azonnal gyógyítható



„Vergotinine”-vel

VELPRY, Billancourt, sur Seine.

Több ezer elismerővel. **Ára üvegenként 6 márka.** Állatorvosoknak nagy engedmény.
 Raktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, VI., Király-utcza 12.
 Németországi raktár: **KREWEL & Co., KÖLN,** Eifelstrasse 33.

905

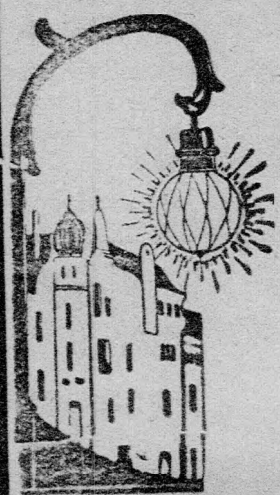
≡ Czementipari gépeket, ≡

betonszórómákat, színes czeментlapprészt gyárt és teljes czeментgyárakat berendez a Hazai fémlemez- és czeментipari gépgyár r.-t. **czementipari gépek osztálya,** BUDAPEST, VI. kerület, Tassi-utcza 66. szám. Telefon 93-13. 5844 Telefon 93-13.

Eladó birtok.

Szatmár vármegyében, Nagykároly várostól köves állami úton 20 perc alatt elérhetőleg fekvő, elsőrendű földekből álló, a szükséges gazdasági épületekkel kellően felszerelt, **1500 hold területű** (1200 négyszögöles) **grófi uradalom** kedvező feltételek mellett eladó. Részletes felvilágosítással, a vétel teljes lebonyolításával megbízott **dr. Antal István, nagykárolyi ügyvéd** szolgál. 921

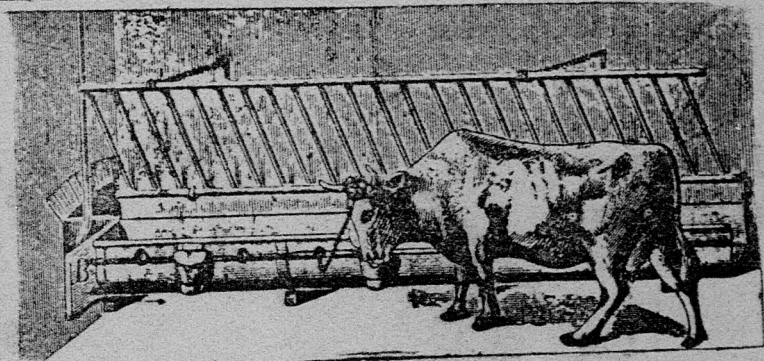
Gazdaságok villanyvilágítása, vizellátása



és takarmánykamra **üzeme egy motorral végezhető. ::** Olcsó üzem! Olcsó ár! Egyszerű kezelés! **Azonnali szállítás.**

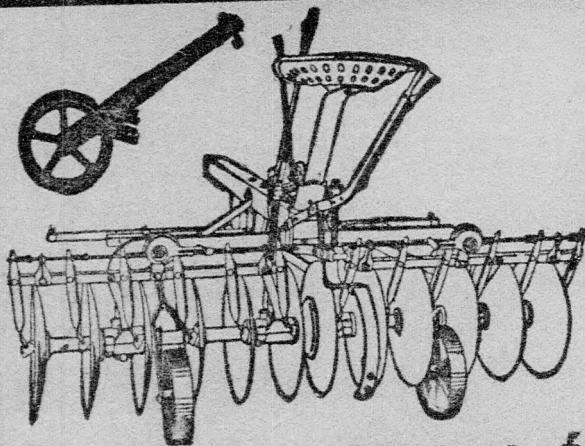
Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök
 Budapest, VI., Podmaniczky-utcza 4.
 TELEFON: 102-24. TELEFON: 102-24.



Önítató berendezéseket

lovak és szarvasmarhák számára készít Küng Braunschweig rendszer szerint **Hanak Gyula** Budapest, VI. ker., Szondy-utcza 56. Gyárt és szállít: zománcozott itatókagylókat, szabályozó tartályokat, uszógyógyászelepeket stb., 415 **amerikai juh- és lónyirógépeket,** melyek munkateljesítése főülmulhatatlan. Ajánlatok, torvek és költségvetések díjtalanul kidolgoztatnak.



Legujabb rendszerű amerikai

tárcsásboronák

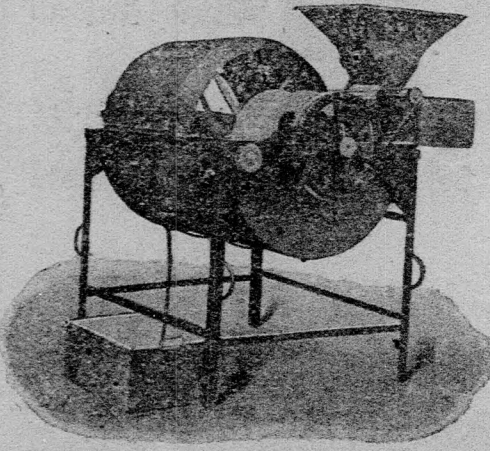
Egyszerű tartós szerkezet! **Kiváló aczélananyag!**
 Felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége,
 Budapest, V., Váci-körut 32.

Ujdonság!

Huszár-féle
szabadalmazott

gabona-csávázógép



biztosan előli az üszögspórákat, kevés csávázó-folyadék felhasználása mellett gyors és biztos eredmény. Csekély munkaerő. 534

Tízetes ismertetéssel és felvilágosítással szolgál a kizárólagos gyártó:

„NICHOLSON“
gépgyár r.-társ.
Budapest, V., Váci-ut 17. sz.

ALAPITTATOTT 1848-BAN.

ALAPITTATOTT 1848-BAN.

LÁBASSY J. UTÓDAI

FEHÉR ÉS UMBACH

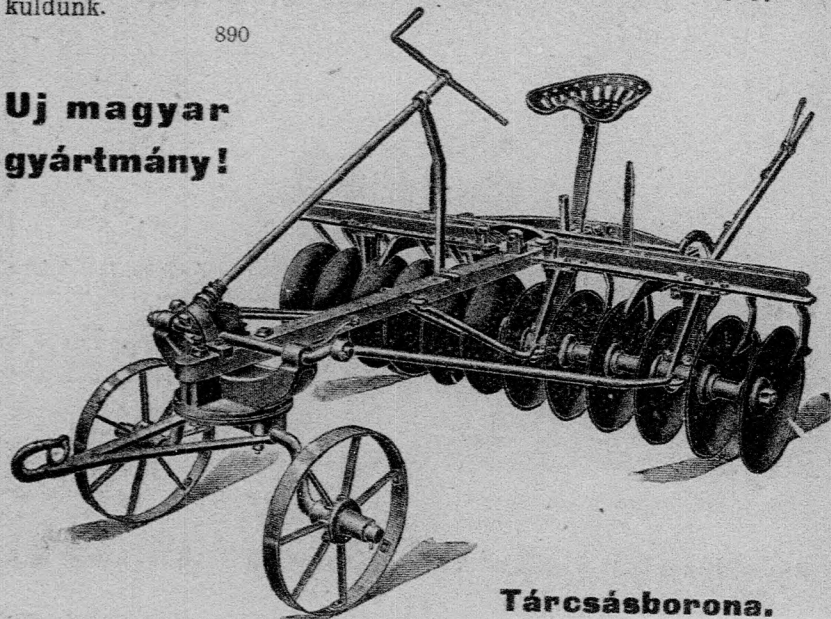
mezőgazdasági gépgyárában Törökszentmiklóson

kaphatók a legújabb javított rendszerű :: **tárcsásboronák**

négy kerékre felszerelve, elől forgatható számollyal, önműködően a talaj felületéhez alkalmazkodó szerkezettel. Kezelhetőségük a lehető legegyszerűbb, munkában felülmúlják az eddig ismert összes tárcsásokat, továbbá a kötött talaj elpusztíthatatlan alföldi magyar ekéi, egyes és kettős vasekéi, boronák, grubberek, porhanyítók stb. A gyártmányok jóságáért felelősséget vállalunk, nem megfelelő kicserélünk. :: Minden levélre válaszolunk és kívánatra árjegyzéket küldünk.

890

Uj magyar gyártmány!



Tárcsásborona.

MINDENFELE

gazdasági kötéláru

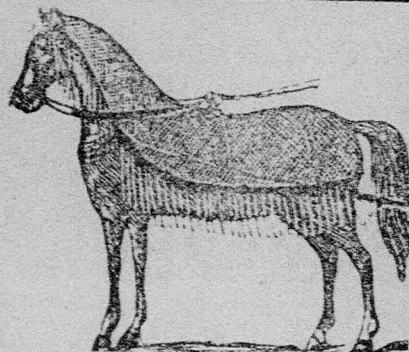
nem gyári munka

istráng, kötőfék, marhakötél, rudaló, kender és kócz (csepű), mindenféle háló és heveder (gurtai), dohányzsineg és zsákzsineg, angol manillafonál,

kéveköttő, zsák és ponyva

legjobb minőségben, legolcsóbb engros árban a 27 év óta fennálló **Bleier és Weisz** kötélgyári cégénél, Budapest, VII., Károly-körut 7. szám alatt szerezhető be.

Sürgőnyczim: „Kötélgyárak”. 759 Telefonszám: 18-67.



Uj könyv a műtrágyázásról!

MOST JELENT MEG:

A műtrágyák az erdészet szolgálatában.

Irta: enesei **DORNER BÉLA.**

20 sikerült ábrával. ■ Ára 2 kor. 50 fill.

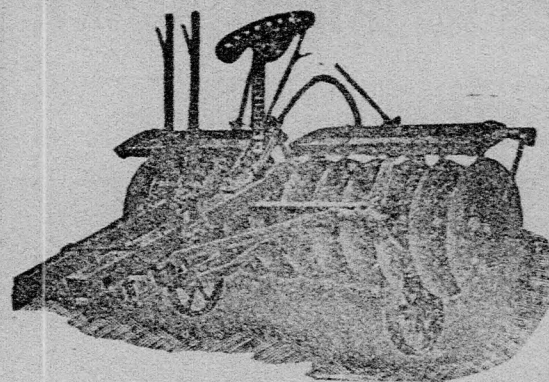


Halleux belga kir. főerdész Bréé melletti kísérlete. A műtrágyázott részlet fanövökedése.

Megrendelhető a „PÁTRIA” részv.-társ. gazdasági könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői ut 25.

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körut 52.

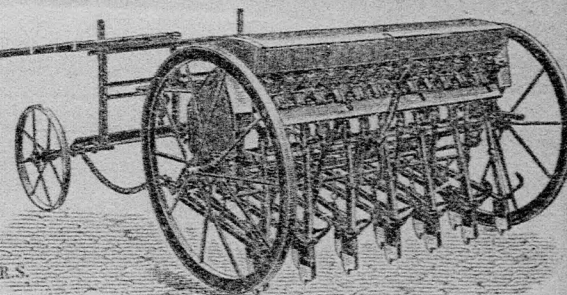


„DEERING”-féle tárcsásborona.

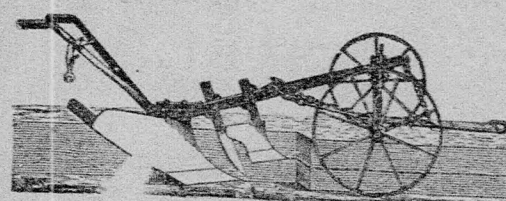
nagy választékban és előnyös árakon kaphatók: lényeges javításokkal ellátott

Deering-féle eredeti amerikai arató-gépek, gyűjtőgépek, fűkaszalógépek és **tárcsásboronák**

legkitűnőbb minőségben, továbbá a valódi „SACK-féle ekék, vetőgépek, grubberek, boronák valamint kitűnő szőlőmivelési eszközök, ugyszintén javított eredeti „WESTFALIA”



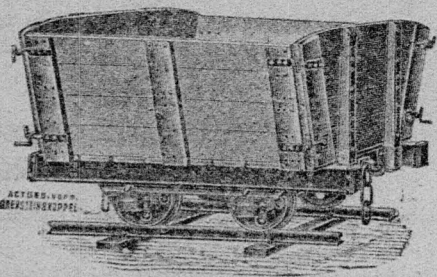
„SACK”-féle sorbavetőgép.



Valódi „SACK”-féle aczéleke.

műtrágyaszórógépek, nemkülönben legkitűnőbb :: **szecskavágó- és répvágógépek, amerikai eredeti :: „Ohio”-é kukoricaszárítógépek (Shredder),**

Kayser-féle gabonacentrifugák „APOLLO” meszelő- és permetezőgépek, szalmakötélfonógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök. 10125



Répaszállító vasutak.

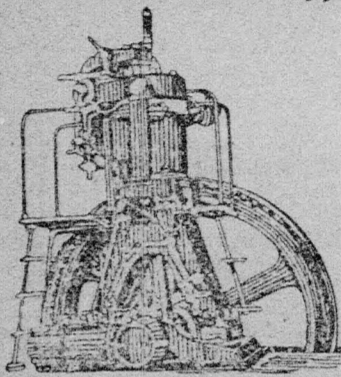
A beálló répaidényre ajánlunk **vételre** vagy **bérbe**

kedvező feltételek mellett teljes **mezei vasutakat**

ORENSTEIN és KOPPEL Budapest, VI., Andrassy-ut 102.

Felvilágosítások, költségvetések díjmentesen.

Eredeti „Otto” motorok



DIESEL-nyersolajmotorok
Benzinmotorok

Benzinlokomobílok
Teljes cséplőkészletek

Famegmunkálógépek
Hűtő- és jéggyártógépek

LANGEN és WOLF
motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

A legutóbbi budapesti gépkiállításán motoraink a legmagasabb elismerésben részesültek és aranyéremmel lettek kitüntetve.

Amit jó, az olcsó!

Eredeti svédországi

MUNKTELL-



NYERSOLAJMOTOROK

és cséplőkészletek az elismert legjobbak.

Igen olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! Legnagyobb jótállás!

Érdeklődőknek árjegyzéket költségmentesen küld!

MUNKTELL GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V., Váci-ut 6. sz. a nyugati pályaudvarral szemben.

Amit jó, az olcsó!

ELADÓ!

140 darab szép magyar faj, I és fél éves borjunk van eladó páronként 440 korona összvételnél; kevesebb mennyiséget is adunk, sürgönyre vagy levélre, melyben az érkezés jelöltetik, Aranyosgyéres állomásnál kocsni áll rendelkezésre. **Dancsilla Testvérek Mezőnagycsán, Bars-tanya, Tordaaranyos vármegye.** 935

Alföldön, Budapesttől 160 kilométernyire egy házilag kezelt, épületekkel dusan felszerelt, vasutállomás mellett fekvő

535 holdas uribirtok eladó.

Felvilágosítást ad: dr. Debreczeni Iván ügyvéd, Budapest, VIII., József-körút 77-79. szám. 930

• Tenyészállat eladás. •

Birtokbérbeadás folytán önkéntes árverésen eladásra kerülnek az alább felsorolt

szarvasmarhák.

I. Magyar-erdélyi fajtából mintegy:

- 60 darab különböző koru fejőstehén borjuval.
- 30 darab fiatal tehén borju nélkül.
- 60 darab 1-3 éves üsző.
- 40 darab 1-3 éves tinó.

II. Vöröstarka fajtából mintegy:

- 20 darab különböző koru tehén.
- 30 darab 1-3 éves üsző és ökör.

Az árverés Maroshévízen (Maros-Torda megye) a máv. állomás közelében levő Maroshid melletti majorban f. évi augusztus hó 1-én d. e. 10 órától kezdődőleg lesz megtartva. Az állatok kikiálltási áron alul nem adatnak el. Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál:

Urmánczy Jeromos maroshévízi gazdasága, Maroshévíz.

Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben való szállítója, kerületi gyógyszerész Kornenburgban, Wien mellett. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Kwizda-féle korneuburgi marha-por

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

1 doboz ára K 1-40, 1/2 doboz 70 fillér.



KWIZDA-féle korneuburgi marha-por csakis ezen védjeggyel valódi!

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrassy-ut 26.

V-ik évfolyam.

Budapesti

V-ik évfolyam.

Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Viola-utca 7. sz.

Nélkülözhetetlen minden földbirtokosnak, ki állathizlálással, állattenyésztéssel foglalkozik.

Egyedüli szakközlöny, melyben az állatértékesítés statisztikai adatai olvashatók.

Előfizetési ára egész évre 10 korona.

LÁNG L. gépgyára,
Budapest, 56.

**SULZER-DIESEL-
RENDSZERŰ NYERSOLAJMOTOROK**

20—2000 lóerőegységig
minden üzemre.

1300 motor több mint 110.000 lóerővel üzemben.

Egyéb gyártmányok: gőzgépek, gőzturbinák, gőz-sűrítők, nagy gázmotorok, bányaszállítógépek, lég-sűrítők, előmelegítők, tulhevitők és közlőművek.

5985

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb kutszivattyuja
az „**OMEGA**“ **LÁNCZKUT**

mert rendkívül sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve. **BARDOS és BRACHFELD, Budapest, VI., Gyár-u. 5.**

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOB B ÉS LEG IS HIRNEVŰ ÜRÁZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szeged. Co. és kiz. kizárólagosan
szabó- és művészi feladatára
a nemzeti ingázóknak
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZTÉK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve. Javítások pontosan és gyorsan.

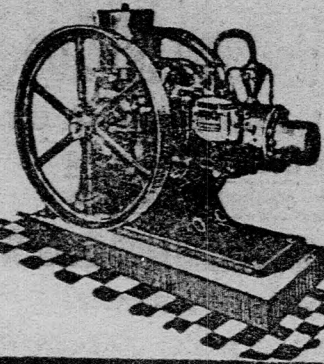
CLIMAX ÉS ECLIPSE

NYERSOLAJ-MOTOROK ÉS LOBOMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő
mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási
veszély, se pénz-
ügyöri ellenőrzés.

ELSŐRANGU
REFERENCIÁK.



BACHRICH és TÁRSA
BUDAPEST-HAMBURG-BÉCS.

Motorgyár: Bécs, XIX/6.,
Heiligenstaedterstrasse 83.

Mintaraktár és iroda: Budapest,
V., Szabadság-tér 17. (Börzsepalota.)

Öt fontos cikk:
**SZÉN,
MÉSZ,
CZEMENT,
MŰTRÁGYA,
GÉPOLAJ**

kötésre és vagonszámra.

**Klár Andor
Debreczen.**

Telefon-interurbán 445. szám.

Áruosztály.
Bankosztály.
Műszaki osztály.

Legjobb összeköttetés. 701/B

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.
Alakult 1900.

Biztosítási alapi		Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1,981.360 K -- f
Tartalékok	-----	2,401.687 " 53 "
	Összesen	4,383.047 K 53 f
1901. évi fölösleg	-----	90.349 " -- "
1902. " "	-----	59.782 " 26 "
1903. " "	-----	109.331 " 73 "
1904. " "	-----	72.438 " 23 "
1905. " "	-----	81.730 " 80 "
1906. " "	-----	39.243 " 65 "
1907. " "	-----	41.877 " 32 "
1908. " "	-----	81.083 " 76 "
1909. " "	-----	106.589 " 84 "
1910. " "	-----	120.184 " 38 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintön az ember életére, különféle módozatok szerint. — Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből, ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5 százalék engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfölségből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, ugy hogy az 1910. év végén a tartalékok 2,401.687-53 koronára rugnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal felvilágosítással minden irányban készséggel szolgálunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Röck István

gépgyára részv.-társ. Budapest.

Szőlősgazdák figyelmébe ajánljuk kitünő szerkezetű
Röck-féle külömbözéki szerkezetű
borsajtóinkat,
kuphengeres szőlőzuzóinkat és
hydraulikus (viznyomásu) borsajtóinkat.

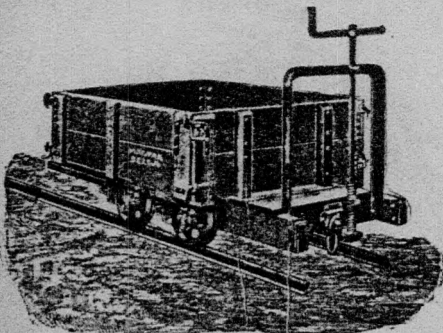
Egyéb gyártmányaink: Stabil és fétstabil egyenáramu gőzgépek a legnagyobb teljesítményig; gőzkazánok minden rendszerben; gázgépek koks-, faszén-, világítógáz-, földgáz- és barnaszén-üzemre; jéggyárak és hűtőtelepek, teljes vágóhídi berendezések; automobilon személy- és teherszállításra; nyersolajmotorok gazdasági és ipari célokra.

Vidéki képviselők kerestetnek!
Költségvetéssel és tervekkel díjtalanul szolgálunk!

906

MAGYAR-BELGA FÉMIPARGYÁR R.-T.

Budapest, Hungária-körut 115-117.



GAZDASÁGI VASUTAK

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.
Eladás — bérlet.

Költségvetés, katalogus díjtalan.

Állandó nagy raktár.

SCHICK HENRIK Eszék, Szlavónia

ajánl tölgy-talpfákat és kitérő-fákat, mezei és ipari vasutak létesítéséhez 1 métertől 140 nagyságig. Árak megegyezés szerint minden vasuti és hajó-állomásra. 817

Száj- és körömfájás

ellen, ugyszintén az ezzel járó tőgy megbetegedéseknél ajánlom **kitűnő és feltétlenül megbízható** készítményemet. E készítményem használata után a ragály fél idő alatt meggyógyul, így az állatot a betegség nem győtri annyira meg s a tejet csak alig pár napra teszi élvezhetetlenné. Minden egyes állat száj- és körömfájás elleni gyógyszere **70 fillér**, tőgykenőcs 1 állatra szintén 70 fillér; 10 adagnál kevesebb nem küldetik. Megrendelhető utánvételt: **Bolgár Miklós** gyógyszerésznél Szécsény, Nógrád megye. 848

Mütrágya behozatal!

Elsőrendű beszerzési forrás!

Szuperfoszfát, Thomassalak, Nitrogéntrágyák, 40% kálisó, kainit, Rét- és heretrágya, Kendertrágya, Szőlőtrágya, Fekáltrágya

legjutányosabban

Klár Andor Ipari és Kereskedelmi R.-T. DEBRECZEN.

Távirat: Klár Andor. Telefon: 445.

Áruosztály főcikkerei: Szén, Mész, Cement, Mütrágya, Gépolaj, Nyersolaj. Műszaki osztály: Gép, Motor, teljes gyári berendezés okl. gépészmérnökök vezetése alatt. 881

Bankosztály: Törlesztéses kölcsönök, — Ingatlan üzletek, — Financzírozások.

Mütrágya behozatal!

Erdélyi jellegű haszonállatok,

u. m. jármosökrök, tinók, borjúk, sertések beszerzését legkulánsabban közvetítjük. **Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhely.** 830

DOHÁNYPAJTÁK

oly időbeni **kihasználása** céljaira, midőn azt még dohányszáritásra használni nem lehet, ajánlja **némely magfajta termelését** a **MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R.-T.** Budapest, IV., Városház-utca 12. sz., hol közelebbi felvilágosításokkal és magyarázatokkal szívesen szolgál az igazgatóság.

RUBEROID 16 év óta bevált

tetőfedő- és szigetelőanyag. Viharálló, vízmentes, nagy szigetelőképeség. **Nincs utólagos mázolás.**

Legegyszerűbb alkalmazás.

Prospektusok, bizonylatok stb. rendelkezésre állanak.

AVENARIUS-MÜVEK LIGETFALU, Pozsony mellett. 441/b

Elismert Merino-rambouillet telivér törzsjuhászatomból ajánlok elsőrendű, hosszugyapjas tenyészkosokat



nagy, széles termet, igen jutányos áron. Minden felvilágosításra kész:

M. SCHMIDT, Gödelitz bei Lauben-Riesa, Kgr. Sachsen. 681



légypapír

istállóknál nélkülözhetetlen. Egy-egy légy papír 1000 legyet fog, mely nem dobandó el. Baromfinak kitűnő takarmány. 100 darab 5 korona.

DETSINYI FRIGYES, Budapest, V., Marokkói-u. 2.

A nevezett légy papírt több gazdaságban sikerrel kipróbáltam és legmelegebben ajánlhatom. 898 Wahl Ferencz jár. állatorvos, Monor.

Eladó juh-állomány.

Reszler Adolf gazdaságában, Zilah, Szilágy vm. **eladó 230 drb elsőrendű magyar raczka anyajuh és 10 drb ugyanolyan kos.** Megkeresések fenti címre küldendők. 914

Földbirtokosok pénzügyeit

elsőhelyű törlesztéses kölcsönök, másodhelyű kedvező kölcsönök által gyorsan és **rendezzük.** Bankösszekötéseink legelőnyösebben minden tekintetben legelsőrendűek. Ügyfeleink az ország legnagyobb birtokosai. Részletes felvilágosítással és cél tudatos kombinációkkal a birtokosoknak vagy igazolt képviselőiknek készséggel és díjmentesen szolgálunk. Cím: **Frankl Adolf banküzlete** Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (Eötvös-udvar), saját ház. Telefonszám 25-40. 479

Eladó Ehrlich Ignác pusztaszentimrei gazdaságában, míg a készlet tart, saját termésű **elsőrendű, vetési ezétra** alkalmas

biborheremag

1.0 kg -ként 85 korona, zsákkal együtt. Megrendelések a fent nevezett gazdasághoz, u. p. Tét, Győr megye intézendők. 934

or en. szám.

ztály. és 701/B

ETE. SZ. 1900.

K - f 53. K 53 f " 26 " " 73 " " 23 " " 60 " " 65 " " 32 " " 76 " " 64 " " 38 "

ember biztosított a tűz, kaptak. veztetett. tést kap- ékos díj- ttak, kik zeltettek. kkat gya- a rugnak. vetítésé- s szolgál FOSÁG.

n est.

tü ü

S

nkát.

ramu ánok, vilá- ak és auto- solaj-

906

lunk!

Erdőbirtokok,
faállományok és fatermékek
adásvételét legelőnyösebben közvetíti
SZÉKELY IGNÁCZ
a „Magyar Fakereskedő” szerkesztője 729
Budapest, V., Nagykorona-u. 32.

SÜRGÖNY
CZIM!
WALSER
CSÁNGÓUTCA
BUDAPEST



TELEFON
BUDAPEST
95-50

WALSER FERENCZ
Cégvezető igazgató: Walser Ferencz, Walser János Győző Úrja.
TÜZOLTÁSI SZEREK-ÉS SZIVATTYÚK-GYÁRA
HARANG-ÉS FÉMÖNTÖDE
BUDAPEST VI. CSÁNGÓUTCA 6.
VILLAMOS MEGÁLLÓ
VÁCIÚT
A RÉGI VAM
KÖZELÉBEN




Villamos világítás
saját teleppel
nyersolajmotor-üzemre
gazdaságok, kastélyok stb. részére.
Szivattyutelepek. 478
Olesó árak. Gyors szállítás.
Legolesőbb üzem.



ELEKTRA villamos és erőtelepeket építő r.-t.
Budapest, VI., Gyár-utca 11 K.

Legjobb minőségű
méhkaptárakat
szállít
Meister
Testvérek
faárugyára,
Budapest, VII.,
Dongó-utca 3-5.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.
1910 augusztus havában Buda-
pesten megtartott méhészeti
kiállítás alkalmával a leg-
arany éremmel kitüntetve.



Czementlapok, falazótéglák
előállítására szolgáló
sajtológ, ürtömbgyártógépek
egyszerű és munkaképes kivitel-
ben **betonürtömbök, pado-
zatkövek** stb. gyártására
**tetőcserépgyártógépek, falazótéglá-
gyártógépek, csőformák, keverő-
gépek, kőtörő- és hengerlőművek**
Dr. GASPARY & Co.
gépgyára, MARKRANSTÄDT. Leipzig
mellett.
Kérjük gyárunkat meglátogatni
262. sz. Árjegyzék ingyen!

A Heller-féle
„KING”
gyorsmeszelő
és fertőtlenítő
gép, az eset-
munka 20-sze-
resét teljesíti.



**Legnagyobb megtaka-
ritás időben, pénzben
és anyagban!**

A „King” kiváló gyorsmeszelő-
és fertőtlenítő gép sokoldalú hasz-
nálhatóság miatt egy mező-
gazdaságban sem nélkülöz-
hető. A szivattyúk teljesen tö-
kéletes árgarubból készülnek, javi-
tások majdnem teljesen kisérték.
„King” műhelyeszközzel többet
teljesít, mint 20 ember eset-
tel és mindenféle állványozást
és előmunkálatot feleslegesen
tesz. Ezen gép egy nap alatt
készíthető.

Gyártók azonkívül:
Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.
Meszelőm szivattyui azonnal kicserélhető
golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát
nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.
Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák
permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval)
60 koronától 320 koronáig.
IG. HELLER,
BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kérjenek leírást. 5795 Képviseletük kerestetnek.



REDUCINE
a sánta lovaknál csodás hatású szer
DUBLINBAN, Írországban lesz előállítva.
Reducine a legmakacsabb vastag inakat,
csánkpókot, nyultetemet, csap-
dagot, csonttetemet, bokadagot és mindennemű le-
rakódásokat gyógyítja.
Reducine nem okoz fájdalmat, nem hágy
hátra nyomokat, pusztán fel-
szívódás útján gyógyít és csak rá kell tenni, amel-
lett a ló tovább használható.
Reducine minden elsőrendű gyógyszer-
tárban kapható, vagy egyenesen
a vezérképviselőségétől Berger Armin Wien, II.,
Kaiser József-Str. 36.
Ára 18 korona. Leírások kívánatra ingyen.
Számos elismerőlevél áll rendelkezésre. 822

A száj- és körömfájás elhárítására



nélkülözhetetlen!
Bevált modellek minden árban.
Kérje az I. számú prospektust
KRASA RUDOLF-tól
Wien, VII., Kirchengasse 29/177.
718

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár
részvény-társulat ::
Budapesten, X. kerület, Róhányai-ut 31.
Motorok benzin-, gáz-, szivógáz- és kohógáz-
üzemre. Emelődaruk. Közúti hengerlőgépek.
Gőzekék. Mindenféle vasúti kocsik. Vasúti
főlszerelések. Kéregöntésű kerekek (Griffin
rendszer). Hengerszékek. Malomgépek.
Egész malmok berendezése és főlszerelése.
Transzmissziók. Turbinák. Gyári berendezé-
sek. Téglagyári gépek. Betonkeverő gépek.
**! Árjegyzékkel és költségveté-
sekkel szívesen szolgálunk. !**

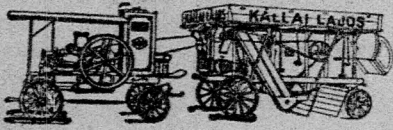
Ganz-féle villamossági r.-t.
Budapesten, II. ker., Lövház-utca 39.
Budapest-Buda-
pestvidéki fiálet: IV., Koronaherczeg-utca 5.
Elektromos világító- és erőátviteli beren-
dezések egyen- és váltakozóáramra. Kolibri
ivlámpák reklámcsólokra. Elektromos
üzemek berendezése uradalmakban. Meg-
lévő berendezések átalakítása. Elektromos
üzemű szivattyúk, ventilátorok, mezei
vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takar-
mányozó-berendezések. Elektromos kis és
nagy vasutak. Bányavasutak.
**! Árjegyzékkel és költség számi-
tásokkal szívesen szolgálunk. !**

„A köztudatba ment át“,
 hogy csakis

KÁLLAI LAJOS

motorgyára Budapest, VI. Gyár-utca 28. szállítja
 teljes jótállás mellett

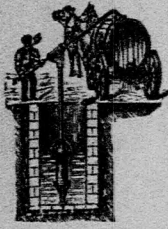
a leghírevesebb motorcséplőkészle-
 tet és malombereendezés-eket



Valódi Kállai Lajos motorkészletek az elismert,
 legkiválóbbak az országban. Kérjen árcédlapokat!
 Figyelmeztetés! Kállai Lajos híreves motor-
 gyára nem tévesztendő össze
 más KÁLLAI cégekkel!

Néhány száz koronával többet vesz be, ha
 a trágyalének nagyobb figyelmet szentel!

**Trágyalészivattyúk, trágyalé-
 osztók és trágyaléhdörög**



ugyszintén minden fajú szivattyút,
 vízvezeték- és legkiválóbb szer-
 kezettel készít

ANT. KUNZ

cs. és kir. udvari szállító,
 M. Weisskirchen (Morvaország).

Prospektusok ingyen és bérmentve.
 Ausztria-Magyarország legnagyobb víz-
 vezeték és szivattyú speciális gyára.

GŐZEKÉK,
 gőz utihengerek és utimozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohó-
 művek társaság vasműveiből. A készülékek vá-
 lasztását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsos
 készséggel szolgálunk.

Szíves megkeresések az „osztrák bánya- és kohá-
 szati társaság“ magyarországi képviselőéhez,

MAYER PÁL FŐHERCEGI ÉS
 FŐFELÜGYELŐ
 BUDAPEST, VIII., József-u.
 16-18., földszint 3. kéretnék.

Őszi vetésre

karó- és tarlórépát ajánlunk,
 mely feleségek kitermelése sokkal
 előnyösebb, mint a repcetermelés.
 Felvilágosítással készséggel szolgál a

**Magyar Magtenyésztési
 Részvénytársaság**

BUDAPEST, MONOR

Gőzeke

kéteprendszerű, 14 HP, rövid ideig üzemben,
 bérlet meg-
 szünthe miatt
 Megkeresések „Englisches Fabrikat 5867“ jel alatt
 Mosse R. hirdetői irodába, Budapest kéretnék. 988

Permanit

legjobb tetőfedő-lemez

Előnyei:

Mázolást nem igényel,
 nem csepeg,
 vízátthatlan,
 tűzbiztos,
 kátránymentes,
 száraztalan.

Szigetelő-képessége jelentékeny, tehát
 deszkázatok borításának szigetelésére sikeresen
 alkalmazható.

Továbbá:

Kátránymentes „GLORIA“ cementasztalt fedőlemez
 Kátrány papirlemez Golorit piros fedőlemez
 Elszigetelőlemezek Hővédő elszigetelő-
 olombetéttel anyag
 Carbolineum, Carbolsav Szurokfáklya

Vállainak: Fedőlemez- és facementtetőzéseket.
 Aszfaltmunkálatokat természetes aszfalttal.

POSNANSKY ÉS STRELITZ

BUDAPEST, V. ker. Lipót-körut 27. sz.

TELEFON 28-29. Gyár: ERZSÉBETFALVA. TELEFON 28-29.
 668

Szurkos fenyőrudak

csakis vagonrakományként, jutányos árban kap-
 hatók minden méretben. **KEGYES LAJOS** gazdasága,
 901 Kozma, Zemplén megye.



**Stevens's
 Ointment**

STEVENS HENRY állatorvostól, London.
 előállított legrégibb és leghatékonyabb eredeti angol vörösblistert,
 melynek az állatorvosok hasonló preparátumok
 fölött előnyt adnak, mert ez az egyedüli blisler, mely bármilyen
 gyakran lesz is alkalmazva, soha sebbhelyet nem hagy maga után.
 A Stevens Ointment csakis állatorvosi rendelésre kapható. Kicsinybeni ár: 1/2 eredeti doboz 4 K., 1/1 eredeti doboz 8 K.

Radian-Dural

RADIAN, ezelőtt Radiol név alatt készíti The Radiol & Co.,
 London. Legjobb szer lovaknál, kutyáknál stb. előforduló min-
 dennemű daganatok eltávolítására; ezáltal vagy vízzel keverve
 felülmunkálással szer a lovak lábainak és csontjainak erősítésére.
 Kicsinybeni ára egy eredeti hádoztogeznek 5 korona.
 Stevens & Co., London DURAL-ja ideális preparátum
 patáspótlásra, mely a patának mindenkor szép és fényes
 külsőt ad, azt tartósan és jobban védi, mint az összes eddig
 ismert, olajból vagy zsírból álló konzerválószer, azokivül nem
 mosódik le. Kicsinybeni ára eredeti dobozonként hozzá való
 falapátal 5 korona.

Minta és röprát véleményezésekkel ingyen. Viszont-
 eladók és állatorvosok rabattban részesülnek. Kapható
 a monarchia minden nagyobb gyógyszerárban, ha nem,
 úgy kéretnék a főraktárhoz fordulni.

Richters Adler Apotheke, Wels Oberösterr.
 Állatorvosi szerek különlegességi kereskedése.
 a Stevens & Co., London 212. Westminster Bridge Road
 Prop. Henry R. Stevens, Veterinary Surgeon, Ausztria-
 Magyarországi vesérképviselete. 737

Elvállaljuk

:: ::

gazdasági vasutak

teljes **Kiépítését** és hozzá-
 tartozó anyagok **szállítását**

Allandó nagy raktár új és hasz-
 nált iparvasuti anyagokban ::

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
 BUDAPEST,
 V., Kálmán-utca 24. sz.
 Telefon 13: -83.

Gazdasági leltár,

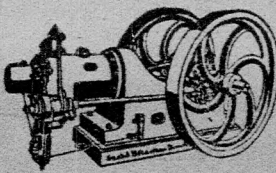
gőzeke, cséplőgarnitúrák, gazdasági kocsik,
 ekék, vetőgépek, szóval egy nagyobb gazdaság-
 hoz szükséges gépek és eszkö-
 zök, bérlet felhagyása miatt olcsón

eladók.

Megkeresés „M. G. 5050“ jel alatt **Mosse Rudolf**
 hirdetői irodájába, Budapest, V. ker.,
 Nádor-utca, kéretnék. 937

A t. gazdaközönség figyelmébe!

A W. J. Bates und Co. Lmtd Manchester
 gépgyárának legújabb rendszerű angol
 nyersolaj-, benzín- és szivógázmotorjai
 takarmányos, malomhajtási, valamint cséplési
 czélokra Szabó Béla utódánál Budapest,
 kaphatók:



Váci-körut 59. szám.
 Üzemköltség 2 fillér
 löerő és óránként.
 Allandó nagy raktár.

Telefon a marhavásártéren: 57-76.

**A Budapesti Állatvásár-
 pénztár Részv.-Társaság**

foglal- szarvasmarhák, borjúk, juhok, bárányok,
 kozik kecskék és sertések bizományi eladásával.

Előleget nyújt hatóságilag megállapított
 kamatláb mellett. A felküldendő álla-
 tokhoz kísérlő nem kell. Vasuti küldé-
 mények
 czimzése: **Budapest-Ferencváros.**

Telefon a sertésvásártéren: 165-03.

Lábizzadás ellen legjobb a Rácz-féle Pedin. Pénz előzetes beki...

Főurak, földbirtokosok és katonatisztek legjobban értékesíthetik levett polgári és katonai ruhájukat

Polacsek és Társánál Bpest, Ankerpalota, V., Ankerköz 1. szám félemelet. Meghívásra házhöz jövünk.

Szeszgyári iroda FREY LAJOS oki. vegyész, szeszgyáros, Reichel és Heiszler vegyipari gépgyár részvénytársaság volt műszaki főtisztviselője.

Elfogad jutányos feltételek mellett minden szaktávágó munkát, mint üzemi ellenőrzést, átalakítást stb. Továbbá szeszgyárak, szeszfinomító tervezését, építését, k... segítségések, berendezések felülbizálását, nemkülönben egyes gépek beszerzését. 2771 Bpest, VI., Dálnok-u. 27. Műszaki iroda.

Eladás

Alkalmi zongoravétel. Bösendorfer, Schwelcher, Kern-Wirdl kiváló mesterek gyártmányul 200 forinttól feljebb Pfaninók 160 forint, új zongora vagy pianó 250 f... feljebb minden árban. Zongora, czimbalomhangolások helyben és vidéken, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek. REMÉNYI MIHÁLY a Nagy. Kir. Zeneakadémia szállítója, BUDAPEST, VI., Király-u. 53. sz. 1139

278 magyar hold sik fekete homoktalaj birtokom eladom vagy bérbeadom. Kedvező feltételek. Topalay Mihály tulajdonos Solt-Vadkert. 8223

Urbán Péter törökbecsei gazdaságában (vasut Csurug) ideit termései 590 kat. hold buzaszalma, 130 cat. hold zabszalma, 2 drb Cornifekféle kevékötő, 3 drb Adriance marokrakó, 1 drb szalmasajtó és 15.000 drb 2 éves, ültetésre alkalmas akácfa eladó. Érdeklődők forduljanak Urbán Péter földbirtokoshoz, Kunágota, Csanád me. ye. 7993

Azonnal szállítható kipróbált, kifizető járása, 35 tényleges lóerejű, álló típusú Bollinger-nyerszajmótor, készleten Schwarz József és Társa cégénél Budapest, VI., Váci-kört 53. sz. 704

Bánffihunyadon körülbelti szeparmáza elsőrendű vöröslőhereszina eladó vasútállomás mellett Czim: Jósza Gyula Inosel, u. p. Nagykálota. 8190

Biborheremageladás. Az új uradalomban (u. p. Nagykálota) kiválóan szép az ideit saját termései biborheremag 100 kg. monként 84 korona árban Nagykálota vasútállomásra szállítva eladó. Zsákok önköltségén. 8194

Szénát, szalmát,

luczernát, lóherét és zabos búkkönyt veszek és eladok bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzpreseim adom. Ajánlatok: 895

Schreier Béla takarmánynagykereskedő Budapest, Népszínház-utca 33 Telefon 20-62.

Saroktelek Veesésen a legforzalmasabb helyen 400 □-ömlny területű, potomáron eladó. Czim a kiadóba. 8018

Szalma- és szénaprés javított és üzemképes állapotban jutányos áron kapható. Gépgyár, Budapest, Örömvölgy-utca 58. 8321

Mesterségesen készített gyógyboroknál jobb a tisztán kezelt természetes bor! Jósza Pál terméseiől Badaacsony-Kisörshelyi Auvezgne gris öbor (Cherryhez hasonló) 0.7 literes palack 4 korona. 0.3 literes palack 2 korona. Kéknyelű kiváló finom pecsényebor (pezsgónél becsesebb) 0.7 literes palack 3 korona 0.3 literes palack 1 korona 50 fillér árban, ládába csomagolva, Badaacsonytomaj állomáson feladva, 50 palackonként - míg a készlet tart - kapható. Rendeléseket kerek Purgly Pál Sifók czimre. 8220

Vadászpuskák nagy alkalmasok mi vétele. Lankaszer, Toplever kulcsaal, 17 fti; Grener zárral, angol lakatszerkezettel, visszaugró kakasokkal, dupla rugókkal 25. Hamerles 35. finom Drilling, 16-os, új Browning, Schöner Ejectoros finom speciál Krupp és speciális Böbler acélosvív Hamerles. Legjobb golyós és sörtes Winchester, Hamerles-Drilling, angol és Kirner garnitúra stb. más, mind kipróbált, jó fegyverek olcsóbban, mint bárhol. Kodó fegyverüzletében, IV. k. Egy-t-m-tér 5. Sportértései fényképezőgépekről is ingyen. Jó puskát veszek és becserelek. 8191

2 lokomobil 10 és 35 HP. teljesen jókárban, olcsón vehető Merkur Vasművek, Nikolai és Társai cégénél, Nagykálotán. 8246

Páprádi gazdaságban eladók mindenféle mezőgazdasági gépek, talajmívelő és ipari szerszámok jutányos árban. Ügyelőkök díjaztatnak. Posta: Valszó. 8247

Földeladási hirdmény. Harkány (fürdőhely), baranya megyei község határában 100 hold prima szántóföld eladó. Bővebb felvilágosítás a tulajdonosnál, Welsz Samu, Harkány, Baranya m. szerezhető. 8248

Biborheremag, tisztított kiességű, 100 kilogrammonként 84 koronával utánvét ellenében ad Dr. Gelypalánk vasútállomás eladó. Zsákok önköltségén. Gróf Somssich gazdasága, Ipoly-nagyfalu. 8249

TEJ-szállító, kannák, szeparátorok, hűtő készülékek, Kópulók stb. KLEINER-FLEISCHMANN Vas-és fémgyárakból MODLING BECS mellett. Árjegyzék ingyen.

Konkolydarát, árpadarát, tengeridarát elad, továbbá: Konkolyt, árpát és tengerit

vesz. 793 A Bpesti Takarmánymalom, VIII., Madách-utca 27. szám. Telefon: 144-70.

Gazdák figyelmébe! 50% olcsóbb mint bármely más világított anyag a pyroleum világitása.

M. kir. szab. 2321. 1900. A. 1905. A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett. Számos elismerőlevellel nálam be tekinthető. - Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. - Kivánára prospektus ingyen és bérmentve. 8085

DEGEN JAKAB Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 23.

MARX ÉS MÉREI tudományos műszerek gyára BUDAPEST, VI., Bulcsú-utca 7 Telefon 21-06. 5219 Gyártanak: fozsmérőt, 16g. ármérőt, vízszinmérőt, órellenőrző órákat, hőmérőt. Külön osztály fűzők és laboratoriumi műszerek gyártására. 16 HP. 90 munkás.

Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA kapható Stádel gépgyárban, Győröt

Préselt szalma nagyobb tételekben eladó. Vasuti állomás: Zsombolya. Ajánlatok Parma hercegi uradalomhoz Emilia-major, u. p. Magyarcsérnye intézendők. 8222

RATTO Phosphor-pasta PATKANYOK teljes kipisztításra szavatosság mellett üvegekben 1 korona, 3 korona és 4 korona. DETSINYI FRIGYES Budapest, V., Marokkól-sz. 2

Préselt buzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban Ehrenreich Béla ZOMBOR (Bácska).

Legjobb anyagból kitűnően készített gazdasági teherkocsikat vasalással szállít 777

Steiner Armin vaskereskedő, Galgóczon. Keveset használt nyersolajmotor elsőrangú gyártmány, teljes szavatosság mellett olcsón eladó. Krausz, Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 2/b. III.

BAJZÁTH IGNÁC Székelyhidon. 84 Szalmasajtoló kevésbé használt állapotban igen előnyös árban eladásra ajánlatik Szücs Ödön cég által, Budapest, VI., Nagymező-u. 66. sz. 7267

Gyors, pontos, olcsó földmérés Vliághirű szabadalom 18 államban.

ZISKA JÓZSEF ntóda ROSTÉLY GYÖRFY mérleggyáros. Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Eötvös-utca 47. Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérleg, tisedes és százados, valamint gazdasági szekér, hid és marhamérleg. A budapesti, finnel és győri gabonátösdék szállítója, ugyancsak számtalan nagy gómalom és uradalom szállítója. Árjegyzék bérmentve. Használt mérlegek becsereitettek és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek. Kiváratra uradalomba is küldök szerelőt. 850

Vadászoknak! Az apróvad vadászata. A legszebb urali passzió a vadászat, csak akkor tökéletes, ha a vadász ismeri annak minden titkát. Ez irányban kimerítően tájékoztat Diesel-Mika Az apróvad vadászata című pompás diszkrétve, melynek második bővített kiadása most jelent meg. Tizenhat szines, husz műnyomásu teljes és kétszázötvennégy szövegkép díszítelt álló munkát, amely közel 800 oldalon tárgyalja az apróvad vadászatanak minden tudnivalóját. Ars pompás diszkódesben 23 korona. - Megrendelhető a "Patria" r.-t. könyvkereskedésben, Budapest IX., Üllői-ut 25. 8252

Mindennemű ruganyos kocsik szőlő kivételben ARMBRUST LAJOSNÁL GYŐR. Szabadalmazott oldalt járó gőzjelm utóérhetően előnye az eddigiekkel szemben, hogy teljes egyenúlyban fut, minden himbálózás nélkül, és ez által a lovat sem terheli. A legrosszabb utakon kellemes utazást nyújt. Kifogástalan kiállítás, könnyű és feldőléstől védett.

Vétel Cziroszalmát megvételre keresek, Deutch Mór Budapest, VIII., Luther-utca 1/b. 8224

Szénát, szalmát és mindennemű vetett takarmányt

kizárólag elsőrendű minőségűt veszek és eladok Grünfeld Simon Bpest, VIII. Karpfenstein-u. 12 Telefon: 60-90. Sürgyöny: Grünfeld takarmányos

Legjobb anyagból kitűnően készített gazdasági teherkocsikat vasalással szállít 777

Steiner Armin vaskereskedő, Galgóczon. Keveset használt nyersolajmotor elsőrangú gyártmány, teljes szavatosság mellett olcsón eladó. Krausz, Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 2/b. III.

BAJZÁTH IGNÁC Székelyhidon. 84 Szalmasajtoló kevésbé használt állapotban igen előnyös árban eladásra ajánlatik Szücs Ödön cég által, Budapest, VI., Nagymező-u. 66. sz. 7267

ZISKA JÓZSEF ntóda ROSTÉLY GYÖRFY mérleggyáros. Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Eötvös-utca 47. Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérleg, tisedes és százados, valamint gazdasági szekér, hid és marhamérleg. A budapesti, finnel és győri gabonátösdék szállítója, ugyancsak számtalan nagy gómalom és uradalom szállítója. Árjegyzék bérmentve. Használt mérlegek becsereitettek és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek. Kiváratra uradalomba is küldök szerelőt. 850

Vadászoknak! Az apróvad vadászata. A legszebb urali passzió a vadászat, csak akkor tökéletes, ha a vadász ismeri annak minden titkát. Ez irányban kimerítően tájékoztat Diesel-Mika Az apróvad vadászata című pompás diszkrétve, melynek második bővített kiadása most jelent meg. Tizenhat szines, husz műnyomásu teljes és kétszázötvennégy szövegkép díszítelt álló munkát, amely közel 800 oldalon tárgyalja az apróvad vadászatanak minden tudnivalóját. Ars pompás diszkódesben 23 korona. - Megrendelhető a "Patria" r.-t. könyvkereskedésben, Budapest IX., Üllői-ut 25. 8252

Mindennemű ruganyos kocsik szőlő kivételben ARMBRUST LAJOSNÁL GYŐR. Szabadalmazott oldalt járó gőzjelm utóérhetően előnye az eddigiekkel szemben, hogy teljes egyenúlyban fut, minden himbálózás nélkül, és ez által a lovat sem terheli. A legrosszabb utakon kellemes utazást nyújt. Kifogástalan kiállítás, könnyű és feldőléstől védett.

Vétel Cziroszalmát megvételre keresek, Deutch Mór Budapest, VIII., Luther-utca 1/b. 8224

Megvételre keres kajszinbaraczkot és spanyolmeggyet

legmagasabb napiáron, közvetlen termelőktől, kicsiny vagy nagyobb mennyiségű. Szives ajánlatokat kér HOPPE ANTAL KERTÉSZ 760 RÁKOSPALOTA, Pest m

Lenmagot minden vidéki állomáson mindenkor a legmagasabb napiárban vásárol és mintázott ajánlatokra rögtön választ Krausz HUGO terménykivitelű üzlet Budapest, V. Szabadság-tér 6

Jókarban levő használt FOWLER vagy KEMNA-féle gőzeket KERESÉK megvételre. Ajánlatokat „Répaczu-kor 8122” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 8122 Veszek

szénát és szalmát minden mennyiségben; szállítom préselve és fuvarmentesen minden vasuti állomásra. Böhm Arnold takarmánynagykereskedő Budapest, VI. ker., Hegedű-Sándor-utca 23. sz. n. Telefon 141-80. 903

Földbirtokot veszek 1000 holdtól föfelé és földbirtokosokat finanszírozok. „P. G.” Budapest, V., Úgy-nök-utca 10. 1/3. 820

Bérlet 1000 vagy 1500 hold körüli; nagyobb súlyt fektetek oly birtokok a hol szeszgyár is van. Közvetítők díjaztatnak. Dickmann Zoltán, Serie, u. p. Feled. 8226

Bérbe keresek 300 hold körüli birtokot, közel a vasútállomáshoz. Lehetőleg Dél-magyarországon vagy Erdélyben. Ajánlatok Zsurka József-czimre Tótdísz, u. p. Felső-czimre (Nyitra m.) intézendők. 8252

Jó kukoricatermő vidéken 4-500 holdas bérletet keresek azonnali átvételre 10-12 szobás trassági kastélyival, vasuti állomással, körülbeltű 10-szer akkora jó apróvadterület is bérletből legyen. Czim a kiadóhivatalban. 8253

Bérletet keresek 500 hold körüli, síkfekvű prima földet. Lehetőleg Sopron, Győr, Moson, Komáromi vonal, rakadóállomás közelében. Csakis tulajdonosok lesznek figyelembe véva. Almádi József, u. p. Zámoly, Győr m. 8195

Min... ket... lara... éve... toku... gyo... sár... el;... tele... gazo... gyár... term... lator... rosu... Nős... róm... szer... tudá... gel... sítá... nye... Allá... szak... végz... éves... össze... teend... keres... elfog... Aran... Ispá... 28 év... su, a... az... marh... tober... vezet... dasg... esggy... nagy... dasg... ispan... bárm... megk... jelleg... Uras... tus... nyok... tessé... Sefa... Vágk... Föld... föld... latal... azonn... zere... Mük... ezet... korla... ván... rende... urali... k... l-én... tatni... lához... megk... ler... u. p. 8... Tany... állás... és ip... végze... nek e... ref... néhan... nagy... a sz... hiala... bur... egyéb... Bérje... szive... hivata... Tehe... kiasa... évi... torral... zik, a... ugym... külfö... ügyel... hasza... októbe... Sziv... Tehe... rom-S... Egy... kezd... vagy... gaza... a kom... Csanád... Szilves... Lajos... Vasár... Ispán... szeren... zetesg... tét, 2... 5 évi... ványok... gazdas... írod... ktho... állat... ban... jelenl... szándé... megke... ige ala... rotnel...

Minden tekintetben kifogás-
talan gazdasági
tevékenység
teljes meg-
biztatás
teljes meg-
biztatás
teljes meg-
biztatás

Vadói vagy ehhez hasonló
állást keres Jankovics
Sándor, Alsó-Szemeréd, Hont
megye. 8255

Állatok

**SOVÁNY ÉS HIZOTT
sertéseket
legjobban értékesít és
beszeres**
BAUER B. GYULA
sertésbizományos
Bpest, VIII., Rákóczi-ut 73.
TELEFON 79-41.
Minden felvilágosítás
díjtalanul készséggel adatik.

Kitűnő fejlődési szimmentháll
és bonyhádi tenyész-
bikák eladó Szeldner Sámuel
kiszármagjában. Posta
Nyágyréde, vasútállomás Gyón-
gyós. 7423

Az ujnepi uradalom (u. p.
Nagykanizsa)
Nagykanizsa
Nagykanizsa
Nagykanizsa

Eladó birkák. 22 drb szám-
foglaló feletti, tenyész-
térre alkalmas 3 éves hazai
földi koca, továbbá 550 drb
2 1/2 éves kiválószépen fejlett
ürd és 550 drb 1 1/2 éves kiváló
szépen fejlett ürde eladó **Vajna**
Testvérek szármagjában.
Bármikor megtekinthető.
Cím: Vajna Testvérek, Zsáka,
Bihar megye. Vasútállomás:
Berettyóújfalva. 8114

Eladó keresztelőre és tisztá-
lásra való tenyésztésre
alkalmas keleties töröknyelv-
vezett szilóktól származó 4 drb
keleties pirostarka 1/4-3/4 éves
bika gróf Malláth Géza patvarcai
gazdaságában, u. p. Balassa-
gyarmat. 8186

Kajdaci sertésenyészetem-
ben elsőrendű ki-
állítás példány 3-5 hónapos
yorkshirei tenyészkan és emse
szilók darabonként 150-200 K,
valamint néhány darab 11 hó-
napos befedezett elsőrendű
tenyészkoca sziló 300-400 K,
azonnali szállítása mellett eladó.
Telivér göndörzörű lincoln-
shirei tenyészemből már itt
született akklimatizált
kocák másodszori malacokra
tavaszi szállításra, 3 hónapos
korban orbánc ellen bejuttatva,
darabonként 300 K és 2 K istálló-
pénz árban előjegyzéseket el-
fogadok. Egy tenyészem ré-
szére fenntartott 8 hónapos re-
mek szép telivér lincoln-kan
1000 koronáért átvethető. Neme-
sített mangalica tenyésztem-
ből özi szállításra csakis kan
malacokra fogadok meg elő-
jegyzéseket, orbánc ellen be-
juttatott 3 hónapos malacokra
darabonként 200 K és 2 K istálló-
pénz árban. A szállítás a ru-
ndelések sorrendjében történvén,
ajánlatos az előjegyzéseket mi-
előbb eszközölni. A tenyész-
bármikor megtekinthető, elő-
zetes értesítésre kocsit rendel-
kezésre áll Kajdacs megálló-
helyen. Blascok Gyula, Kajdacs
(Tolna m.) 8188

Mustrabirka. A veszprémi
káptalan gazdaságában (Vesz-
prém m.) 300 drb vegyesbirka
eladó, páronként 36 koronáért.
8189

Eladó csikók. Négy darab
éves, kettő 1 éves, kanczák,
félvér Orlov trapper apa, angol
telivér anyák ivadéka, 2000
K-ért eladók. Cím: a kiadó-
hivatásban. 8185

Keresetük 20 drb kisenjől
éves anyasertés felbuzgatva,
véssen áment. Ár megjelölésé-
vel kérék ajánlatot **Török**
Elemér intéző, **Marlenfeld**,
u. p. Naszica, Slavonia. 8183

Importált yorkshire angol
sertésenyészet-
ből 10 drb kan és 10 drb koca-
malac eladó; július hó végén
bevezetés után 3 kor. és 3-
4 hónapos korban 2 kor. és 3-
4 súly kilogramma helyben.
Cím: Gróf Andrássy Sán-
dor szigetvári uradalom.
8218

Bérlőfelhagyás végezt eladó
48 darab 7
éves erdélyi szilajókról, 60 drb
részt borjas, részt előhasn,
igen szépen fejlődött bonyhád-
szimmentáli faszók és tehének.
**Dobrin Bichard, Nagy-
fakos, u. p. Nagykanizsa.** 8216

100 drb egyéves fehér tinót
(ökörborjúk) ajánlok
megvételre, kiváló szép, nemes.
Szives megkeresést kér:
Harmath Lajos, Aranyos-Eger-
begy, u. p. Aranyos-Gyér.
822

Tenyészbikák, 2 drb fehér
1 drb berni-szimmentáli, 2/4
évesek, államilag minősítve,
edzetek, erdei legelőn nevelve,
eladók **Dávid Sándornál,**
Kovácsán, Háromszék m.
8244

50 drb véssen áment, szőke,
báró Wesselényi-faj
Kornstein-kanokkal felbuzgatott
kétéves tenyészkoca, 3 drb
két éves Kornstein-féle kan,
berkshirei és yorkshirei
tenyészkanok és kocák, szilók
és malacok, két garnitúra ele-
vátoros Shulworth-gözeséplő
egyik ámentben, kévsötös
araszóp és egyéb felszerelések
gazdaságfejlesztésé miatti el-
fogadható áron végleg kiárni-
tanak **Violent gazdaság, u. p.**
Aranyos, Komárom m. 8242

48 drb 14 hónapos, hasas,
göndörzörű mangó-
loca koca 180 koronájával
eladó. **Veszek** néhány száz
darab 5-6 hónapos sovány, de
nem fejelt szilók. **Milten-
ium-telep, Nagyösz.** 8243

Eladó birkák. 22 drb szám-
foglaló feletti, tenyész-
térre alkalmas 3 éves hazai
földi koca, továbbá 550 drb
2 1/2 éves kiválószépen fejlett
ürd és 550 drb 1 1/2 éves kiváló
szépen fejlett ürde eladó **Vajna**
Testvérek szármagjában.
Bármikor megtekinthető.
Cím: Vajna Testvérek, Zsáka,
Bihar megye. Vasútállomás:
Berettyóújfalva. 8114

100 drb átvészelt 1 1/2-3 éves
mangalica tenyész-
kocát keresek megvételre.
Ajánlatok kor, szármagja, súly
és megjelölésével **Vajda Zeig-
mond** földbirtokoshoz Magyar-
Bánhegyre (Csanád m.) cím-
zendők. 8187

Egy pár arabs 155 cm. magas,
állást 3-5 hónapos
yorkshirei tenyészkan és emse
szilók darabonként 150-200 K,
valamint néhány darab 11 hó-
napos befedezett elsőrendű
tenyészkoca sziló 300-400 K,
azonnali szállítása mellett eladó.
Telivér göndörzörű lincoln-
shirei tenyészemből már itt
született akklimatizált
kocák másodszori malacokra
tavaszi szállításra, 3 hónapos
korban orbánc ellen bejuttatva,
darabonként 300 K és 2 K istálló-
pénz árban előjegyzéseket el-
fogadok. Egy tenyészem ré-
szére fenntartott 8 hónapos re-
mek szép telivér lincoln-kan
1000 koronáért átvethető. Neme-
sített mangalica tenyésztem-
ből özi szállításra csakis kan
malacokra fogadok meg elő-
jegyzéseket, orbánc ellen be-
juttatott 3 hónapos malacokra
darabonként 200 K és 2 K istálló-
pénz árban. A szállítás a ru-
ndelések sorrendjében történvén,
ajánlatos az előjegyzéseket mi-
előbb eszközölni. A tenyész-
bármikor megtekinthető, elő-
zetes értesítésre kocsit rendel-
kezésre áll Kajdacs megálló-
helyen. Blascok Gyula, Kajdacs
(Tolna m.) 8188

**Kiválóan csontos, ne-
mes és jó fejlődésű
bonyhád-simmenthali
keresztelésből eredő
1 1/2-2 éves
tenyészbikák**

eladók. Fedeztetés kipró-
bálva. Yorkshirei tenyész-
szet. **Boldogasszony, Moson**
megye. **Az intéző.** 846

Mustrabirka. A veszprémi
káptalan gazdaságában (Vesz-
prém m.) 300 drb vegyesbirka
eladó, páronként 36 koronáért.
8189

Eladó csikók. Négy darab
éves, kettő 1 éves, kanczák,
félvér Orlov trapper apa, angol
telivér anyák ivadéka, 2000
K-ért eladók. Cím: a kiadó-
hivatásban. 8185

Keresetük 20 drb kisenjől
éves anyasertés felbuzgatva,
véssen áment. Ár megjelölésé-
vel kérék ajánlatot **Török**
Elemér intéző, **Marlenfeld**,
u. p. Naszica, Slavonia. 8183

Importált yorkshire angol
sertésenyészet-
ből 10 drb kan és 10 drb koca-
malac eladó; július hó végén
bevezetés után 3 kor. és 3-
4 hónapos korban 2 kor. és 3-
4 súly kilogramma helyben.
Cím: Gróf Andrássy Sán-
dor szigetvári uradalom.
8218



Muraközi
hidegverű (nori) igaz
tenyészlovak
választott csikók és
tenyészmenek

vásárlásánál közvetlen a
tenyésztőktől, segédkező-
semet felajánlom s a folyó
évben Muraköz és vidékén
tartandó lóvásárok jegy-
zékét kívánatra szívesen
küldöm: **Elsőrendű referen-
ciák rendelkezésre állnak.**

Czímem:
IDŐS HEINRICH MÓR
lóvásárló ügynöksége
Csáktornya (Muraköz),
Törv. bej. czég.
Sürgönyezim:
Heinrich Senior,
Csáktornya.
Interurban - Telefon
33. szám. 572



Vöröstartka
tinó és üsző

teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves
nám minden mennyiségben
kapható olasz áron. Későbbi
ugyszintén jármos és beállít-
tási ökrök szállítására vállal



Legelsőrendű bonyhádi
eredeti tenyész-
teheneket, friss borja-
sokat, hasasokat s te-
nyészbikákat bármely
időben, bármely mennyi-
ségben kulánsul és leg-
csoőbb áron szállít:
Fonyves Flaschner Sándor
tehenekereskedő.
Lovél- és sürgönyezim
Budapest, VII., Elemér-u. 17.
Telefon: 170-18.
Istálló: Kápest, Üllői-ut 4
Telefon „Kápest” 38.

Magyar
tenyész bikák
kaphatók
Gróf Teleki Arvéd
uradalmában
posta: **KONCZA.**



Valódi bonyhádi
friss fejős, hasas
tehenet és mindenféle
tenyészállatot
szállítok a legjutányosabb
árban, a legjobb minőség-
ben és bármely mennyiség-
ben: a tejhozamra nézve
garanciát vállalok és a
legszebb kizsoltgálást
biztosítom. — Istállomban
állatok állandóan kap-
hatók. 635
Hoffmann Dávid
pusztaszentgyörgyi bértó
Bonyhád, Tolna megye

**Első-
rendű** tiszta erdelyi-
magyar fajta 1-2-3
éves

ökörborjúk
bármely mennyiségben,
jutányos áron, állandóan
kaphatók

Nyegrucz és Társa
legelőgazdaságában
Szamosujvárt.
Czím: **NYEGRUCZ TÓDOR**
SZAMOSUJVÁRT. 7

Elsőrendű magyarfajú
erdélyi jármos-
ökrök, 2 éves magyar-
fajú erdélyi ökö-
borjúk minden időben
kaphatók, **ALEXA MIKLÓS-nál**
Szamosujvárt,
Szolnok-Doboka megye. 679

Az ördögösi
gazdaságban
eladó 200 drb
egy évet betöltött első-
rendű fehér erdélyi
ökörborjú.

Levélczím:
NAGY DÉNES
földbirtokos, **Torda**
(Torda-Aranyos m.) 933



Elsőrendű eredeti
bonyhádi
teheneket

hasasokat vagy bor-
jasokat bármely időben,
bármely mennyiségben
kulánsul áron szállít
BAUER MÓR
tenyész- és haszonállatkeres-
kedő **BUDAPEST.** Iroda
VI., Felsőerdősor-utca 1.
Istálló Ujpest, Károly-u. 11.
Telefon 93-95. 566



Zudtvieh-Etablissement
„**SÜRWÜRDEN**“
Alapított 1860-ban.
Tulajdonos: **LÜBEN H.**

Oldenburgi tenyészmenek,
kanczák, csikók, telivér
Shortorn-szarvasmarha,
telivér **Oxfordshirei down-
juhok,** telivér **Yorkshire-
sertések.**

Megrendelések másfajú
tenyészállatokra (pl. Olden-
burgi Wesermarsch, ost-
friesei Wilstermarsch-szarvas-
marha stb. stb.), a leggon-
dosabban eszközöltetnek.
Kivitel! Behozatal!

Tenyészeteim Európa,
Amerika, Ausztrália és
Afrikában számos tisztele-
díjat stb. nyertek.
Sürwürden vasút, posta és
távírdaiállomás a Bréma-
Hude-Nordenham vona-
lon, Oldenburg nagyher-
cegségben, Németország.
Vezérképviselő Magyarországra
és Ausztria részére:

Baró WIMMERSPERG EGON
LAXENBURG
készen, vasúti, posta- és
távírdaiállomás **WIEN**
mellett. 14

Vegyesek
Marhalagelő prima, dus
erdői 100-150
drb részére kiadó. **Molnar**
Béla földbirtokosnál **Pta-
Görva, u. p. Ajnácskú,**
Gömör megye. 8172

Gőzeket keresek gazdaságom-
ba, sik 200 hold szántó-
ra ajánlatot kérék. **Brack**
Ignác, Debercsény, u. p.
Magyarnádor, Nógrád m. 8250

Gőzeket keresek gazdaságom-
ba, sik 200 hold szántó-
ra ajánlatot kérék. **Brack**
Ignác, Debercsény, u. p.
Magyarnádor, Nógrád m. 8250

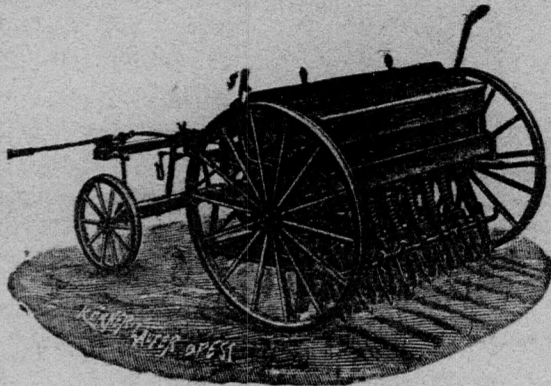
re keres
aczkot és
nyolmegegyet
abb napi-
vetten ter-
kicsiny vagy
mennyisé-
ajánlatokat kér
ANTAL
TÉSZ 760
LOTA, Pest m
magot
ki állomáson
a legmagasabb
ásáról és min-
atokra rögtön
Z HUGO
viteli üzlet
zabadsán-tér 6
levő hasz-
LER vagy
féle
ekét
megvételre.
Répaczu-
jelögere a
kerek. 8122
zek
at és
mát
nyiségben;
réselve
ntenesen
állomásra.
Arnold
gykereskedő
er, Hegedüs-
23. szám.
e. 908
rtokot
holdtól
birtokosokat
„P. G.”
V., Ügy-
D. 1/3. 930
et
k 1000 vagy
1500 hold
nylt fektelek
szeszgyár is
díjaztatnak.
Serle, u. p.
8226
0 hold körüli
főzel a vasút-
etőlég Dál-
vagy Erdély-
urka József-
u. p. Felső-
intézők.
8262
6 vidéken
bérlétek ke-
ésért 10-12
telivér, vas-
körbéltek
apróváder-
yén. Cím: a
8253
500 hold
körül, sik-
at. László
on, Komáro-
llomás köz-
zonosok lesz-
ve. Almádi
y, Győr m.
8195

Magyar szabadalom: 41461. szám.
Orosz szabadalom: 13184. szám.

Német szabadalom: 171497. és 197235. sz.
Osztrák szabad.: 24190. és 36532. sz.

„REKORD II.“ szab. sorvetőgép.

A losonczi gazdasági gépgyár gyártmánya.
Sorba vet – sorba trágyáz.



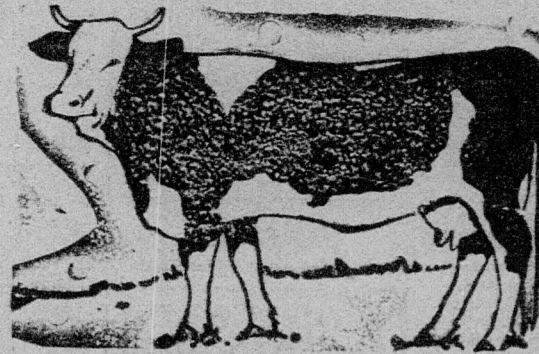
A sorbátrágyázás bámulatos terméstudbilitet eredményez. ::

A sorbátrágyázás által kb. 50% műtrágyamegtakarítás érhető el. ::

Államgépgyári legujabb szerkezetű gőzcséplőkészletek, benzinmotorok, resiczai aczélekék, Kalmár-féle rosták és egyéb talajművelő eszközök. :: ::

Bővebb felvilágosítással és árjegyzékkel szívesen szolgál.

**A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége**
Budapest, V., Váci-körút 32.



Üszöket adunk

tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságoknak és uradalmaknak. **A tarka faj üszők és tehének** jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

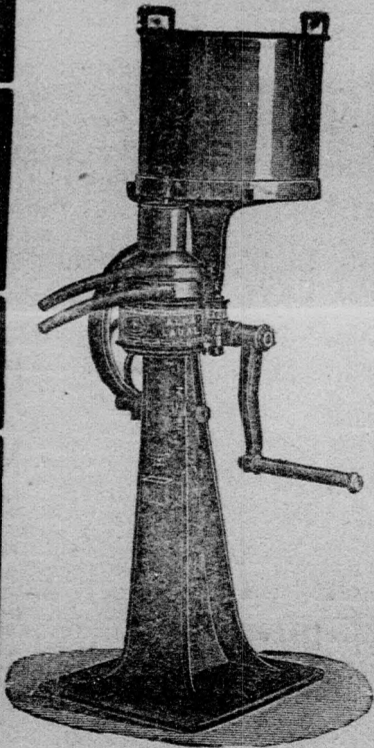
Irodai telefon **16.** szám. Szatmár. Gazdasági telefon **155.** sz.

Számok beszélnek!

EGY MILLIÓ

Alfa Laval Separator

az egész világon használatban.



850 első díj! Mult évi eladás 110.000 darab.

Több mint 60.000 idegen fölözögép lett eddig „ALFA LAVALRA“ becserélve.

Az „ALFA“ Separatorok, tejjgazdasági eszközök és gépek, valamint a világhírű „ASTRA“ gépek biztosítják egyedül a tejjgazdaság legnagyobb jövedelmezőségét.

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V/56.

Hirdetés minden sz... den s...
A legkisebb...

Betölt...
birtok...

Földbirtok

Díjmentes

A Magyar

Erdőtiszt

Egyesület

Üllői-ut 25. sz.

tokos és bé

állást köze

hol gazdasá

jobb állások

gyssze.

As állások

esetén az

gátósága

lásra me

tisztet a

donosnak

nyitvány

eddig má

natkos

küldi.

Tisztelettel

birtokos

hogy gazd

betöltése

egyesület

osztályát

sziveskedj

A M. Gazdasá

Országos Egy

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GŐZEKÉK páratlanok

munkatelljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasutállomással szembe

VESZÜNK
szőszös bükkönyt,
őszi borsót,
őszi bükkönyt.

Kérünk mintázott ajánlatokat.

SZEMERE ÉS GYÖRGY
MAGKERESKEDÉS
BUDAPEST, V., KALMAN-UTCZA 3.

Kisküküllő megyében (Erdély) Szászvesszősön
szarvasmarhára és sertések bevásárlá-
sára ügynöki és alkuszi üzletet nyitottam.

Szíves megbízásokat kér a tisztelt uradalmaktól és birtokos uraktól
Czím: **Szászvesszős,** teljes tisztelettel
posta és távirta: **Küküllővár,** **Bedőházi Pál**
vasút: **Zsidve.** 788 ügynök és alkusz.

Eladó és bérbeadó birtokok,

Szatmár és a szomszédos vármegyékben, 50-től 3500 holdig, beépített, részben teljesen felszerelt gazdaságok, köztük vasutállomás és kitűnően értékesítő piac közelségénél fogva tejgazdaságra kiválóan alkalmasak, dohány- és szőlőtermeléssel is, holdanként 250 koronától feljebb, kedvező fizetési feltételekkel, kevés pénzzel átvehető is, nagy számban bejelentve.

Eladásokra és bérbeadásokra

megbízásokat a legszolidabb feltételek mellett az ország minden részéből elfogad és felvilágosítással díjmentesen szolgál

POSZVÉR NÁNDOR gazd. szakirodájának birtokközvetítési osztálya.
Szatmár, Kazinczy-utca 7.
828

Manila
aratógéphez,
Kévekőtelek,
Dohányzsinórok.

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagyárban, Budapest, Nádor-u. 31-33. szerezhető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 29 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid **PONYVAKÖLCSÖNZŐ INTÉZET.** Tessék ajánlatot kérni.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

KEMÉNY és FISCHER
főle szabadalmazott

dobkosár betétléczek.

Egyszerűség és megbízhatóság tekintetében minden eddig ismert dobkosár betétléczet felülmúl. Nem szabad hiányoznia ezen dobkosár betétlécznek ma már egyetlen eséplőgépről sem, mert ezek annak nélkülözhetetlen kiegészítő részét képezik. Ezen szabadalmazott betétléczek derékszög alakban mindkét oldalán rovátkolva, éles sarkokkal készülnek, úgy hogy a rendes kosárlécz éles szélét is pótolva vannak általuk. Egyedélárúsítás

KEMÉNY MANÓNAL, Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

Telefon 159-02.

745

HANÁK MIKSA

Budapest, V., Nádor-utca 50/B

Szállít nagy raktárából;

mindenféle vascsöveket
viz- és gőzvezetékhez
lokomobilcsöveket,
kutfurócsöveket,
öntöttvascsöveket,
kőagyagsöveket,
betoncsöveket,
fürdőszoba- és
klozetberendezéseket,
mindenféle istálló-
berendezést tetszés-
szerinti kivitelben,
mindenféle tömlőt,
gummiarut,
szivattyút,
szerszámokat,
csatornázási cikkeket,
dobsineket,
olajozókat,
tömítési cikkeket,
hegesztett hordó-
kat és üstöket.

557

Őszi vetésre

ajánljuk — ameddig a készlet tart — az általános elterjedt, ez évben **80-83 kg.** hektoliterenkénti, tényleges súlyú

diószegi óriási buzánkat

mely számos termelő egybehangzó kijelentése, valamint a magyaróvári országos növénytermelési kísérleti állomás által végzett termelési kísérlet eredménye szerint is, úgy szem, mint szalmahozamra nézve első helyen áll.

Diószegi Cukorgyár Diószeg, Pozsony megye.

931

VILÁGSZABADALOM **NÉLKÜLÖZHETETLEN**



VIZMÉRŐ-ÉS-FÉMÁRUGYÁR-R.-T.
GYÁR ES ÖNTŐDE: **BUDAPEST** KÖZPONTI IRODA
I. MAROS-UTCA 21ÉS 19 I. BORS-UTCA 14

SZABADALMAZOTT LAKATOK-ÉS-ZÁRTORLASZ-GYÁRTÁS

BETÖRÉS ELLEN **LEGJOBB BIZTONSÁG**

TELEFON: 11-06 és 11-08

XXI

AZ

Az Orszá

Egész évr

AZ O

Burgó

Az OM által a burgellen tervburgonyat a vizsgálat folytán művelésügyi vizsgálatok alva — rendkívül zelt, az orszvizsgálatok ségi bizony a Köztelek felhívásun érkezett bu bejelentése szándékozésre bocs gálat hián egészséges közölg a kell megál

Ország

Az Orszólte a Bo és a Magy mint az nagykuhsz sági Egyes iparkamara

f. évi augus vásárt ren

A vásár óráig tart. szabad. B

